

Folketinget — Europaudvalget

Christiansborg, den 4. april 2005

Europaudvalgets sekretariat

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Oversættelse af debat i hollandsk parlament om softwarepatenter

På europaudvalgsmødet den 10. marts 2005 blev sekretariatet anmodet om at fremskaffe en oversættelse af det hollandske parlaments plenardebat om Rådets behandling af softwarepatentforslaget på rådsmødet den 7. marts 2005 (KOM (2002) 0092).

Den danske oversættelse af det fuldstændige forhandlingsreferat fra debatten i det hollandske parlaments andetkammer vedlægges til Europaudvalgets orientering. Desuden vedlægges det originale, hollandske dokument.

Debatten i det hollandske parlaments andetkammer fandt sted den 8. marts 2005 og fortsatte den 10. marts 2005.

Forhandlingsreferater fra plenardebatter i det hollandske parlament er altid offentligt tilgængelige på andetkammerets hjemmeside, jf. :

Debatten den 8/3-05:

http://www.tweedekamer.nl/images/stenogram_tcm22-45062.doc

Debatten den 10/3-05:

http://www.tweedekamer.nl/images/stenogram2_tcm22-45111.DOC

Med venlig hilsen

Lone Boelt Møller

UKORRIGERET STENOGRAM

(Der kan ikke henvises til rettigheder på grundlag af dette dokument)

*0: TK

*1: 2004-2005

*2: 56

*3: WordXP

*4: 56. forsamling

*5: Tirsdag den 8 marts 2005

*6: kl. 14.00

(...)

*B

!VOETTEKST!

På dagsordenen står debatten om **softwarepatenter**.

(Se møde af d.d.)

*N

Fru **Gerken** (SP): Formand. Også Europa må holde demokratiets fane højt. Som det er gået til på det sidste møde i Det Europæiske Råd er en hån mod det europæiske demokrati. Hvad er der sket? Danmark ønsker, at et bestemt emne ikke skal behandles som et punkt på dagsordenen, der skal vedtages uden debat, men formanden for Rådet presser det bare igennem. Mit første spørgsmål til ministeren er: Hvordan kan det være, at Nederlandene kan være indforstået med, i at det går sådan til? Hvad er regler, aftaler og procedurer værd, når Europakommissionen og Rådet er komplet ligeglade? Hvad har ministeren sagt i Rådet for Konkurrenceevne?

Jeg må have det fra meddelelser i pressen. I Trouw har jeg læst, at De var meget glad og har givet en kompliment for at styre hen imod den foreløbige aftale, men dette var ikke, hvad vi havde aftalt på basis af forslaget fra Gerken m.fl.. De var altså glad men da De fik ordet, forsvandt lyden. Hvorfor forsvandt lyden? Der er altså ikke noget referat. Kan jeg spørge, hvorfor De er så tilfreds med denne udemokratiske behandling af sagen? Denne måde at gribe tingene an på skaber også præcedens i Rådet. Hvorfor har De ikke aktivt støttet anmodningen om at sætte disse emner på dagsordenen som et debatpunkt, et såkaldt B-punkt, sådan som man forlangte i Gerken's forslag? Hvad var det officielle nederlandske svar, da formanden spurgte ministeren, om han var for eller imod, at sagen kom på dagsordenen som et B-punkt? Mener ministeren, at Luxembourg har vildledt Danmark ved at sige, at det af proceduremæssige årsager slet ikke er muligt at anmode om at sætte sagen på dagsordenen som et B-punkt? Hvad var Deres videre redegørelse?

Ministeren kan i Rådet også signalere, at han efterfølgende ikke er tilfreds med den udemokratiske behandling af sagen, nemlig ved ikke at godkende referatet. Det ville være et tydeligt signal, og det ville jeg mene var godt. Da han ikke gjorde dette, beder jeg ham sende referatet fra Rådsmødet af i går til Kammeret og ikke godkende den, før Kammeret er blevet informeret om indholdet.

Hr. **Bakker** (D66): Hvad skulle den konkrete virkning af ikke at godkende referatet være? Måske ved De det, og ellers ville det være godt at stille dette spørgsmål til kabinettet. Hvad betyder det præcist?

Fru **Gerkens** (SP): Så kan Kammeret i hvert fald da se, om det som ministeren fortæller os her i dag, stemmer overens med referatet.

Hr. **Bakker** (D66): Det forstår jeg godt, og jeg mener under alle omstændigheder, at hvad der sker i EU skal være offentligt. De beder regeringen lade være med at godkende referatet. Hvad er den eventuelle retslige eller politiske konsekvens af det?

Fru **Gerkens** (SP): Ved ikke at godkende referatet ville ministeren over for Rådet signalere at han bagefter ikke var tilfreds med behandlingen af sagen. Hvis der er andre muligheder, ville jeg gerne have dette at vide af ministeren.

Dagen i går var ikke kun en sort dag for software-innovationen i Europa, men også for det europæiske demokrati. Vi aftaler demokratiske spilleregler i alle detaljer, men hvis lederen af spillet ikke overholder alle reglerne, hvad får spillerne så ud af det? Hvad har den europæiske vælger da ud af det? Hvilken værdi har da Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter? Jeg synes det er en ren jammer, at denne minister ikke har villet forstå følgerne af dette.

*N

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Formand. I går er det stærkt omstridte direktiv om computerimplementeret software og patenteringen deraf blevet behandlet som et punkt, der ikke skal til debat i første behandling. Dette er et slag i ansigtet på det europæiske demokrati og en sort dag for innovationen. Derfor er mine partifæller i Europa-Parlamentet via det juridiske udvalg omgående gået i aktion for at hente det luxembourgske formandskab til Europa-Parlamentet i morgen for at gøre rede for dette.

Det er et mærkeligt billede. Mange nationale parlamenter er imod, og Europa-Parlamentet er imod. Åbenbart fungerer procedurene i EU sådan, at et direktiv, som det store flertal af demokratiske delegerede, både nationale og EU-delegerede, er imod, alligevel kan vedtages under første behandling. Det er mærkeligt, underligt. Hvordan kan det gå til?

Jeg har ligesom fru Gerkens set efter i aviserne for at se hvordan økonomiministeren har reageret. Meget mere har vi endnu ikke gjort. Måske kan ministeren her bekræfte eller afkræfte avisartiklerne, i det omfang de bliver bragt på bane her. Den reaktion, som jeg læser i aviserne, får hårene til at rejse sig på hovedet af mig. Han siger, han er tilfreds. Hvordan er det muligt at være tilfreds med en beslutning, der går imod et flertal i diverse nationale parlamenter og Europa-Parlamentet? Jeg har her artiklen fra Financieele Dagblad fra i morges liggende foran mig. Her står, at ministeren siger: "Det aktuelle forslag går langt videre med hensyn til at beskytte store virksomheder, end det

efter mine forventninger vil være tilfældet i slutresultatet. Vi skal finde en god balance mellem, hvad der kan og hvad der ikke kan patenteres, for at forhindre, at direktivet går ud over innovationsevnen."

Her siger økonomiministeren altså med andre ord: Vi er gået ind for et direktiv, der ikke er godt. Hvordan er dette muligt? Hvordan er det muligt, at man først siger ja og derefter beskriver det direktiv, man lige har sagt ja til, på denne måde? Det mest springende punkt er den grad, hvori store virksomheder får fordele af dette softwarepatentdirektiv. Spørgsmålet er, i hvilket omfang trivielle patenter – det er næsten altid store virksomheders patenter – hermed vil hjemsøge det europæiske innovationsmarked. Det vil jeg gerne have en forklaring på.

Endelig har jeg spørgsmål til proceduren. Jeg antager dog at ministeren har udført fru Gerkens forslag og støttet den danske minister, der har anmodet om at gøre sagen til et B-punkt og dermed genåbne debatten i Rådet. Er dette sket? Har Nederlandene her, aktivt fremført af denne minister, forsvaret den danske holdning? Det er også kommet mig for øre, at på det tidspunkt da denne minister tog ordet, blev alle elektroniske forstærkningsmidler slået fra. Det får én virkelig til at tænke på alle mulige sammensværgelsesteorier. Der kan være en skummel embedsmand, der tænker: Brinkhorsts tale, den skal det nederlandske parlament ikke høre, så switch off, og så siger vi bagefter, at vi havde et lille problem. Hvad er der sket her? Fortæll!

Hvordan gik det med Örgüs forslag? Örgü-forslaget fra sidste torsdag anmoder den nederlandske regering om at anmode Europakommissionen om at trække hele krammet tilbage. Også her er der flere mulige varianter. Hvordan går det til? Ring, ring - telefon: "Det er det nederlandske økonomiministerium. Vil I trække direktivet tilbage?" "Nej", siger kommissæren. "OK, vi ses på mandag." Er det gået sådan til? Er der egentlig tale om en tydelig anmodning? Er det blevet sagt, at dette ikke er, hvad det nederlandske parlament vil? Jeg vil gerne høre en nærmere forklaring.

Hele denne sag har givet min gruppe en meget dårlig smag i munden. Jeg finder det temmelig utroligt, at Økonomiministeren derefter siger: Nu kan vi endelig igen komme i gang med indholdet af direktivet. Den debat, vi her har ført, har ikke handlet om andet end om indholdet af direktivet. Et flertal i det nederlandske parlament var utilfreds med, at 41 ændringer foretaget i Europa-Parlamentet blev kasseret af Europakommissionen. Det var vi utilfredse med. Det handlede om indholdet, det handler om indholdet, og det bliver det i den kommende tid ved med. Den bedste måde at stikke en kæp i hjulet for sig selv er at behandle de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet på denne måde. Europakommissionen har, støttet af Rådet, gjort EU og sig selv den dårligst tænkelige tjeneste, man kan forestille sig.

*N

Fru Kraneveldt (LPF): Formand. Luxembourg har som formand for EU sidste mandag presset en vedtagelse af direktivet for softwarepatenter igennem af hensyn til proceduren. Det kan man sætte de nødvendige spørgsmålstejn ved. Var dette virkelig rigtigt? Hvor kan et lille land da være ubetydeligt! I LPF-gruppen er vi dybt bedrøvede over dette.

Nu er det store spørgsmål: Hvordan har den nederlandske regering optrådt i Rådet? Har den rejst sig op og med alle midler forsøgt at gennemføre de forslag, der i den anledning var vedtaget af Kammeret, eller har den som en formssag gjort lidt indsigelser og derefter lænet sig tilbage igen? Hvordan lød den forklaring, som minister Brinkhorst ifølge de websites, som jeg har læst, har aflagt? Naturligvis ved vi ikke, hvad der faktisk er sket. Har han blot gentaget Andetkammerets indsigelser med en gravalvorlig og trist

stemme, som ingen lyttede til, eller har han energisk fremført Kammerets mening, sådan som vi havde givet ham til opgave? Har han altså virkelig bestræbt sig på at gøre emnet til et B-punkt? Ved ministeren, at det er muligt at tage A-punktet af dagsordenen? Dette står i artikel 3, stk. 8. I bekræftende fald, hvorfor har han så ikke brugt sin viden? Har han støttet kollegerne fra Danmark, Polen og Portugal? Har Andetkammerets modstand mod det påtænkte direktiv vejet mindre tungt for minister Brinkhorst end formandens procedurmæssige argumenter? Jeg har indtryk af, at dette er tilfældet. Hvis dette indtryk er rigtigt, er det meget sørgeligt.

Nu er det igen Europa-Parlamentets tur, men vi ved alle, at det er noget vanskeligere at gennemføre ændringer i anden behandling end i første behandling. Der er nu noget helt forkert i Rådet i Bruxelles. For os er dette et ekstra argument for snart at indkalde borgerne i Nederlandene til valg om EU's grundlæggende traktat, som fejlagtigt altid kaldes EU-forfatningen, og sige et dybtfølt "nej", selv om ...

Formanden: Dette har overhovedet ingenting at gøre med det nuværende emne. De må begrænse Dem til debatten om softwarepatenterne. Debatten om EU's forfatning vil blive afholdt på et senere tidspunkt.

**

Fru **Kraneveldt** (LPF): Dette var min sidste sætning. Jeg slutter den af med at sige:, selv om jeg i denne uge hellere ville have været dette ekstra argument foruden.

*N

Hr. **Bakker** (D66): Formand. Behandlingen af direktivet om softwarepatenter er virkelig ikke noget kønt eksempel på EU-demokratiet. Derfor har vi efter min mening netop brug for EU-forfatningen, men det kan vi snakke om en anden gang.

Det er altså ikke noget kønt eksempel. Det begyndte med, at Europa-Parlamentet sidste år for hurtigt blev tilsidesat af Rådet med de 41 ændringer, som vi alle kender. Det er dårligt for innovationen, hvis dette skal være direktivet og skal blive ved med at være det. Det er vi også alle enige om.

Det er i øvrigt også dårligt, hvis den nuværende situation fortsætter. For Den Europæiske Patentmyndighed udsteder i dette øjeblik patenter, hvis retsgyldighed står til diskussion. Det skal siges, at den nuværende situation ikke er ønsket. Jeg mener, at vi alle er enige om, også det nederlandske kabinet, at slutresultatet skal gavne innovationsevnene. Desuden må den som et mindstekrav ikke hindres.

I øvrigt finder jeg det ikke så meningsfyldt at stå i dette parlament for hundrede og syttende gang og stampe i gulvet over proceduren og give signaler. Vi er alle vrede over det, så lad os derfor alle sørge for, både i det nationale parlament og via forbindelsen til vores grupper i EU, at der stadig kommer et godt direktiv ud af beslutningsprocessen i EU. Hvis der er et godt flertal i Europa-Parlamentet, kan der komme et solidt resultat ud af det. Jeg er altså ikke så pessimistisk som nogen kolleger, når jeg hører dem tale om mulighederne for at revidere direktivet bagefter. Det der skete sidste forår mellem Europa-Parlamentet og Rådet har ført til en politisk aftale, hvorom alle nu må sige, at det ikke er en god politisk aftale. Efter min mening er der siden da både i regeringerne, i Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter opstået stor bevidsthed om, at det ikke skal være sådan. Min opfordring til kollegerne er da også: Lad os skynde os at snakke om det og ikke blive ved med at stå og stampe i gulvet.

I øvrigt har jeg de samme spørgsmål om behandlingen af sagen i Rådet i går, som kollegerne har stillet. Jeg har ikke nogen mening om det, men vil gerne vente og høre svarene.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Jeg er enig med hr. Bakker i, at den bedste måde at få opmærksomhed omkring dette på, er at spille det sådan. Alle har rejst sig på bagbenene. Hr. Bakker sagde netop til min glæde, at Europa-Parlamentet her er blevet sendt ud for tidligt og for hurtigt. Men hvorfor har vi i dette Kammer da ikke i tide forstået at reagere på det? Da der var forslag, ifølge hvilke den nederlandske regering fik til opgave at lægge pres på Kommissionen for at den skulle følge Europa-Parlamentets vilje, nægtede D66 sig hjemme.

Hr. **Bakker** (D66): Det talte vi om i sidste uge. Dengang var det et tilbagelagt stadium. Jeg vurderede det som helt meningsløst at tro at Rådet, og her repræsentationen for den nederlandske regering, havde mulighed for at formå Kommissionen – der har en selvstændig stilling i forhold til Europa-Parlamentet og Rådet – til efterfølgende at gøre det, som den netop eksplicit, til og med Barosso, havde besluttet ikke at gøre. Det var en anden vurdering af nytten af hvad De krævede i forslaget, men ikke en anden vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt det var ønskeligt, at Kommissionen havde sagt ja imod Europa-Parlamentet, da det krævede at bringe sagen til første behandling. Det er vi helt enige om. Derfor har jeg støttet Gerkens' forslag fra nogle uger før.

Fru **Gerkens** (SP): Det undrer mig, at hr. Bakker siger, at vi især skal tale om indholdet, og at han mener, at der i anden behandling er meget bedre muligheder, men dog med en lille bisætning siger, at han ikke finder behandlingen af sagen god. Jeg havde af et medlem af Democraten 66 forventet, at han ville basunere meget højere mod sin minister, der dog har spillet en rolle i den udemokratiske behandling af sagen i EU. Er De ikke chokeret over det? Det skaber præcedens. Hvordan skal det gå med de næste direktiver? Løber Rådet da igen rundt som en løbsk hest for bare at få det til at køre videre, hvis nogen vil have et B-punkt? Det kan da ikke være sandt?

Hr. **Bakker** (D66): Det er et relevant spørgsmål, men svaret på det afhænger af, hvad vi hører om det fra regeringens side. Derfor sluttede jeg lige i forlængelse af de spørgsmål, som De har stillet om det. Da vi afholder denne debat nu, kun én dag efter, har vi endnu ikke kunnet få information om det fra regeringen. De har det fra aviserne, men jeg vil gerne høre det af ministeren og statssekretæren. Så får vi se i anden behandling, om jeg er lige så chokeret som De.

*N

Hr. **Van Dam** (PvdA): Hr. formand. Jeg brændte af utålmodighed, da fru Kraneveldt begyndte med den europæiske forfatning, men jeg forstod, at det egentlig ligger uden for dagsordenen.

Vi har modtaget mange e-mails fra mennesker, der har beklaget sig over indholdet og over proceduren, og bemærket, at det foregik på en udemokratisk og uigennemskuelig måde, og at EU-procedurerne er uhyrlige. Jeg har indtil nu forsvaret procedurerne, og jeg har pareret beskyldningen om, at det skulle foregå udemokratisk. Jeg har sagt, at sagsbehandlingen er demokratisk, men at flertallet desværre – sådan som det vel temmelig ofte er i et demokrati – har en anden opfattelse.

I de sidste to uger har jeg fået en anden mening om dette, og det skyldes to episoder. Først blev Europa-Parlamentets anmodning, vores folkerepræsentation i Europa, om endnu engang at drøfte hele forslaget, afvist af Kommissionen. I går blev en anmodning fra Danmark om at drøfte emnet en gang til fejlet af bordet af formandskabet og Rådet på en utrolig nem måde, selv om vi ved, at der i mange medlemsstater er gjort indsigelse mod direktivets tekst, også efter indgåelsen af den politiske aftale.

Dette betyder, at der for mig er tale om et dyk i tilliden til procedurerne og demokratiet i EU. Det er ikke et eksempel på demokratisk behandling af den slags sager, når folkevalgte EU-repræsentanter og en række nationale repræsentanter for folket siger, at det for indholdet og proceduren er bedre og nødvendigt at drøfte nu foreliggende igen, og det så simpelthen bliver skubbet til side af EU's ledelse – kommissionen og Rådet. Under den forrige debat bemærkede statssekretæren, at selv én medlemsstats ønske skulle efterkommes, hvis den vil drøfte dette punkt, men det virker åbenbart ikke på den måde. Statssekretæren havde da efter min mening også forstået det efter den debat.

Jeg tilslutter mig hr. Vendrik og fru Gerkens spørgsmål om, hvad der præcist er sket i rådet, og hvordan ministeren har optrådt der.

Regeringens medlemmer ved, at Kammeret to gange har vedtaget et forslag. Det andet forslag, nemlig det fra sidste torsdag, var det mest vidtrækkende. Her blev det tilkendegivet, at direktivet skulle tages af bordet. Det undrer mig, at det er muligt at stemme for et direktivforslag, som efter Kammerets enstemmige mening skal tages af bordet.

*N

Minister Brinkhorst: Hr. formand. Det glæder mig her, én dag efter vedtagelsen af den i maj 2004 opnåede politiske aftale om softwarepatenter, som A-punkt, at kunne redegøre for den for offentligheden. Dette er virkelig demokrati, og sådan bør det være.

Det glæder mig, at vi endelig kan føre en debat om de rent institutionelle forhold. Jeg håber, at jeg især kan gøre det klart for hr. Van Dam under denne debat, at der ikke var tale om nogen udemokratisk proces. Især trekantsforholdet mellem Kommissionen, Rådet, Europa-Parlamentet er lidt mere indviklet end det bilaterale forhold mellem den nederlandske regering og det nederlandske parlament. Efter min opfattelse opstår der mange misforståelser på denne måde. Jeg er i øvrigt enig med hr. Van Dam og hr. Bakker om, at det netop er en grund til at vedtage EU-forfatningen, men denne debat har ikke noget at gøre med den sag.

Debatten i går er blevet ført i offentlighed. Alle kameraer var tændt, og enhver antydning af, at der skulle være tale om 'lige at krybe igennem' eller om at slukke kameraerne er efter min mening skadelig for demokratiet. Det er der nemlig intet som helst bevis for. Jeg har som minister, som EU-parlamentariker og samtidig som medlem af Kammeret med held kæmpet hårdt for mere offentlighed, end der har været nogen sinde før, når lovgivningsprocessen er på dagsordenen.

Mod fru Gerkens vil jeg sige, at hentydningen til en slags sammensværgelse mod offentligheden er ubeskriveligt langt under niveau. Jeg gentager, at debatten er ført i offentlighed. Efter min opfattelse er det muligt at spole båndet tilbage og høre, hvad der blev sagt. Jeg er chokeret over fru Gerkens bemærkninger, selv om jeg ikke er nem at chokere. Jeg mener, at det er en alvorlig sag at hun, når vi taler om offentligheden, kan få ordet "sammensværgelse" i sin mund. Desuden antydede hun, at mikrofonerne blev slået fra på det tidspunkt, da jeg tog ordet. Hvor har hun det vrøvl fra?

Fru **Gerkens** (SP): Jeg har ikke brugt ordet "sammensværgelse".

Minister **Brinkhorst**: Nej, det ord stod i den e-mail, som hun fik tilsendt.

Fru **Gerkens** (SP): Der er ikke tale om en mail-meddelelse. Jeg har taget ordet her, og ministeren kan i Handelingen læse, hvad jeg har sagt. Hvis ministeren gør mig ansvarlig for de meddelelser, der bliver sendt til mig, kommer jeg med temmelig mange mærkelige bemærkninger.

Jeg har spurgt ministeren, hvad han har sagt. Debatten kunne nemlig ikke længere følges, fordi der ingen lyd var. Jeg har ikke sagt, at mikrofonerne var slukket, men jeg har spurgt ministeren om grunden til, at der ingen lyd var. Ministeren kan sige, at han ikke var underrettet om det, men det er kendsgerningerne. Flere personer fra Europa-Parlamentet har lyttet med, og så viste det sig, at lyden var sat ud. Det kan jeg heller ikke gøre noget ved. Videoforbindelsen var dog stadig i orden.

Minister **Brinkhorst**: Jeg er meget forbløffet over det. Det skulle være helt mærkværdigt, hvis lyden blev slået fra, i det øjeblik jeg tog ordet. Alene tanken om, at lyden blev slået fra, i det øjeblik da Nederlandenes økonomiminister tog ordet, er så latterlig, at jeg ikke kan finde ord for det.

Jeg beder fru Gerkens om ikke at sige sådan noget, med mindre der er bevis for det. Bevisbyrden ligger hos den, der påstår det. Jeg talte i al offentlighed, med alle kameraer rettet mod mig, netop fordi vi vil have offentlighed i EU, netop fordi vi, som hr. Van Dam, mener, at der var for lidt offentlighed før. Fru Gerkens antydede, at der skulle være tale om en form for manipulation.

Fru **Gerkens** (SP): Nej. Det vil jeg have taget af bordet. Jeg har ikke antydnet noget sådant. Jeg har ikke haft ordet manipulation i min mund, og heller ikke ordet sammensværgelse. Jeg sagde blot, at jeg ikke vidste, hvad der var blevet sagt, da der på det tidspunkt ingen lydforbindelse var. Jeg spørger ministeren, hvad han sagde i det tidsrum. Hvis han siger, at lydforbindelsen var der, kan han bare give mig lydbåndet. Så er den sag klaret.

Minister **Brinkhorst**: Vi vil få undersøgt dette tekniske punkt. Jeg er glad for, at misforståelsen er opklaret. Jeg havde indtryk af, at fru Gerkens mente, at der var tale om en form for manipulation.

Statssekretæren vil komme nærmere ind på sagens videre forløb i Bruxelles, og på hvordan Nederlandenes opgave er blevet udført.

Dette er virkelig ikke en sort dag for software-innovation eller for demokratiet. Jeg har her et citat fra Financieele Dagblad af i dag, som hr. Vendrik netop har formuleret omvendt: "Det aktuelle forslag går langt videre med hensyn til at beskytte store virksomheder end det, efter hvad jeg forventer, vil være tilfældet med slutresultatet. Vi skal finde en god balance mellem, hvad der kan patenteres og hvad der ikke kan patenteres for at undgå, at direktivet kommer til at gå ud over innovationsevnen." Jeg udtrykker hermed præcist, hvad det drejer sig om. Nu kan samtalen endelig igen komme til at handle om indhold. De forløbne ti måneder har vi kun haft med institutionelle skærmydsler at gøre. Dette er ikke en sort dag for demokratiet.

Som regel bruger formanden for Rådet for Konkurrenceevne ikke flere ord om de enkelte A-punkter. Nu har han dog gjort dette. Jeg er meget tilfreds med, at den luxembourgske formand i sin indledning eksplicit har givet udtryk for, at A-punktet kan

vedtages, så man hurtigt kan gå over til anden behandling. Formanden har understreget, at Rådet straks formidler Fællesskabets standpunkt til Europa-Parlamentet. I anden behandling skal man sammen med Europa-Parlamentet undersøge indholdet godt, da både Europa-Parlamentet og mange medlemsstater, deriblandt Nederlandene, har spørgsmål og ønsker præcisering. Formanden har dermed tænkt på medlemsstater som Nederlandene, der i anden behandling ønsker tilpasninger og præciseringer. Slutresultatet skal være et kompromis, der imødegår de vigtige bekymringer.

Den luxembourgske formand har i sin indledning også meddelt, at han af institutionelle årsager ikke vil honorere Danmarks ønske om at behandle emnet som et B-punkt. Dette ville han betragte som en uønsket præcedens. For at gennemføre indholdsmæssige tilpasninger er der anden behandling, og det ville være uønskeligt at udsætte denne endnu mere. Den danske minister tilkendegav derefter, at han hellere ville have haft et B-punkt. Han tilkendegav samtidig, at han var blevet underrettet om formandens ønske om af institutionelle årsager at behandle emnet som et A-punkt. Danmark har derefter tilkendegivet, at man ikke ville stå i vejen for vedtagelsen af det fælles standpunkt, hvis sagen ikke kunne komme på dagsordenen som B-punkt. Danmark har tilkendegivet, at der i så fald skulle tilføjes en erklæring. På jævnt nederlandsk: Danmark gik ud af kirken før sangen begyndte (nederlandsk omskrivning: afbrudt samleje). Dermed har Danmark sluttet sig til en række andre medlemsstater, blandt andet Nederlandene, Ungarn, Polen, Letland, Cypern og Portugal, der har af givet en erklæring. Jeg har intervereret efter den danske ministers intervention i al tydelighed og foran alle kameraer. Dette er ikke engang tilfældet i andre lande. Jeg har da givet udtryk for, at jeg forstod Danmarks holdning. De har ikke insisteret på et B-punkt. Jeg har da også eksplicit henvist til den nederlandske erklæring. Derefter har formanden erklæret, at der var støtte for vedtagelsen af A-punktet. Dermed var dette punkt forbi. Spørgsmålet er nu, hvordan forslagene er blevet behandlet.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Formand, denne del af Rådets møde har vi ikke kunnet følge på grund af lydforstyrrelser.

Minister **Brinkhorst**: De siger hele tiden, at der har været lydforstyrrelser, hvem har fortalt Dem det?

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): De, der har fulgt mødet, og som har rapporteret til mig. Det er i øvrigt ikke noget at gøre en hemmelighed ud af, jeg siger det blot for at tilkendegive, at vi ikke kunne høre, hvad De sagde. Vi synes altid, det er en skam, når vi ikke ved, hvad De har sagt...

Minister **Brinkhorst**: Jeg ved godt, at De hænger ved mine læber, og det er også noget jeg sætter pris på ...

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Derfor mit spørgsmål, om De på regeringens vegne højt og tydeligt har sagt, at Nederlandene støttede Danmark i på stedet at gøre sagen til et B-punkt.

Minister **Brinkhorst**: Dette er præcis, hvad jeg sagde. Danmark gik ud af kirken, før sangen begyndte. Man har ikke spurgt om det, og efter min opfattelse har vi udført begge forslag på dette punkt, både efter deres ånd og bogstav. Danmark har affundet sig med, at

det fortsat skulle være et A-punkt, da man indså, at der ikke var plads til et B-punkt. Derfor insisterede Danmark ikke på det, og derefter var der heller ingen anledning for Nederlandene til at gøre det. Så enkelt er det, og det er helt klart og entydigt.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): På dette punkt er dette forslag i hvert fald ikke blevet udført sådan som det var ånden i den. Danmark fremsætter et forslag, og formanden siger, at det ikke kan lade sig gøre. Derefter vælger Danmark en anden strategi, og så siger Nederlandene desuden lige, at det i sig selv ville støtte Danmark i at gøre sagen til et B-punkt. Det svarer til at ringe på klokken, råbe et eller andet og så løbe sin vej af alle kræfter. Dette stod ikke i forslaget, De har ikke gennemført forslaget. På det afgørende tidspunkt har De ikke aktivt støttet den danske regering. De har ladet sagen falde, og derefter har De for en forms skyld lige råbt en lille sætning mere, fordi De skulle fremsætte et forslag. Jeg finder det helt under niveau.

Minister **Brinkhorst**: Det vil jeg bestride, jeg har udført fru Gerkens forslag både efter dens ånd og dens bogstav. Når den danske regering ikke selv anmelder et B-punkt, er der ingen grund til, at en anden medlemsstat skal gøre det. Derfor min bemærkning om, at Danmark gik ud af kirken før sangen. Der er ikke tale om, at Danmark har insistet på at gøre sagen til et B-punkt. Det er det det drejer sig om, og derfor mener jeg at Deres bemærkning er helt ude af trit med virkeligheden.

Fru **Gerkens** (SP): Formand, jeg forsøger at finde ud af, hvad der præcist er sket; måske vil ministeren hjælpe mig. Vi kender en lignende situation i vores eget parlament: hvis der står noget på dagsordenen, der kan afgøres uden debat, kan den afgøres uden debat, indtil der melder sig en taler. Nu må De forestille Dem, at der melder sig en taler, men at formanden siger, at det slet ikke er praktisk at tale om det. Hvad skal de 148 andre medlemmer så gøre? Skal de bagefter sige: "Hvis du havde taget ordet, så skulle jeg nok have støttet dig"? Sådan gør man jo ikke? Og det var ikke kun Danmark, Polen og Portugal ville også gøre sagen til et B-punkt.

Minister **Brinkhorst**: Hverken Polen, eller Portugal har taget ordet i Rådet. Det var en offentlig debat, så alle og enhver kan kontrollere dette. Hvilke be væggrunde Danmark har haft til forud for Rådsmødet at tilkendegive, at Danmark ikke ville insistere på et B-punkt, det kan jeg kun gisne om. Kammeret anmoder i Deres forslag regeringen om at tilslutte sig det, hvis Danmark skulle anmode om at gøre det til et B-punkt. Det står ordret i forslaget.

Fru **Gerkens** (SP): Ordet "Danmark" forekommer ikke i forslaget, der er tale om en anmodning om at støtte et B-punkt eller i hvert fald ikke stå i vejen for det. De siger nu, at Polen og Portugal ikke har ført ordet, men i Rådets egen erklæring står der, at også Polen og Portugal har forlangt et B-punkt. Hvorfor er Nederlandene ikke med i denne række? Er det ikke det, det handler om? Hvorfor står der ikke: Danmark, Polen, Portugal og Nederlandene?

Minister **Brinkhorst**: Portugal og Polen har ikke taget ordet i Rådet. Vi er efterhånden nået så vidt, at vi må tænke på, hvor mange mennesker, med en tålmodighed som engle, der nu alligevel sidder på nåle. Med dette forslag bliver regeringen bedt om, hvis en anden medlemsstat anmoder om et B-punkt vedrørende direktivet for patentering, så at støtte denne medlemsstat eller undlade at gøre indsigelser. Dette er helt konkret ikke Danmarks

krav. Jeg har således på ingen måde ikke fremført fru Gerkens forslag korrekt. Forslaget kom ikke til en behandling, fordi Danmark gik ud af kirken før sangen begyndte. Havde dette været tilfældet, var der måske kommet en diskussion om spørgsmålet, om der var et flertal for. Ifølge artikel 3, stk. 8 i Rådets forretningsorden kan formanden undersøge, om der er et flertal for eller imod. Så vidt har Danmark imidlertid ikke ladet det komme. Dette er fakta og intet andet end fakta.

Hr. **Van Dam** (PvdA): Vi ved alle, at dagsordenen for Rådet ikke drøftes i Rådet, men først fastsættes i embedskredse. Jeg spørger derfor Ministeren, om Danmark har indbragt punktet i den forbindelse og, i bekræftende fald, hvordan Nederlandene har reageret på dette. Jeg har her en udskrift af det, som er blevet sagt i Rådet. Heraf fremgår, at Danmark virkelig to gange har givet udtryk for at ville drøfte forslaget som B-punkt i Rådet. Når ministeren siger, at det ikke forholder sig således, passer dette i hvert fald ikke med udskriften af drøftelserne i Rådet. Jeg ser i udskriften også, at denne minister først åbnede munden, da Danmark allerede havde ladet sig overrule af Luxembourg. Dette er en utrolig slap holdning.

Minister **Brinkhorst**: Jeg ville gerne høre hvad hr. Van Dam siger om den udskrift, som han henviser til. Jeg har ikke set denne udskrift, men jeg husker meget godt, hvad der er blevet sagt. Hvad den embedsmæssige situation angår, har den danske minister, så vidt jeg ved, i perioden mellem den embedsmæssige afslutning og behandlingen af A-punktet drøftet dette med Luxembourg. Der var jeg ikke til stede. Det er foregået umiddelbart forinden. I Rådet er der uformelle drøftelser, ligesom i Kammeret, det er der ikke noget udemokratisk i. Den danske minister har i Rådet ikke insisteret på, at det var et B-punkt. Før det kom så vidt, har han sagt, at han forstod situationen. Det forekommer mig at være det klogeste, at hr. Van Dam læser op for os, hvad der står. Jeg har sagt, hvad jeg har sagt, og det var helt klart og entydigt. Jeg kan kun sige, at Danmark ikke har ladet det komme så vidt. På denne baggrund er det en helt normal sag, at den nederlandske regering erklærer det, den har erklæret.

Hr. **Van Dam** (PvdA): På det tidspunkt da Danmark begyndte at tale med Luxembourg, vidste jeg, hvad det drejede sig om. På dette tidspunkt burde De have givet Deres støtte. Det har De ikke gjort. De lod dette ske. Jeg citerer fra udskriften fra Rådet. På Danmarks vegne bliver der sagt "We would like to see this treated on this council meeting as a B-point". Hvad De siger, er altså noget sludder.

Minister **Brinkhorst**: Den fungerende permanente repræsentant ringede fredag eftermiddag til statssekretæren og bad om en opgørelse, især vedrørende den danske holdning. Statssekretærens svar var da: Se Gerkens-forslaget. Tydeligere kan det ikke være. Dette vidste danskerne også. Danskerne har ikke insisteret yderligere. Jeg fatter virkelig ikke, hvad det nu handler om. Hvad mig angår, er det much ado about nothing – en komedie af Shakespeare. Alle har behov for, at vi hurtigst muligt får en god softwarelov. Da danskerne ikke anmodede om et B-punkt i Rådet, var der ingen anledning til at insistere yderligere på det i Rådet. Hvis der alligevel var blevet anmodet om et B-punkt, havde formandskabet skulle sondere, om der var almindeligt flertal for det, jf. forretningsordenen, artikel 3, stk. 8. Hvis de medlemsstater der har aflagt ensidige erklæringer bliver lagt sammen, er der ikke tale om et flertal. Demokratiet har på ingen

måde stået til diskussion. Der er ikke tale om hemmeligholdelse eller manipulation. Det der skulle gøres er blevet gjort. Den nederlandske regering har bevæget sig helt korrekt inden for grænserne af Gerkens-forslaget.

Fru **Kraneveldt** (LPF): Ministeren sagde lige "much to do about nothing". Jeg mener det er "much to do about something very, very important". Hans bemærkning er udtryk for den slappe holdning, som kabinettet allerede i flere måneder har udvist over for Kammerets ønske, og hvordan den har virket i alle EU's organer. Hvad står der i den erklæring, som ministeren måske har overrakt skriftligt? Er det grundtonen heri, at det ikke er den allerbedste bestemmelse, og at den skal trækkes tilbage, enten i anden behandling eller som et B-punkt? Eller har ministeren sagt: Jeg behøver ikke at stille mig i vejen? Så har man valgt den nemmeste vej.

Minister **Brinkhorst**: Statssekretæren vil komme nærmere ind på denne erklæring. Jeg behandler de institutionelt-politiske spørgsmål. Det havde også kunne handle om gylle eller et andet emne i dag. Der er i hundredvis af emner. Regeringen fører én klar linje. Bemærkningen om en slap holdning kaster jeg langt væk fra mig. Det er vores opgave at sørge for, at procedurerne bliver fulgt omhyggeligt, og at man hurtigst muligt når til konkrete resultater. Jeg tror, der på dette punkt er stor enighed mellem Kammeret og regeringen. Statssekretæren vil snart komme nærmere ind på det. Jeg modsætter mig på det kraftigste påstanden om, at det var en sort dag for demokratiet. Jeg modsætter mig også kraftigt påstanden om, at vi ikke har handlet korrekt.

Fru **Kraneveldt** (LPF): Ministeren siger, at forskellene mellem Andet Kammers standpunkt og regeringens ikke er så stor. Det står også i Trouw. Men hvor har vi da i alle de måneder måttet bevæge regeringen hen?

Minister **Brinkhorst**: Jeg taler om den unilaterale erklæring. Statssekretæren vil snart komme nærmere ind på dette spørgsmål.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Jeg vil gerne have ministerens tilsagn om at vi hurtigst muligt modtager hele teksten til referatet fra Rådsmødet, så vi kan blive informeret om debatten i Rådet. Nederlandene har på det tidspunkt, hvor det gjaldt om det, aktivt støttet den danske ministers ønske om at gøre sagen til et B-punkt. Jeg antager, at den danske regering derefter har meddelt Nederlandene, hvordan den ville bære sig ad. Hvordan reagerede den danske minister?

Minister **Brinkhorst**: Det er endnu bedre at sende Kammeret et bånd, så man kan se, hvor livligt et Rådsmøde er. Så snart referatet er der, vil det blive sendt til Kammeret.

For den x-ende gang siger jeg, at den danske regering ikke har insisteret yderligere på sit ønske om et B-punkt i Rådet. Dette er sagens kerne. Sandsynligvis tænkte de, at der ikke var flertal for det, men jeg ved ikke, hvilke yderligere motiver den danske regering havde. Derefter har den danske minister og jeg endnu en gang talt sammen. Da blev der sagt, at det er godt, at der kommer en anden behandling, da indholdet da endelig kan drøftes.

Kammeret kan mene herom, hvad det vil, men jeg mener, at vi har behandlet forslaget helt rigtigt. De store ord, som de og fru Gerkens bruger om en sort dag og lignende: Det er noget sludder, formand.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Der er brugt meget store ord, men jeg vil bruge min anden behandling til det. Jeg forstår, at den nederlandske regering har meddelt den danske regering, at den ville give den sin støtte, hvis den ville gøre sagen til et B-punkt, eller hvis den insisterede på at genåbne debatten i Rådet. Derefter gik man i økonomiministeriet igen over til dagsordenen. Er det gået omtrent sådan til?

Minister **Brinkhorst**: Nej, men De fordrejer hele tiden ordene. De giver dem en anden betydning.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Formand. Så beder jeg om et klart svar. Ministeren gentager sit svar fra for et øjeblik siden. Det er ikke et svar på mit spørgsmål, om han har undersøgt det. Har han spurgt danskerne, hvad de ville gøre med hans støtte? Har han spurgt, om der sandsynligt ville komme støtte fra andre lande? Vi vidste allerede fra andre kilder, at dette var tilfældet. Mange flere lande foretrak et B-punkt eller ønskede i hvert fald, at det blev muligt, hvis den danske regering insisterede yderligere på det. Hvordan ser hele billedet ud?

Minister **Brinkhorst**: Jeg gentager for sidste gang. Danmark har én gang intervenseret langs de linjer, som jeg sagde. Ingen anden medlemsstat, ingen anden medlemsstat, ingen anden medlemsstat, ingen anden medlemsstat – jeg lyder som en pladespiller -- har intervenseret. Den nederlandske regering har derefter intervenseret. Det var indholdet. C'est tout.

Hr. **Van Dam** (PvdA): Jeg vil gøre det endnu mere besværligt. Den udskrift, som vi har fra debatten, og som er udarbejdet på basis af det bånd, som ministeren har talt om, viser, at Danmark faktisk har fremført i Rådet, at det skulle være et B-punkt. Ministeren nægter dette, men vi har en officøs udskrift. Jeg ville gerne i dag endnu modtage en udskrift fra ministeren af, hvad der er blevet sagt i Rådet, så vi på grundlag af et officielt dokument kan drøfte, om ministeren med ret har fremført, at Danmark ikke har indgivet denne anmodning i Rådet. Efter min mening er det klogt at holde anden runde i morgen på basis af denne information. Jeg vil gerne vide om det, som ministeren siger, stemmer overens med det, der er blevet sagt i Rådet.

Fru **Gerkens** (SP): Jeg støtter denne anmodning, og jeg beder ministeren om ikke at bekræfte referatet, før denne debat har fundet sted.

Minister **Brinkhorst**: Det er et teknisk spørgsmål, om vi i aften kan få en udskrift af dette bånd. Jeg har ikke set udskriften, så jeg ved det ikke. Jeg gentager endnu en gang, at den danske regering har erklæret, at den havde ønsket B-punktet, men at det luxembourgske formandskab ikke anså dette for ønskeligt, af de grunde som de nævnede. Derefter har den danske regering affundet sig med det. Der er altså ikke tale om, at der er nogen som helst form for manipulation. Jeg får her overrakt, at Portugal har gjort det lige så meget som jeg selv, hvorimod Polen ikke har taget ordet.

Sidste torsdag har Kammeret vedtaget Örgü-forslaget, hvor Kommissionen anmodes at trække direktivforslaget tilbage. Statssekretæren har haft kontakt angående dette, og Kommissionen har derefter svaret på det.

Dette giver mig anledning til at sige lidt mere om denne trekant. Hr. Van Dam har sagt at det er et forhold mellem ledelsen, som er Kommissionen og Rådet over for Parlamentet. En væsentlig forskel mellem de demokratiske, institutionelle forhold i Nederlandene og de fleste medlemsstater og De Europæiske Fællesskaber er, at der i De Europæiske Fællesskaber er tale om et trekantforhold. Dette trekantforhold er yderst vigtigt, for det giver en omhyggelig ligevægt mellem det nationale og det fælles og mellem ledelsesdelen og den parlamentariske del.

Hvorfor har Europakommissionen insisteret på, at først Rådet indtager et standpunkt, før Kommissionen igen indtager en anden holdning? Dette har at gøre med den ligevægt, som jeg talte om sidste gang i AO, og med Kommissionens initiativret. Jeg mener, at Nederlandene har stor interesse i, at Kommissionens initiativret håndhæves som den er. Når Kommissionen først har indgivet et forslag, har den ret til, at Parlament og Råd efter tur giver et svar på dette forslag. Derefter vil Kommissionen foretage en ny gennemgang. Hvis man kan fremtvinge, at Kommissionens forslag ændres af Parlamentet, før Rådet tager stilling, er den institutionelle ligevægt brudt. Jeg beklager, at de der har mest kritik mod kabinettet, ikke lytter efter dette punkt.

Diskussionen handler i virkeligheden om, hvorvidt den nederlandske regering ønsker at håndhæve den omhyggelige balance mellem Råd, Kommission og Parlament, eller om de vil, at Kommissionen underordner sig under Parlamentet. Denne tendens er altid til stede. Jeg har selv været medlem af Europa-Parlamentet. Naturligvis prøver hver institution at hale så meget af borddugen som muligt over til sig. Det er min vurdering, at demokratiet i EU er bedst tjent med, at Kommissionens initiativret forbliver stående uskadt, og Parlamentets beføjelser over for Rådet styrkes. Jeg henvender mig hermed meget udtrykkeligt til hr. Van Dam.

Jeg har arbejdet på dette siden min tidlige ungdom og vil blive ved med det. Derfor berører ordene om at behandle demokratiet i EU dårligt mig meget personligt. Som bekendt ligger der foran mig på bordet et forslag til gennemførelsesbestemmelser. Jeg stræber netop efter at styrke det nederlandske parlaments deltagelse i den indledende fase institutionelt, men ikke på bekostning af den institutionelle ligevægt i EU-sammenhæng, som netop Nederlandene regner for særdeles vigtig. Hvis Parlamentets rolle på den ene side og Rådets på den anden side ændres til gunst for Parlamentet, er der tale om en styrkelse af demokratiet i EU. Hvis Kommissionens rolle svækkes i forhold til Europa-Parlamentets, er der efter min mening tale om en svækkelse af det supranationale element i forhold til det intergouvernementale element. Disse elementer hænger tæt sammen. Det er en indviklet proces; og derfor er det ikke let at forstå EU-demokratiet. Karakteristisk er, at det er forskelligt fra nationale forhold. I alle nationale sammenhænge er der et parlament og en regering. Det særlige ved forholdene i EU er, at der er tale om en trekant, idet der er en omhyggelig ligevægt mellem det intergouvernementale og det supranationale og mellem det ledelsesmæssige og det parlamentariske. Jeg håber ikke, at hr. Van Dams tillid til EU-demokratiet har lidt skade.

På grund af afbrydelserne har jeg allerede udtalt mig indgående om fru Gerkens' forslag. Dette forslag krævede, at hvis andre medlemsstater anmodede om et B-punkt, skulle vi støtte disse medlemsstater og ikke stille os i vejen for dem. Jeg har handlet som jeg har givet udtryk for.

Hr. Bakkers forslag er måske det vigtigste, og det er dengang ikke blevet vedtaget. Han anmodede regeringen om at holde det nationale parlament bedst muligt informeret i mange henseender. Jeg beklager personligt, at dette forslag ikke er blevet vedtaget, men det er Deres sag. Det kan jeg ikke mene mere om.

Kort sagt: efter min mening er der handlet korrekt inden for de institutionelle rammer. Vi kan nu gå over til dagsordenen. Jeg håber, at indholdet af denne EU-bestemmelse nu endelig så hurtigt som muligt kommer på dagsordenen. Statssekretæren vil tale om dette.

Hr. **Van Dam** (PvdA): Jeg forstår, at ministeren nu er klar med drøftelsen af Örgü-forslaget, der blev enstemmigt vedtaget i torsdags. Forslaget siger ordret, at Kommissionen skal anmodes om at trække forslaget vedrørende softwarepatenter tilbage. Efter forslagets ånd står der altså, at forslaget skal tages af bordet. Alligevel har De tilsluttet Dem forslaget. Dette er i direkte modstrid med det fuldtallige Kammers mening, som er, at forslaget skal tages af bordet. De har derfor ikke handlet efter forslagets ånd, for det ville indebære at direktivet skulle tages af bordet.

Minister **Brinkhorst**: Vi har handlet efter forslagets bogstav. Statssekretæren har indgivet skriftlig anmodning. De har fået et skriftligt svar indeholdende hvad Kommissionen har sagt. Jeg har nu aflagt redegørelse i godt 10 minutter for at oplyse om, hvorfor Kommissionen har gjort dette, og hvorfor Rådet, da denne position først var nået, ikke kunne gøre andet end at konstatere standpunktet i første behandling. Jeg ved, at trekantsforhold altid er farlige, men så længe der er et trekantsforhold i EU-sammenhæng, er det af stor betydning, at det behandles med omhu. Denne minister vil kæmpe for dette til den sidste dag, hvor han er minister. Vi har behandlet denne opgave og Deres anmodning, vel vidende at Kommissionen sandsynligvis ville reagere negativt på det. Det har statssekretæren også sagt, men det er dog blevet gjort. Den er altså udført efter forslagets bogstav og ånd. Inden Rådsmødet er der kommet klarhed over det. I denne situation var der intet andet for medlemsstaten Nederlandene at gøre end enten at vende tilbage til et tidligere indtaget standpunkt i Rådet – derom har jeg sagt at dette aldrig har været vores hensigt, for et løfte, som denne regering én gang har givet, forpligter – eller at fortsætte institutionelt, efter at Kommissionen havde gjort noget, som efter min mening ikke fremmer processen meget, men derimod har ført til en svækkelse af processen.

Hr. **Van Dam** (PvdA): Jeg tror ikke, at dette Kammer har brug for en forelæsning om trekantsforholdet i EU.

Minister **Brinkhorst**: Det tror jeg nu, når jeg hører Dem.

Hr. **Van Dam** (PvdA): Det forekommer mig, at denne minister tit mener, at han skal holde en forelæsning, men det er ikke det det drejer sig om nu. Det drejer sig om, at der forelå et enstemmigt forslag fra dette Kammer om, at dette direktiv skulle tages af bordet. Ministeren siger, at han har bragt forslaget til udførelse efter dens ånd og bogstav. Nej, forslaget er udført efter dens bogstav, men ikke efter dens ånd. I forslaget siges, at direktivet skal tages af bordet; hvis De derefter tilslutter Dem dette direktiv, går De direkte imod Kammerets forslag. Hvis dette ikke forholder sig sådan, så spørger jeg Dem hermed, hvordan jeg så skal fortolke et forslag, der siger at direktivet skal tages af bordet. Skal vi fremdeles fortolke denne som: Direktivet skal tages af bordet, men dette er ikke til hinder for, at man tilslutte sig det?

Minister **Brinkhorst**: Jeg tror, at den, der har fremsat dette forslag, også kan sige noget om dette. Ifølge forslaget bliver regeringen bedt om at anmode Kommissionen om at ændre direktivforslaget for patentering i anden behandling, således at... osv..

Hr. **Van Dam** (PvdA): Dette står i et forslag, der derefter er blevet erstattet af et forslag, hvori der står, at direktivet skal trækkes tilbage.

Formanden: Den der har indgivet forslaget giver oplysninger om det.

**

Fru **Örgü** (VVD): Konklusionen i den er i hvert fald udført. Vi kan nu begynde på den mere indgående drøftelse af spørgsmålet om, hvad vej vi nu skal gå, men jeg foretrækker efter anden behandling, som vi nu skal tale videre om. Jeg går ud fra, at kabinettet vil rette sig efter Kammerets krav.

Minister **Brinkhorst**: Jeg er tilfreds med, at den, der har fremsat forslaget, mener, at forslaget er udført. Jeg har ikke ønsket at holde forelæsning, men blot villet gøre det klart, hvordan det forholder sig med institutionerne.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Dette er den fjerde debat inden for kort tid, først med statssekretæren, men nu også med ministeren.

Minister **Brinkhorst**: Det sidstnævnte har intet med softwarepatenter, men alt med institutionelle spørgsmål at gøre.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Jeg kan ikke frigøre mig for det indtryk, at denne minister først og fremmest finder parlamentet til stort besvær. I foråret blev parlamentet misinformeret på hans ansvar; det er en dødssynd her i huset. Kunne det ikke være anledning for ministeren til at reagere lidt mere åbent og imødekommende på de bekymringer, der er i parlamentet? I dette forår har han klaret det temmelig godt.

Minister **Brinkhorst**: Kammeret må være klar over, at dets faktiske beføjelser ligger i forberedelsesfasen og ikke i udførelsesfasen. Det er allerede sket utallige gange, at parlamentet er vågnet op for sent, når der er gennemført EU-bestemmelser. Hvad den udførende fase angår, har vi allerede gået en lang bødsgang. Der er helt igennem blevet handlet i god tro. Endnu før debatten i juni har Kammeret fået et brev, hvoraf det fremgik, at der er handlet på grundlag af ukorrekt information. Hvis Kammeret ønsker det, skal jeg nok gøre bød igen, men det har ikke noget med en forkert mentalitet at gøre. Jeg er altid villig til at være imødekommende over for den demokratiske proces. Dette er et ømt punkt, og derfor er det meget vigtigt, at Kammeret ved, at jeg går ind for det.

*N

Statssekretær **Van Gennip**: Formand. Ministeren har sagt alt det nødvendige om begge forslag. Skrivelsen fra sidste fredag er klar, og det samme gælder fru Örgüs svar. Ministeren har oplyst, hvordan han har behandlet fru Gerkens' forslag i Rådet for Konkurrenceevne.

For tydelighedens skyld vil jeg gerne tilføje, at repræsentanten for den danske minister fredag aften spurgte vores repræsentant om, hvad der ville ske, hvis han anmodede om et B-punkt. Vores repræsentant har da givet ham forslaget med. Hensigten med den danske ministers spørgsmål var imidlertid at få en opgørelse over situationen, det var ikke en anmodning om at støtte ham. Vi har givet ham forslaget med for at gøre det klart, hvad Kammeret har pålagt regeringen. Danskerne vidste således, hvad de begyndte på.

Fru Kraneveldt (LPF): De har altså givet danskerne teksten til forslaget uden at oplyse, hvad De ville gøre, hvis danskerne ville anmode om et B-punkt?

Statssekretær Van Gennip: Der er blevet rettet henvendelse til vores permanente repræsentant om en opgørelse. Denne opgørelse er blevet udført af den danske permanente repræsentant i Bruxelles. Vores repræsentant har overrakt forslaget og sagt at det nederlandske parlamentets ordre til regeringen står i forslaget. Har han i øvrigt udtrykt sig helt klart om dette.

Fru Kraneveldt (LPF): Har han kun givet teksten til forslaget eller har han sagt på hvilken måde regeringen ville udføre opgaven i forbindelse med dette forslag? Har han sagt, at den nederlandske regering har foretrukket ikke at gøre indsigelse mod danskernes forslag eller at støtte danskerne aktivt?

Statssekretær Van Gennip: Ministeren har gjort rede for hvordan han har behandlet forslaget. Han har også sagt at danskerne ikke har fremsat en sådan anmodning. Hvis danskerne var kommet til os med denne anmodning, havde vi kunnet henvise til forslaget. Danskerne kendte forslagets indhold og dog har de ikke fremsat anmodning. De må selv ud fra dette forløb konkludere hvad der er sket i danskernes hoveder; jeg kan ikke sige noget om det.

Fru Gerkens (SP): Danskerne vidste altså, at de kunne regne med støtte fra Nederlandene. Det havde de kunnet konkludere ud fra forslaget. Da punktet blev behandlet i Rådet, har Nederlandene imidlertid ikke sagt til danskerne: De kender forslaget og ved altså, at vi vil støtte Dem.

Statssekretær Van Gennip: Ministeren har allerede forklaret, hvordan det er foregået i Rådet. De ved altså hvad der var den danske indsats, hvad formanden foretrak og hvordan ministeren har reageret på det.

Formanden: Dette punkt er i mellemtiden belyst fra alle sider. Jeg tror ikke, at vi kan løse fortolkningsforskellen mellem regering og parlament mere her i aften. Jeg foreslår derfor, at vi nu lader denne diskussion ligge og lader statssekretæren afslutte sin redegørelse.

**

Statssekretær Van Gennip: Formand. Nederlandene har ladet en unilateral erklæring se dagens lys. Denne erklæring er i december sendt til Kammeret. Denne tydelige erklæring er blevet indsendt. I øvrigt har andre medlemsstater indsendt lignende erklæringer.

Hvordan stiller regeringen sig i anden behandling? Regeringen vil fortsat drøfte forslagets indhold med Kammeret. Da vi nu, blandt andet i denne hastedebat, ikke er blevet helt opdateret, vil jeg skitsere hvordan sagen vil forløbe i Bruxelles fra nu af.

Kernen i den unilaterale erklæring, som der er blevet talt om under forskellige generelle drøftelser, er, at direktivet skal sikre, at ikke-tekniske, ikke-innovative opfindelser, "business methods" og ren software udelukkes fra patentering.

Dette betyder, at vi må finde en balance mellem store og små virksomheders interesser. Efterhånden har flere medlemsstater gjort en indsats for dette via Europa-Parlamentet. Der er altså en bred basis for at tale videre om det. Der er også en bred basis for at komme med et nyt direktiv. Der er nemlig behov for at forbedre den nuværende praksis, der er præget af retlig usikkerhed og forskellige fortolkninger. Dette var grunden til, at vi påbegyndte arbejdet med direktivet.

Hvad kan vi forvente i de kommende måneder under anden behandling? Jeg vil naturligvis informere parlamentet om udviklingen i Bruxelles. Desuden informerer Kammeret om indholdet af vores indsat der. Jeg må dog indskyde følgende. Hvad angår den nederlandske indsats, skal den fortsætte i samarbejde med de 25 andre medlemsstater som et Rådsarbejde. Dette kommer frem i forhandlingerne med EP. Det første trin i anden behandling er, at Europa-Parlamentet bestemmer, om det vil forkaste, godkende eller ændre resultatet fra første behandling. Den behandlende komité, JURI, afgiver udtalelse herom til Europa-Parlamentet. Plenarforsamlingen træffer derefter en beslutning om EP's standpunkt. Dette skal alt sammen ske inden for fire måneder. Hvis EP kræver ændringer, foretager JURI disse ændringer. I reglen forhandler et udvalg, der behandler direktivet, for at spare tid men også for at undgå mægling – med andre ord det tredje trin – i praksis allerede i den første fase af anden behandling med Rådet om ændringerne. EP-referenten, i dette tilfælde Michel Rocard, og formanden for Rådets arbejdsgruppe mødes for at drøfte de ændringer, som EP-udvalget fremlægger i udkast. Formanden for Rådets arbejdsgruppe, i dette tilfælde en luxembourger, og hvis sagen fortsætter efter den 1. juli en englænder, kobler tilbage til medlemmerne af Rådets arbejdsgruppe. I denne arbejdsgruppe sidder én af de nederlandske embedsmænd. Der sidder repræsentanter for medlemsstaterne. Som eksempel gør jeg opmærksom på, at der i tilfælde af uærlige handelsmetoder har været tre sådanne udskiftninger. I AO har vi drøftet dette.

Under den anden behandling holder jeg Kammeret orienteret om udviklingen i Rådets arbejdsgruppe. Jeg ønsker nemlig, at der i parlamentet bliver talt rigtigt om indholdet. Selv om Kammeret i denne forbindelse ikke har vedtaget Bakker-forslaget, vil jeg naturligvis inddrage det i formuleringen af den nederlandske indsats i Rådets arbejdsgruppe. For at forberede os på indsatsen i anden behandling vil jeg, inden den første arbejdsgruppe i Rådet om indholdet mødes om dette emne, fremsætte forslag om den nederlandske indsats. Naturligvis vil dette være baseret på det runde bord fra november og en eventuel fortsættelse af dette runde bord. Til sidst bestemmer Kammeret og jeg sammen, hvad den nederlandske indsats skal være. Dette forekommer mig at være et brugbart forslag til anden behandling. Jeg vil gerne aftale med Kammeret, at vi gør sådan.

Formanden: Jeg takker ministeren og statssekretæren for deres svar i første runde. Jeg kan konstatere, at der stadig er en række meningsforskelle med hensyn til Nederlandenes støtte til Danmark. Ministeren har redegjort for sit punkt. Han har henvist til udskriften og båndet. De to skal undersøges og sammenlignes. Jeg foreslår nu at udsætte debatten og lade Kammerets Forsknings- og revisionsbureau kontrollere båndet og udskriften, så vi kan få en rapport i morgen. Dette kan da indlemmes i Kammerets anden runde. Alle facts

skal stå klart. I morgen aften kan vi da slutte debatten helt. Kan ordførerne tilslutte sig dette?

**

Fru **Gerkens** (SP): Det kan jeg tilslutte mig fuldt ud. Jeg går så ud fra, at ministeren ikke godkender referatet, mens debatten er i gang.

Formanden: Dette er en metode, som vi ofte anvender. Måske kan ministeren og statssekretæren i den tid der er til overs levere skriftlig information.

Jeg konstaterer, at Kammeret kan tilslutte sig den foreslåede procedure.

**

Minister **Brinkhorst:** Jeg vil gerne skaffe lidt klarhed: A-punktet er færdigbehandlet. Jeg ved ikke præcist, hvad der menes med godkendelsen af referatet, for jeg har endnu aldrig godkendt et referat af et Rådsmøde, selv om jeg har deltaget i godt og vel hundrede. I EU-procedurerne skal referatet godkendes. Jeg har mange år i EU på bagen, men det er hver gang et overraskende punkt. Det er det spændende ved EU. Jeg vil engang undersøge hvad der sker med referatet men beslutningen står fast, det kan ikke diskuteres.

Formanden: Det sidste ord vil ikke blive betvivlet her, da mødet har fundet sted. Det, det drejer sig om, er, at der er en tydelig forskel i opfattelsen af, hvordan tingene er forløbet. Det skal opklares, og til det formål har vi brug for at få verificeret oplysningerne. Jeg finder det rigtigt at vi først tager det til os og derefter afslutter debatten.

**

Hr. **Bakker** (D66): Efter min mening viser dette, at det ikke var klogt at afholde en hastedebat i dag. Vi skulle først have haft information fra kabinettet, inklusive bånd, referat og lignende. Det får vi. Jeg har siddet her og lyttet, og efter min mening er alle argumenter blevet udvekslet, og nu går det igen ud på at trævle op og skaffe os selv mere arbejde, selv om vi skulle snakke om softwarepatenter. Hvis formanden for Kammeret vil protestere over proceduren med den del af Kammeret, der finder dette nødvendigt, må det være sådan. For mit vedkommende er det imidlertid ikke nødvendigt.

Formanden: Det er klart, at De ikke finder det nødvendigt. Jeg har præciseret mulighederne. Hvis Kammeret ikke finder nødvendigt, hvad jeg foreslår, afslutter vi andenrunde og bliver færdige med debatten. Jeg fremsætter mit forslag som formand.

**

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Formand, jeg støtter Dem fuldt ud, ikke for at protestere, men for at afslutte denne debat på en god måde.

Fru **Kraneveldt** (LPF): Vi støtter også Deres forslag.

Formandens forslag vedtages.

Minister **Brinkhorst:** Jeg har i morgen aften pligter indtil cirka klokken otte. Jeg skal være her sammen med premierministeren til en generel drøftelse. Jeg håber, at fortsættelsen af debatten kommer til at ligge i forlængelse heraf.

Formanden: Det skal vi nok ordne på en god måde.

Fru **Gerkens** (SP): Ministeren bemærkede, at han ikke vidste, hvordan proceduren med referatet er sat sammen. Jeg går ud fra, at referatet ikke bliver godkendt under debatten. Det vil jeg gerne have bekræftet. Hvordan det så proceduremæssigt hænger sammen, må ministeren så finde ud af.

Minister **Brinkhorst**: Hvad der er sagt, er sagt, og det bliver ikke trukket tilbage. Det er en selvfølge. Jeg kommer nu for hundrede og syttende gang tilbage til, hvad der er sagt, og hvad der ikke er blevet sagt. Heldigvis er møderne offentlige, og Kammeret får en båndoptagelse af det. Denne optagelse er afgørende, og hvordan der så videre bliver lavet tekster ud af det er en anden sag.

Formanden: Hr. Bakker har helt ret i, at det virkelig havde været bedre først at have fakta på bordet, før man afholder en debat.

Fru **Gerkens** (SP): Formand...

Formanden: Nej, nej, vi får oplysningerne og vi aftaler nu, at vi i morgen afslutter debatten på et tidspunkt, der passer.

Mødet udsættes.

Mødet udsættes fra 18.04 til 19.25.

*B

!VOETTEKST!

UKORRIGERET STENOGRAM

(Der kan ikke henvises til rettigheder på grundlag af dette referat)

*0: TK

*1: 2004-2005

*2: 58

*3: WordXP

*4: 58. møde

*5: Torsdag den 10. marts 2005

*6: Kl. 10.15

(...)

*B

!Software-patenter!

På dagsordenen er fortsættelsen af behandlingen af:

- **økonomiministerens skrivelse om software-patenter (21501-30, nr. 86).**

(Se møde af 8. marts 2005.)

Mødet genåbnes.

Formanden: De har nu modtaget en skrivelse fra ministeren af 9. marts d.å. Denne skrivelse er vedlagt to særlige bilag, nemlig kassettebånd. Medlemmerne af Kammeret har endvidere modtaget et notat fra Andetkammerets Forsknings- og revisionsbureau. Jeg antager, at ministrene har modtaget en kopi heraf.

Under første runde af denne debat gjaldt taletider à to minutter. Jeg foreslår, at vi i denne del af mødet begrænser taletiderne til halvandet minut.

**

Dette beslattes.

*N

Fru **Gerkens** (SP): Formand. Jeg vil gerne først takke medarbejderne ved Forsknings- og revisionsbureauet for deres grundige og hurtige undersøgelse. Det var ikke let at få det hele frem.

Af den tekst, som vi har modtaget, fremgår først og fremmest, at båndet virkelig er sat ud i det tidsrum, da blandt andet økonomiministeren har haft ordet. Ministeren har under første runde udtalt sig i kraftige vendinger. Han sagde blandt andet, at alene tanken om, at lyden skulle være koblet ud på det tidspunkt, da han tog ordet, var "så latterlig, at han ikke kunne finde ord for det". Han bad mig lade være med at sige sådan, med mindre jeg havde bevis for det. Da han nu selv har konstateret, at min påstand faktisk var rigtig, ville jeg mene det var rart, om ministeren ville give mig sin undskyldning for at have brugt disse ord.

I mine øjne er der også sket mærkelige ting. I rapporten står der, at også Polen og Portugal ønskede et B-punkt. Disse to lande har indtil dette tidspunkt endnu ikke haft ordet. Hvor ved formanden det da fra? Er dette blevet drøftet inden Rådsmødet?

Det samme gælder for Danmarks beslutning. Danmark tilkendegiver, at det ikke vil insistere på et B-punkt, da formanden fraråder dette. Dette siger Danmark, efter at punktet har været på dagsordenen som et A-punkt. Minister Brinkhorst sagde i første runde, at han kun kan gisne om Danmarks grunde til ikke at insistere på et B-punkt forud for Rådsmødet.

Når jeg lægger alt dette sammen, kan jeg ikke komme til nogen anden konklusion, end at der har været en forudgående drøftelse. Jeg kan nu naturligvis spørge, om ministeren var til stede ved denne forudgående drøftelse, og hvad der da var hans holdning, men lad os være ærlige, vi finder aldrig ud af, hvordan det her hænger sammen. Det er meget mærkeligt, at disse procedurer bliver afklaret uden for Rådet. Dette passer måske ministeren meget godt, da han ville videre til anden behandling, tilbage til indholdet, som han hele tiden siger.

Hvad betyder dette imidlertid for andre direktiver eller andre politiske aftaler? Hvad betyder dette nu hvis Nederlandene næste gang selv vil have et B-punkt? Vil ministeren da føre ordet inden formanden behandler det som et A-punkt? Vil han da kræve af formanden, at han behandler en anmodning om et B-punkt, som det bør, nemlig ved at spørge, om der er indsigelser mod B-punktet? Vil han så sige, således som statssekretæren gang på gang har forklaret: Formand, hvis et land anmoder om et B-punkt, så bliver det et B-punkt "unless the council decides otherwise" og ikke "unless the presidency decides otherwise".

Hvis svaret fra denne minister fra Democraten '66 er et fuldtonende ja, og det håber jeg, kan han da forklare mig, hvorfor han denne gang ikke fandt det nødvendigt at kæmpe for demokratiet i Rådet, og hvorfor han holdt mund? Set i dette lys er det mærkeligt, at ministeren ikke har sagt, at han støtter Danmarks anmodning, men også, at han ikke vil gøre indsigelse mod behandlingen af denne sag. Jeg ville nu gerne høre fra hans mund, hvad han mener om sagsbehandlingen i Rådet og om, at procedurerne ikke er blevet fulgt.

Det er nu svært for mig at bedømme om mit forslag er udført korrekt, da drøftelsen af mit forslag åbenbart ikke har været på dagsordenen i Rådet. Jeg gentager ministerens ord: "Hvilke grunde Danmark har haft til forud for Rådsmødet ikke at insistere på et B-punkt, kan jeg kun gisne om". Jeg må konkludere, at de korrekte procedurer ikke er blevet fulgt, og at denne minister ikke har rørt sig, da dette foregik. Jeg finder dette sørgeligt, og det gør mig bekymret for fremtiden. Jeg er derfor spændt på, om også ministeren vil erklære, at de korrekte procedurer ikke er blevet fulgt. Afhængigt af hans svar på dette vil / vil jeg ikke fremsætte et forslag.

*N

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Formand. Jeg takker Forsknings- og revisionsbureauet for dets hurtige arbejde.

Lederne af Økonomiske Anliggender har sagt, at Danmark fredagen før afholdelsen af Rådet for Konkurrenceevne havde fået meddelt, at Nederlandene ville støtte Danmark, hvis Danmark ville insistere på at behandle direktivet som et B-punkt. På mandagen for Rådsmødet viste det sig, at Danmark gik ud af kirken, før sangen begyndte. Jeg har

forstået, at den danske minister blev rasende, da han hørte om denne beskrivelse, men det må det danske folketing undersøge nærmere.

Hvad er der sket mellem fredag og mandag? Har ministrene eller tjenestemændene med beføjelse dertil i Haag eller Bruxelles talt og, i bekræftende fald, hvem har de talt med? Har ministrene eller deres embedsmænd for at udføre fru Gerkens forslag insisteret på, at også Nederlandene mener, at dette punkt skulle have været behandlet som et B-punkt? Nederlandene burde have tilsluttet sig Danmarks anmodning. Den anmodning var jo fremsat. Jeg kan nemlig ikke forestille mig andet, end at danskerne i weekenden har set sig omkring endnu en gang, og at de klart har tilkendegivet deres ønske.

Den nederlandske regering eller de dertil befuldmægtigede embedsmænd burde på ethvert relevant tidspunkt mellem fredag og mandag have oplyst, at de ville støtte Danmark, hvis dette land ville sætte det igennem. Dette forlangtes nemlig i Gerkens-forslaget. Er dette også virkelig sket?

Hr. **Bakker** (D66): Hr. Vendrik antyder, at regeringen havde til opgave at plædere for et B-punkt. Det stod imidlertid i det forslag fra fru Gerkens, der ikke blev vedtaget. I det forslag, der blev vedtaget, fru Gerkens' andet forslag, bliver regeringen kun bedt om at tillade en anmodning fra et andet land om at gøre emnet til et B-punkt. Det er således kun Gerkens' andet forslag, regeringen skal have i baglommen.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Formand. I det referat, som er oversat af Forsknings- og revisionsbureauet, kan man læse, at den luxembourgske formand af institutionelle grunde insisterede på behandlingen af direktivet som et A-punkt. Dette er også bekræftet af økonomiministeren. Dette er en opfattelse, men det var ikke et spørgsmål om at kunne: Det var et spørgsmål om at ville.

Hvorfor har de lande, der gik ind for behandling som et B-punkt - støttet af Nederlandene, se Gerkens-forslaget - ikke insisteret yderligere? De havde dog bestemt alle behov for en debat om indholdet og ønskede ikke at behandle det som et lille procedurermæssigt punkt. De ønskede en indholdsmæssig diskussion af, om dette er det softwaredirektiv, som Europa har behov for. Hvorfor er det ikke sket? Hvorfor er det ikke blevet et B-punkt? Hvorfor er den luxembourgske formand ikke blevet modsagt, og hvorfor har man ikke oplyst ham om, at disse lande skulle have deres ret.

I udskriftet af teksten til den luxembourgske formands tale - se side 5 i dokumentet fra Forsknings- og revisionsbureauet - står der: Jeg ved, at nogle af de medlemsstater, som jeg her har nævnt - Danmark, Polen og Portugal - ønskede, at det punkt, som vi behandler, skulle være et emne, der skulle diskuteres som et B-punkt i Rådet. Jeg forstår ikke rigtig hvorfor formanden da ikke for fuldstændighedens skyld har meddelt, at Nederlandene støtter denne anmodning. Hvorfor gjorde han ikke det? Jeg kan heller ikke forstå hvorfor økonomiministeren ikke straks har korrigeret denne undladelse?

Formanden: De skal afslutte denne ganske korte anden runde.

**

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Efter at formanden med alle medlemmers tilslutning allerede havde konstateret, at sagen skulle behandles som A-punkt, kom ministerens tekst, som vi

ikke har referat af. Vi må derfor på det punkt tro på ministeren, når han siger, at han derefter har meddelt, at han har forståelse for den danske kollega, eller ord af lignende betydning. Jeg siger det forsigtigt, men dette er ikke en imødekommende udførelse af Gerkens-forslaget.

*N

Fru **Kraneveldt** (LPF): Formand. Under den første del af debatten tirsdag har jeg hos ingen af ministrene kunnet finde ud af, hvordan de med ord, sprog og tonefald har bestræbt sig på at udføre Kammerets ønske, som formuleret i Gerkens-forslaget. Der var to muligheder, nemlig yde aktiv støtte eller i hvert fald ikke stille sig i vejen. Det kunne man udføre helt minimalistisk, og dette er også sket. Der har overhovedet ikke været tale om aktiv støtte. Men der har været tale om ikke at stille sig i vejen. Man kan ikke stille sig i vejen ved at holde sin mund, og sige at man har forståelse for Danmark, men man kunne også sige: Vi har ordre fra vores parlament til ikke at stille os i vejen, dvs. giv aktivt til kende over for Danmark at vi kan forstå dette forslag, uden at der vil være nogen vanskeligheder ved det. Man kan tie stille og lade det hele gå sin gang, men man kan også aktivt sige både det ene og det andet.

Også jeg har en række spørgsmål, som fru Gerkens og hr. Vendrik allerede har stillet.

Formanden: Hvis De har de samme spørgsmål, behøver De naturligvis ikke at gentage dem.

**

Fru **Kraneveldt** (LPF): Jeg skal nok gøre det kort. Hvad skete der før weekenden hos den permanente repræsentation? Har ministeren blot sagt "vi har her et Gerkens-forslag, og her er den" eller har han også sagt, hvordan han vil udføre dette forslag? Dette spurgte jeg også om sidste gang, og da fik jeg ikke noget rigtigt svar. Har Nederlandene, repræsenteret ved minister Brinkhorst eller statssekretær Van Gennip, deltaget i den middag, der blev afholdt før Rådets møde? Er dette emne blevet bragt på bane dér og hvordan?

Kammeret har bestilt båndene fra Rådets møder og fået dem udskrevet og kontrolleret. Konklusionen er desværre, at det ikke længere er muligt præcist at finde ud af, hvad ministeren har sagt i Rådet. Man kan heller ikke med sikkerhed fastslå, at ministeren har plæderet for et B-punkt, eller i hvilken grad. Dette er naturligvis højst utilfredsstillende og nærmest frustrerende. Indtrykket af at begge ministre har behandlet Gerkens-forslaget på en minimalistisk måde, kan jeg altså ikke befri mig for. Det finder jeg er en skam, for jeg ville gerne have haft den igennem. Jeg synes egentlig det er endnu værre, at ministeren, når man ser bort fra softwarepatenter, ikke har ladet høre fra sig, da den luxembourgske formand på meget udemokratisk måde tilsidesatte Europa-Parlamentets ønske og pressede A-punktet igennem. Mener ministeren, at den luxembourgske formand har handlet demokratisk og proceduremæssigt korrekt? Har ministeren samtidig siddet og tiet, eller har han alligevel sagt noget om sagens gang?

Hr. **Bakker** (D66): Da det luxembourgske formandskab gjorde som det gjorde, tilsidesatte det da ikke et ønske fra Europa-Parlamentet? Der lå jo ikke et ønske fra Europa-Parlamentet på bordet? Det var blot det danske folketing's ønske.

Fru **Kraneveldt** (LPF): Vi ved alle at Europa-Parlamentet har sagt: vi må påberåbe os artikel 55, for det er ikke gået godt, og vi vil gøre det igen. For et par uger siden kunne vi naturligvis ikke forestille os, at den luxembourgske formand ville presse det igennem. Dette er dog sket, og det finder jeg meget udemokratisk. Jeg vil gerne spørge om ministerens mening om dette.

Hr. **Bakker** (D66): Vi kan alle være frustrerede over det, men det var ikke det der var sagen.

Formanden: Jeg mener at det i denne korte anden runde ikke bidrager til EU's historie, når hr. Bakker og fru Kraneveldt taler udførligt om sagen. Fru Kraneveldt fortsætter altså.

**

Fru **Kraneveldt** (LPF): Ministeren har i tirsdags og i avisen sagt at kabinettet og Kammeret egentlig fra begyndelsen af ville det samme. Jeg sagde jeg fandt det lidt mærkeligt, for hvis det var sandt, havde vi ikke behøvet alle disse hastedebatter med hinanden. Kabinettet havde da skullet arbejde meget mere aktivt, støtte de danske kolleger aktivt og sørge for, at vi ikke blev konfronteret med den nuværende situation. Når det drejer sig om Gerkens-forslaget, gælder det ikke, hvad denne sag angår "den der tier samtykker", men "den der tier kryber udenom". Jeg håber, at det nederlandske erhvervsliv, især MKB, ikke bliver narret.

*N

Hr. **Bakker** (D66): Formand. I debatten om softwarepatenterne er de europæiske institutionelle forhold, opfattelserne af softwarepatenterne som sådan, procedurerne og i baggrunden endda forfatningen allerede blevet vendt og drejet i ugevis. En del af Kammeret har også en absolut mistro til den videre parlamentariske proces, både den i EU og den i Nederlandene. Vi skal nu til at begynde på anden behandling. Der bliver indgivet nye ændringer, også vedrørende nye emner. Rådet har i mange henseender ændret mening. Der ses en bevægelse hen imod et godt direktiv. Der vil blive forhandlet, og det skal der komme et godt resultat ud af. Hvis dette ikke sker, har vi grund til at blive meget vrede. Det drejer sig om den europæiske industris innovationsevne. Det bør debatten til at handle om.

Alt tyder på, at det andet Gerkens-forslag, der er vedtaget, er udført. Der blev heri anmodet om ikke at stille sig i vejen. Før weekenden tilkendegav man over for Danmark, at dette forslag eksisterede. Deraf fremgik det, at den nederlandske regering ville have støttet anmodningen, hvis det var kommet til afstemning. Det kom ikke til en afstemning, for Danmark insisterede efter et vist luxembourgsk pres ikke yderligere. Det danske folketing har fastslået, at den danske minister har gjort, hvad tinget ønskede af ham. Og så er den potte ude, efter min mening.

Man kan godt blive ved med at protestere over proceduren, men jeg har ærlig talt efterhånden i den grad nok af det procedure-kævl. Når jeg læser de mails, som jeg har

fået i de sidste dage, fra Gerkens-lejren vil jeg blot lige sige, at der står der også en hel kryptokampagne mod forfatningen bag. Hvis vi havde haft forfatningen, havde vi haft mere gennemsækelighed og mere demokrati. Der er således al mulig grund til at styrke demokratiet i EU og forbedre gennemsækeligheden. Softwaren må ikke bruges til at gøre Europa sort.

Fru **Gerkens** (SP): Jeg vil gerne have, at De tager disse ord tilbage. Jeg har sendt Dem to e-mails, nemlig de forslag, som jeg gerne ville have, at De var medunderskriver af. Og med hensyn til Gerkens-lejren, ved jeg ikke af, at den eksisterer. Hr. Brinkhorst komme også ind på det i den forrige debat. Hvorfor stiller De altid mig til ansvar for mails, som andre sender? Jeg har på intet tidspunkt i debatten taget ordet "forfatning" i min mund. For mig drejer det sig udelukkende om, hvad der er sket i Rådsmødet om Konkurrenceevne i mandags, og om følgerne for den demokratiske proces i Europa. Jeg ønsker, at De tager den udtalelse af bordet.

Hr. **Bakker** (D66): I de sidste fire eller fem uger, hvor vi hele tiden har talt procedure i forbindelse med dette emne har jeg bemærket, at De fremfører det samme, som jeg læser i disse mails fra antisoftwarepatentlobbyen, som jeg i øvrigt støtter, hvad angår indholdet. Jeg mener, at et parlament, der har med softwarepatenter at gøre, ikke skal tage alle mulige skænderier om muligt procedure eller andre ting fra lobbyister med, men selv lave en fornuftig afvejning af, hvad de forskellige lobbyer foretager sig. Vi skal nu tage fat på denne fornuftige afvejning. Jeg finder det rigtig latterligt, at en minister skal stå over for Kammeret med et bånd, med menuen fra den uformelle lille middag og helst med et referat af, hvad der er blevet talt om under middagen. Vi skal til at tage fat på indholdet. Nu er det slut hvad mig angår. Det var min sidste sætning. Med mindre der virkelig er væsentlige nye omstændigheder, der skulle komme frem her, er det virkelig også det sidste, jeg har sagt om det. Hvis De nu kommer igen i næste uge, og det sker jo nok, siger jeg Dem allerede nu: Jeg holder op med det.

Fru **Gerkens** (SP): De skyder mig alt muligt i skoene. Jeg er i min tale netop ikke kommet ind på middagen. Det kunne være, at De får mails om middagen og referatet derfra.

Hr. **Bakker** (D66): Jeg kom ind på Deres lejr.

Fru **Gerkens** (SP): Ja, det har jeg fattet. De skyder mig altså ting i skoene, som slet ikke passer på mig.

Hr. **Bakker** (D66): Javel, for i den forrige debat er der hos Dem og sandelig også hos andre...

Jeg er ærlig talt ked af det – ikke fordi jeg gik ind for det, men på grund af alt hvad der fulgte efter – at jeg dengang støttede Deres forslag. Jeg var enig i forslaget, om at Rådet skulle give Kommissionen plads til at reagere positivt på Europa-Parlamentets anmodning. Dette er imidlertid ikke sket.

Og så kan De derefter smide alle EU's praktikker, institutioner og aftaler og bestemmelser over bord for at kævle om softwarepatenter i stedet for at have en smule tillid til de to parlamenters styrke: I Bruxelles og her. Det holder jeg op med!

Fru **Gerkens** (SP): Det er præcis min pointe. Det vil jeg også forelægge for hr. Bakker. For mig har det allerede i lang tid ikke mere drejet sig om emnet softwarepatenter, hvor vigtigt dette end er. For mig drejer det sig om de korrekte procedurer i Rådet. Efter min mening skal vi alle bakke op om det. Jeg tænker på en gang i fremtiden med et andet direktiv. Hvis vi i dette parlament alle siger, at vi ønsker et B-punkt, og hvis der sker det samme, hvilken styrke har vi så? Hvilken styrke har vi da, hvis vi ikke bakker op om vores egne demokratisk aftalte regler?

Hr. **Bakker** (D66): Det er jeg meget enig i. Det betyder for det første, at vi må forhindre, at der opstår en sådan debat. Vi skal altså meget tidligere forebygge, at der opstår en politisk aftale. Ærlig talt har vi allerede udvekslet synspunkter med hinanden om det. Der må altså ikke komme et B-punkt på bane, som kan blive grundlag for en sådan diskussion. De ved godt, hvilken grund danskerne havde til ikke at insistere yderligere på deres standpunkt. Hvis proceduren var fulgt, og der skulle stemmes, ville der nemlig ikke være flertal for Portugal, Polen, Danmark og Nederlandene i overensstemmelse med Gerkens-forslag II. Så holder det op.

Fru **Gerkens** (SP): De har misforstået det. Det er ikke nødvendigt at stemme om det. Statssekretæren har gang på gang fortalt mig, at hvis ét land kræver et B-punkt, er det også et B-punkt "unless the Council decides otherwise". Der skal altså ikke stemmes forinden; der skal da stemmes imod. Mit spørgsmål er blot: Hvorfor har man i Rådet ikke sagt "Jeg ønsker et B-punkt, og hvem vil ikke have det"? Hvorfor er den procedure ikke blevet fulgt?

Hr. **Bakker** (D66): Hvorfor sker der noget i Amsterdams byråd, som vi ikke forstår?

Fru **Gerkens** (SP): Nu handler det ikke om Amsterdams byråd.

Hr. **Bakker** (D66): Det hører vi heller ikke til. Vi er et parti der skal bedømme denne regering. Hvad handler det om? Det er spørgsmålet, om forslaget er blevet gennemført. Hvordan man omgås hinanden i Bruxelles? I almindelighed bliver et A-punkt aldrig et B-punkt. Dette er på basis af en politisk aftale, der er indgået måneder i forvejen. Man vil ikke for evigt gøre det umuligt at lave politiske aftaler ved hver gang at bryde politiske aftaler op. Dette faktum tager De nu ikke i betragtning.

Lad os altså nu snakke om det, som det drejer sig om, og ikke hver gang blæse det sådan op, at kun De går ind for innovation og alle vi andre for Philips og så videre. Det er noget sludder.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Efter min mening er den eneste grund til, at denne debat helt sikkert er løbet af sporet, at det nederlandske parlament er blevet misinformeret, og der derefter er truffet en politisk aftale, der ikke har fået flertal i dette parlament. Og

Hr. **Bakker** (D66): Det har vi ...

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Måske må jeg gøre min sætning færdig?

Hr. **Bakker** (D66): De bryder også ind. Det har vi drøftet i maj 2004. Den debat har vi også haft mange gange sidste år. Nu bliver det tid til at tænke på, hvordan vi kan få et bedre

direktiv indført. Man kan godt stille sig på bagbenene en gang om ugen, men det er der ingen mening i. Det er vel alt sammen allerede kendt og drøftet mindst sytten gange?

Formanden: Jeg har også hørt det mindst sytten gange. Jeg gør nu en ende på diskussionen med hr. Bakker. Jeg giver hermed ordet til hr. Van Dam.

**

*N

Hr. Van Dam (PvdA): Formand. Jeg er meget overrasket. At det parti, der allerede hævder at have kæmpet for demokratiet i fyrré år, siger: Det interesserer mig egentlig ikke en døjt, om I taler om dette i Bruxelles i de grå uformelle kredse; det interesserer mig ikke en døjt, hvordan det foregår og hvordan procedurerne er eller skal være, det interesserer mig ikke en døjt, at hele beslutningsdannelsen bliver unddraget enhver form for demokratisk kontrol. Det interesserer mig ikke en døjt, Bert Bakker fra D66!

Hr. Bakker (D66): Hvad skal jeg nu sige til det?

Hr. Van Dam (PvdA): Ingenting.

Hr. Bakker (D66): Herfra kan jeg, formand, uden tvivl ikke svare udførligt på dette, men det er naturligvis en provokation. Jeg siger her, at EU blandt andet skal være gennemskueligt. Så skal vi også tage det op her! Det skal vi også arbejde på. Vi skal ikke misbruge proceduren for softwarepatenter til det sidste for at vise et lille nummer her. Den plade er spillet masser af gange. Lad os nu snakke om softwarepatenterne. Lad os igen erkende, at det sidste år er gået galt med det på EU-plan. Lad os også erkende, at vi hellere havde set noget andet på EU-plan. Vi kan godt protestere, men det er bedre at sørge for at det bliver bedre. Det er vi ikke uenige om. Jeg mener det derfor er rent sludder, rent vrøvl, en slags barnlig spotten at bringe det på bane på denne måde, som om det ikke interesserer os. Kom nu, lad os høre!

Hr. Van Dam (PvdA): Formand. For at udtrykke mig klart: Det er ikke sludder. Men fra i dag skal denne debat nu handle om spørgsmålet om, hvorvidt beslutningerne med hensyn til dette emne har fundet sted på en gennemskuelig måde i Bruxelles. Den, der læser referatet fra Det Europæiske Råd, kan kun drage den konklusion, at de rigtige sager ordnes uden for mødet. De rigtige sager ordnes i uformelle kredse. De er unddraget enhver form for demokratisk kontrol. Det er efter min mening her, den debat, vi nu holder, skal sætte ind. Jeg er enig med hr. Bakker i, at vi skal stå sammen om at kæmpe for EU-forfatningen, da den vil forbedre det hele. Lad os ikke glemme, at dette forslag aldrig var kommet igennem, hvis EU-forfatningen allerede havde været i kraft, da der uden tvivl ville have været fire medlemsstater der ville have sat sig imod den.

Jeg er enig med hr. Bakker i, at denne debat også er en lejlighed til at sætte punktum for proceduren indtil nu og at afslutte hele diskussionen i første behandling. I sidste uge talte vi allerede om muligheden for at sætte dette emne på dagsordenen i Det Europæiske Råd igen. Dette ville have været klogt, da vi så havde kunnet sørge for, at der var kommet en politisk aftale i stand, hvorved industriens interesser blev bragt i balance med de små softwareudvikleres og opensource-udviklernes interesser. I anden behandling bliver dette lidt mere besværligt.

Jeg har al mulig tillid til, at Europa-Parlamentet vil foretage en indgribende ændring af forslaget. Det er der allerede kommet signaler om fra Bruxelles. Dette ville have været meget lettere, hvis der først var blevet støbt en god aftale i Det Europæiske Råd. Desværre var der på grund af indvendinger fra D66 ingen flertal i Kammeret for at sætte emnet på dagsordenen som et B-punkt. Vi har blot sagt, at regeringen må støtte en anmodning fra en anden medlemsstat.

I de forløbne to dage har vi kunnet bøje os over spørgsmålet, om dette er sket. Hvis man nøjes med drøftelserne i Det Europæiske Råd, må man konstatere, at ministeren blander sig rigeligt sent i den diskussion, der opstår om at sætte sagen på dagsordenen som B-punkt. Da vi sidder med danskernes præcise tekst, oversat af Forsknings- og revisionsbureauet, fremgår det, at danskerne ikke har fremsat deres anmodning på en kraftfuld måde. De har ladet sig overrule af den luxembourgske formand. Det forekommer mig, som også fru Gerkens har bemærket, at den luxembourgske formand her har anført urealistiske argumenter. Jeg er meget skuffet over, at ministeren ikke har foreholdt formanden dette. Hvorfor ikke, hr. minister? Det ville have ligget lige for på baggrund af de forslag, som Kammeret tidligere har vedtaget. Dog er det meget forklarligt. Ministeren har meddelt, at hans embedsmænd allerede fredag var i kontakt med danskerne.

I lighed med hr. Vendrik vil jeg gerne vide, om der mellem fredag og mandag har været etableret andre kontakter. Jeg formoder, at dette er tilfældet. Her kommer middagen søndag aften igen ind i billedet. De forskellige ministres optræden i Det Europæiske Råd lader antage, at der har været en drøftelse af det inden drøftelsen i Rådet. Hvem kan nu afgøre, om denne kontakt var rettet mod at seriøst sætte sagen på dagsordenen som et B-punkt, eller om hensigten var at opføre et flot lille teaterstykke i Rådet for endnu engang at gøre alle disse besværlige parlamentarikere tilfredse.

Dette er nu det elendige ved EU. For kontrollerende repræsentanter for folket er der ikke noget at undersøge i de uformelle grå EU-kredse. Jeg ville ønske, at vi alle ville kæmpe imod og prøve at få beslutningsdannelsen til at foregå i al gennemsækelighed.

For at bedømme ministerens optræden kan vi blot se på hændelserne i Det Europæiske Råd. Da konstaterer jeg, at danskerne har fremsat et slapt forslag, og ministeren har reageret slapt på det. Dette passer med ministerens hidtidige optræden i denne sag. Han er ikke imødekommende over for Kammerets ønske. Jeg vil lade min bedømmelse heraf afhænge af ministerens svar.

Endelig vil jeg komme med en bemærkning om Örgü-forslaget, der er blevet vedtaget af dette Kammer. Jeg har allerede nogle gange hævdet, at den mest nærliggende fortolkning af et forslag, hvori der siges, at et direktiv skal trækkes tilbage, er at kabinettet derefter ikke medvirker til en videre procedure omkring direktivet. Fru Örgü har i første runde sagt, at vi ikke måtte fortolke dette sådan. Hun mente, at forslaget egentlig var udført, selv om der faktisk næsten intet er sket med det. Det ser ud som om vi ikke behøver at tage fru Örgüs forslag alvorligt.

Formanden: Hermed er vi nået til slutningen af Kammerets anden runde. Jeg giver ordet til økonomiministeren.

**

Minister **Brinkhorst**: Formand. Det glæder mig, at Kammeret har kunnet arbejde så hurtigt. Jeg er tilfreds med, at fakta er, som jeg havde oplyst. De stærke ord som jeg i den forbindelse har brugt, var naturligvis baseret på den måde, som især fru Gerkens og hr. Vendrik har udtrykt sig på. De brugte vendinger som "en sort dag for demokratiet, for softwaren" og med udtalelse om, at der var noget der var blevet afbrudt, har de mindst vakt en formodning om, at der skulle være manipuleret med noget over for offentligheden. Det lader jeg stå for hvad det er, jeg kan kun holde fast ved, at der var mindst hundrede og halvtreds mennesker i salen, og de fulgte alle præcist, hvad der skete. Netop denne åbenhed er karakteristisk for Rådet, i modsætning til i fortiden.

Fru **Gerkens** (SP): Det har vi også lige talt om i første runde; jeg har ikke taget ordet "sammensværgelse" i min mund, og jeg har heller ikke brugt ordet "manipulation". Jeg har blot sagt, at lyden var sat ud, og at jeg derfor ikke vidste, hvad ministeren havde sagt. Jeg har ikke sagt noget om, hvordan det gik til, at lyden blev afbrudt, jeg har heller ikke insinueret noget. De lader nu igen, som om jeg har gjort det. De har brugt stærke ord, De har sagt, at De opfordrede mig til at bevise det. Nu ligger beviset på bordet; vær da også så ærlig at sige, at De havde fat i den forkerte ende.

Minister **Brinkhorst**: Vi kan blive enige om fakta, jeg beklager, at dette er sket. Men jeg undskylder mig ikke for, at jeg har sagt, at både hr. Vendrik og De har antydnet, at der skulle være manipuleret med noget. Det har jeg afvist, men godt, jeg kommer nu til selve sagen.

Fru **Gerkens** (SP): Jeg vil have det af bordet, for jeg har ikke antydnet noget sådant. Læs Handelingen om dette, jeg har ikke antydnet dette, jeg har bare stillet Dem et spørgsmål.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Og for the record, jeg husker stadig ganske godt, at jeg er kommet med en vittighed om det, og jeg husker også stadig godt, at De lo meget af den. Og så dette med tilbagevirkende kraft som en alvorlig beskyldning, at nogen i et mørkt hjørne skulle have drejet på en knap i et strategisk øjeblik? Hør nu, minister...

Minister **Brinkhorst**: Formand, jeg reagerer med at le på samme måde som hr. Vendrik. Sådan er det gået til.

Men nu til selve sagen. Jeg mener, at den måde det er gået til på, viser at der på ingen måde er tale om en grå situation. Jeg vil i detaljer forklare hvad der foregik. Fru Gerkens og hr. Vendrik spurgte, om der havde været forudgående drøftelser. Naturligvis, som i alle grupper i parlamentet. Absolut åbenhed er det samme som absolut hemmeligholdelse. Det handler om ansvar over for offentligheden, i dette hus og andre steder. Spillereglerne er undertiden lidt anderledes i Den Europæiske Union, men naturligvis er der tale om ansvar over for offentligheden. Forestil dem, at SP's gruppe eller GroenLinkss gruppe skulle forberede alle deres standpunkter i offentlighed, inklusive alle drøftelser i forbindelse med dem. Sådan er det ikke, det ved vi alle. Og dette har ikke noget at gøre med en grå mellemfase i Bruxelles, det handler om dette suggestive ordvalg.

Hvad er der sket? Fredag eftermiddag har Danmark bedt om en opgørelse, men har ikke indgivet anmodning om at få et B-punkt. I denne opgørelse blev der på den nederlandske regerings vegne sagt – statssekretæren var inddraget i dette – at den ville støtte den danske regering, hvis den anmodede om et B-punkt, helt i overensstemmelse

med det andet Gerkens-forslag. Det luxembourgske formandskab har naturligvis som sin vigtigste opgave at få procedurerne til at forløbe godt og sørge for, at processerne ikke hindres, men derimod fremmes. Situationen er den, at der allerede for ti måneder siden blev indgået en aftale, og at processen hen imod en bedre lovgivning på området software allerede er blevet opholdt i ti måneder. Formandskabet har da også tvivlet på, at det var klogt at gøre sagen til et B-punkt, mens Kommissionen endnu ikke havde en ny holdning i sagen; dette kan også først ske i anden behandling.

Dette er ikke manipulation. Det er en overvejelse, der har at gøre med, at det er ønskeligt at nå frem til en ny beslutning. Formandskabet har her en opgave. Jeg vil selv gå et skridt videre, og her vil jeg ikke begrænse mig til et bestemt politisk område. Det betyder altså ikke noget, om det handler om dette emne, om gylle eller om et andet emne. Hr. Van Dam og hr. Vendriks bemærkninger var berettigede i denne forbindelse. Det handler nemlig om beslutningsprocessen, og formanden må overveje, hvad denne er bedst tjent med. Det er det formandskabet har gjort.

Har jeg også spillet en rolle i denne proces? Ja, bestemt. Søndag aften har vi holdt en middag. Under sådan en middag bliver der ført uformelle samtaler. Jeg meddelte den danske minister, min kollega Bendtsen, at hvis Danmark ville indgive anmodningen, ville Nederlandene støtte denne. Det er situationen. Den luxembourgske formand sagde da: vi ville sætte pris på om vi kunne afslutte en tidligere indgået politisk aftale -- igen, en aftale fra maj 2004 -- så vi kunne gå over til anden behandling. Jeg har ikke ført samtaler med repræsentanter for andre medlemsstater. Ingen havde rigtig stor interesse for dette emne. Jeg har ikke hørt, hvad portugiserne og polakkerne mente om det.

Hvad er der derefter sket? Der har været en nærmere drøftelse. Det er der ikke noget forkert ved. Enhver kan ændre standpunkt. Den danske minister sagde da: alt taget i betragtning mener jeg, at vi kan opnå bedre resultater i anden behandling, hvis vi ikke insisterer yderligere på B-punktet nu. Jeg støtter kraftigt hr. Bakkers bemærkning. Hvis det var kommet til afstemning, efter artikel 3 stk. 8, havde et stort flertal af medlemsstaterne været imod, at der igen blev opført et B-punkt. Kun formandskabet kan bedømme alle medlemsstater i en sådan proces, og han har gjort de rigtige overvejelser. Det rækker ikke ved -- jeg er tilfreds med at dette er blevet sagt af forskellige delegerede -- at den nederlandske regering har handlet helt efter lovens bogstav ved at gøre, som den har gjort.

Formand. Det emne som fru Gerkens bragte på bane er egentlig et generelt punkt. Denne måde at behandle en sag på viser virkelig, at det er på høje tid, at Andetkammeret og regeringen træffer nye aftaler om forarbejdet til EU-lovgivning. Dette har jeg også talt om i tirsdags. Økonomiministeriet har betænkt Andetkammeret med et pilotprojekt. Med dette projekt vil vi undersøge, om vi kan opnå en bedre balance med økonomiministeriets gennemførelsesbestemmelser, således at Kammeret i forarbejdet til EU-lovgivning bliver mere inddraget i processen. Spillereglerne for dette skal bestemmes nærmere. Jeg gør i denne forbindelse opmærksom på, at behandlingen af sagen med softwarepatenter ikke har gjort mig særlig entusiastisk, men det er en anden sag. Vi må undersøge, hvor langt vi kan komme. I efterarbejdet, når direktivet først er indført, vil vi da fastsætte bestemmelser via den udførende linje, via en AMvB [*generel forordning*]. Udkast til denne procedure er indgivet til Kammeret. Jeg har især gjort dette, da jeg på dette punkt har erfaring med det nederlandske parlament, Europa-Parlamentet, Europakommissionen, Det Europæiske Råd og den nederlandske regering. Det ville glæde mig om det nederlandske parlament bekymrede sig mere om EU-lovgivningen på det tidspunkt, hvor den betyder noget. Der er nu tale om en kollektiv efterladenhed. Der ikke tale om at jeg

bebrejder nogen personligt. Hverken den nederlandske regering eller det nederlandske parlament har rent mel i posen. Det gælder for alle politiske partier, uanset om de er med i regeringen eller ej. Lad der ikke herske nogen tvivl om det. Dette er altså hvad jeg vil sætte ind på, og jeg mener stadig, at jeg hermed har vist vejen.

Hr. Vendrik har bragt endnu et par særlige punkter på bane. Hvad var den danske regerings overvejelser? I øvrigt blev den danske kollega absolut ikke rasende. Bemærkningen om det er en avisand. Endnu i går eftermiddags talte jeg med ham, og det var en meget behagelig samtale. Han spurgte mig om oversættelsen af "voor het zingen de kerk uitgaan", "gå ud af kirken før sangen".

Formanden: Jeg mener, at vi skal give hr. Vendrik et lille skilt med ordet "ironi", som han kan stikke op af og til. Det ville forbedre kommunikationen.

**

Minister Brinkhorst: Vi skal skabe klarhed, for jeg ønsker ikke at der skal være noget skjult ved den måde denne sag er blevet behandlet på. Hr. Bendtsen spurgte altså om oversættelsen af "voor het zingen de kerk uitgaan". Så fortalte jeg, hvordan det gik for sig hos protestanterne og hvordan hos katolikkerne. Konklusionen var i hvert fald, at han om morgenen klokken halv otte havde et særmøde med det danske folketing. Han kom uskadt ud af debatten. Han har meddelt, at han derefter tog på ferie, og jeg regner med, at det nu er stille og roligt i Danmark. Jeg håber, at der efter denne debat også er ro i Haag.

Hr. Vendrik har også spurgt mig, hvad jeg mener om det luxembourgske formandskab. Også fru Kraneveldt har talt om dette. Hr. Van Dam har beskyldt mig for at holde 'forelæsning', men i tirsdags har jeg sagt, at der er en fundamental forskel mellem trekantsforholdet Kommission-Råd-Parlament og det tosidede forhold i den nationale ramme. Hvorfor har det luxembourgske formandskab den institutionelle pligt til at nå til afslutning af beslutningsdannelsen? Fordi, før det kommer til en ny indgriben fra Kommissionens side, er han institutionelt forpligtet til først at afslutte sin egen proces. Af denne grund har Kommissionen reageret negativt, da statssekretæren fredag eftermiddag lagde spørgsmålet, om Kommissionen var villig til at tage forslaget tilbage, på bordet. Det er der ikke noget udemokratisk i. Det er blot en anden procedure end den man plejer at bruge i dette hus og i de fleste andre parlamenter. Hvis dette parlament i den kommende tid beskæftiger sig lidt mere med EU, i en tid hvor dette betyder noget, da EU-demokratiet er af væsentlig betydning, vil det erfare at det er en meget god procedure, der kan føre til, at beslutningsprocessen kan afsluttes hurtigt.

Hvorfor har jeg ikke korrigeret dette? Fordi spørgsmålet ikke var bragt på bane.

Hr. Vendrik (GroenLinks): Jeg har ikke forstået svaret helt. Jeg spurgte, hvorfor ministeren ikke på stedet sagde til formanden: Vi støtter anmodningen fra Danmark, Portugal og Polen om at gøre denne sag til B-punkt.

Minister Brinkhorst: Da spørgsmålet ikke var på dagsordenen. Det var en meget ekstraordinær debat. Mødet åbnes af formanden, der fastsætter dagsordenen og derefter listen over A-punkter. A-punkter er punkter, som der er opnået enighed om i Coreper (komitéen af permanente repræsentanter). I dette særlige tilfælde har formanden bedt om en opgørelse af situationen. Før Rådsmødet var han kommet til den konklusion, at der

ikke ville være flertal, hvad enten Nederlandene havde stemt for eller imod. For at spare tid har den danske regering reageret, som den har. Og i denne kontekst var det indlysende, at min erklæring, der blev hørt af 150 personer, var som den var.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Ministeren fandt det nødvendigt at afgive en erklæring, men det lyder lidt som om toget allerede var kørt. Formanden siger at nogle af medlemsstaterne som han nævnte, Danmark, Portugal og Polen, ønskede at dette skulle være et B-punkt. Så skulle det da alligevel siges at dette støttedes af Nederlandene.

Minister **Brinkhorst**: Formanden talte om "blandt andet". Implicit tilkendegav han, at der ikke var flertal for at gøre sagen til et B-punkt. I denne situation finder jeg det meget forståeligt, at den danske repræsentant ikke har insisteret yderligere på sin anmodning om at behandle sagen som et B-punkt.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Der bliver ikke talt om "blandt andet". Det drejer sig om Danmark, Polen og Portugal. Formanden siger at han ikke kunne opfylde ønsket. Punktum.

Minister **Brinkhorst**: På grundlag af sine rådslagninger skulle han have konkluderet, at nogle medlemsstater havde et ønske herom, men at han alligevel måtte gøre noget andet.

Fru **Gerkens** (SP): De sagde netop, at De finder det vigtigt at denne del af debatten kan følges af offentligheden i billede og lyd, da der skal være tale om gennemsækelighed og klarhed. I forretningsordenen står der endvidere i artikel 3, stykke 8, at hvis nogen anmoder om, at et A-punkt.....

Minister **Brinkhorst**: Anmoder om et B-punkt.

Fru **Gerkens** (SP): Der står et A-item.

Minister **Brinkhorst**: Der står: hvis nogen vil gøre et A-punkt til et B-punkt.

Fru **Gerkens** (SP): Sådan kan man fortolke det, men der står noget andet. Der står: Hvis nogen anmoder om et A-punkt, så efterkommes det i reglen, med mindre Rådet gør indsigelse. Statssekretæren har også allerede sagt dette her et par gange. Hvorfor har De da ikke gjort indsigelse mod formandens mærkelige sætning? Han sagde: Jeg kunne ikke opfylde Deres ønske. På fransk står der: je n'ai pas pu l'accepter; jeg kunne ikke acceptere at nogen har anmodet om et B-punkt. Er det ikke mærkeligt? Hvis nogen anmoder om et B-punkt, skal formanden bare sige at det kommer der. Derefter kan medlemsstaterne gøre indsigelse, og formanden kan bede om en opgørelse af, om det er et flertal, der gør indsigelse. Det ville have været en god procedure. Hvorfor har De ikke arbejdet for gennemsækeligheden og sagt at De ønskede en klar procedure?

Minister **Brinkhorst**: Da dette ikke har noget at gøre med gennemsækelighed. Men nu begynder vi helt forfra igen. Formandskabet har på grundlag af de overvejelser, som jeg netop har nævnt, konkluderet, at det var klogt at gå videre. Den danske minister, der i

første omgang var i trækket har af de grunde, han har anført, ment at måtte afstå fra at kræve et B-punkt. Og det er præcis det som hr. Van Dam sagde.

Fru **Gerkens** (SP): Den danske minister har tydeligt sagt, at han ønskede et B-punkt, men at man havde fortalt ham, at dette af proceduremæssige årsager ikke kunne lade sig gøre. Det er rent vrøvl.

Minister **Brinkhorst**: Han drager den konklusion, at det er klogt ikke at insistere yderligere. Hvis han ikke havde gjort det, var hans anmodning derefter blevet forkastet ved afstemning, og vi havde igen spildt et kvarter. Dette var situationen. Igen, det var ikke noget jeg bestemte. Det var den luxembourgske formands og den danske regerings overvejelser. Jeg siger kun, at det luxembourgske formandskab efter min opfattelse har fulgt en korrekt procedure. Hvad den danske minister har for en begrundelse for ikke at insistere yderligere på et B-punkt, er hans sag.

Fru **Gerkens** (SP): Hvordan kan De sige at man har fulgt en helt korrekt procedure? Formanden siger: Jeg kan ikke acceptere, at nogen anmoder om et B-punkt, da dette er dårligt for den politiske aftale? Hvordan kan De acceptere dette?

Minister **Brinkhorst**: Måske må jeg forklare det endnu en gang? I EU er det sådan at Europakommissionens ret til at fremsætte forslag er udøvet på det tidspunkt da forslaget fremsættes. Derefter forhandler Rådet på den ene side og Parlamentet på den anden side. Dette er trekantsforholdet. Formandskabet var af den mening, at behandlingen af sagen vedrørende softwarepatenter var bedst tjent med, at proceduren afsluttes hurtigst muligt i anden behandling. Dette har imidlertid intet at gøre med manglende demokrati eller at beslutningsprocessen i Bruxelles lugter dårligt. Dette er en normal proces. Jeg har også allerede sagt, at, hvis dette var sket under det nederlandske formandskab, havde dette sandsynligvis indtaget præcis den samme holdning. For mit vedkommende er den potte dermed ude. Vi kan snakke om dette her længe endnu, men det er kendsgerningerne. Hr. Van Dam har, efter min mening med rette, allerede for to dage siden draget den konklusion at forslaget er udført efter dens bogstav.

Fru **Gerkens** (SP): Dermed siger De, at bestemmelsen i forretningsordenen om, at hvis en medlemsstat anmoder om at tage et emne af dagsordenen som A-punkt, vil denne anmodning blive efterkommet, med mindre Rådet træffer en anden beslutning, kan overrules, hvis formanden i sin visdom beslutter, at det er på tide at komme videre.

Minister **Brinkhorst**: Det har jeg ikke sagt. Jeg forstår ikke hvorfor det er så forfærdelig indviklet for fru Gerkens at høre dette. Hvis medlemsstaten Danmark havde insistet yderligere og havde sagt, at det alligevel skulle være et B-punkt, da havde formandskabet bragt dette til afstemning. I dette tilfælde ville jeg sandsynligvis have været én af de første til at sige, at jeg var enig i dette. Jeg ville da også have stemt for det. Formandskabet har imidlertid truffet en anden beslutning. Jeg ved ikke, hvordan det foregår i SP-gruppen, men i min daværende gruppe havde vi altid en drøftelse i forvejen. Hvis det så ud til, at et par medlemmer ville stemme imod, begyndte vi at snakke sammen for at se på, om vi kunne finde ud af det i fællesskab. Somme tider lykkedes det, somme tider lykkedes det ikke. I D66-gruppen varede sådan en diskussion tit temmelig længe, for den består af individualister.

Formanden: Vil De begrænse Dem til at tale softwarepatenter?

**

Minister **Brinkhorst:** Jeg ønsker blot at gøre det klart, at det drejer sig om en form for beslutningsdannelse. Fru Gerkens har også nogle års erfaring med dette. Det forbløffer mig, at hun, så snart det handler om beslutningsdannelsen i Bruxelles, har på fornemmelsen, at der har været onde ånder på spil. Det er en helt normal procedure, der er fulgt.

Fru **Gerkens (SP):** Bent Bendtsen siger, at han gerne vil oprette et B-punkt. Han fortsætter derefter: Jeg har bemærket Deres bemærkning om, at De ikke kan acceptere dette, da der kun er tale om en formel bekræftelse af den politiske enighed fra maj sidste år, så sagen kan komme videre i Europa-Parlamentet. Formanden har fortalt ham, at han ikke spørge, om der kan oprettes et B-punkt. To gange bemærker han dog, at han er af den mening, at det skal være et B-punkt. Denne procedure var ikke korrekt. Det er ikke gået efter aftalerne i Rådet. Jeg undrer mig over, at De ikke har blandet Dem i det.

Minister **Brinkhorst:** Det har jeg gjort udførligt rede for. Danmark har ikke anmodet om et B-punkt.

Hr. **Van Dam (PvdA):** Dette punkt gør mig nysgerrig. Fru Gerkens sagde, at det handler om mere end blot denne sag. I dette tilfælde har vi at gøre med den måde, hvorpå beslutningerne træffes i EU. Jeg kunne godt tænke mig, at vi tog det op igen, netop i de kommende måneder. Rådets Formand siger, at nogle medlemsstater gerne vil sætte dette punkt på dagsordenen som et B-punkt. Medlemsstaterne må altså have tilkendegivet dette. Kun hvis et flertal i Rådet blokerer for dette, sker det ikke. Derefter siger formanden: Det kan godt være rigtigt, men vi gør det alligevel ikke. Hvorfor har De som demokrat, ikke sagt: Vent lige lidt, der er en aftale om, at en sådan anmodning bliver bragt til afstemning, hvis mere end én medlemsstat anmoder om det? Nu har tre medlemsstater tilkendegivet at de ville sætte det på dagsordenen igen. Men De, der er demokrat, har ikke rørt Dem.

Minister **Brinkhorst:** Jeg lader de forskellige invektiver stå for hr. Van Dams egen regning. Han hævder nu, at den danske minister efterfølgende ikke har taget ordet. Det har han faktisk gjort og sagt, at han ville give afkald på det. Han ville blot afgive en skriftlig erklæring.

Hr. **Van Dam:** (PvdA): Det passer efter min mening ikke. Den danske minister giver igen udtryk for, at han gerne så, at punktet kom på dagsordenen som et B-punkt.

Minister **Brinkhorst:** Jeg beklager meget, men jeg har en anden fortolkning heraf. De har jo selv sagt, at forslaget er udført efter bogstavet. Den danske minister kom til den konklusion, at der ikke ville være flertal, uanset spørgsmålet om, hvorvidt Nederlandene, Polen eller Portugal ville gøre noget. Derefter ville han afgive en erklæring. Dette har han naturligvis gjort på grundlag af en forudgående drøftelse. Af den grund har jeg også henvist til beslutningsproceduren i dette hus. Naturligvis bliver der talt om afstemningerne i forvejen. Formanden ved, at et stort flertal ønsker endelig engang at komme til at snakke

om selve softwarepatenterne og ikke blive ved med at snakke om procedurer. Det er derfor helt forståeligt, at min danske kollega siger, at han vil afgive en erklæring. Men jeg forstår stadig ikke, at hr. Van Dam ikke ønsker at acceptere dette.

Hr. **Van Dam** (PvdA): Følgende til referatet: De siger hele tiden, at jeg har konkluderet, at forslaget er udført efter bogstavet, men det handlede om et andet forslag. Nu taler vi om Gerkens' forslag, og hvad det angår, har jeg ikke draget denne konklusion. Jeg har allerede sagt, at jeg vil danne mig min mening om dette på grundlag af denne debat. Den danske minister siger: Som De ved, er det Danmarks ønske, at forslaget om patentering af computerimplementerede opfindelser behandles som et B-punkt på Rådsmødet. Lidt senere siger han: Jeg mener stadig, at det er det bedste at behandle sagen som B-punkt, men hvis dette ikke kan lade sig gøre, vil jeg ikke stå i vejen for den formelle vedtagelse af forslaget. Han siger ikke: Hvis Rådet ikke tillader mig dette. Så havde De måttet sige: Det er muligt, men så må vi nu bringe det til afstemning.

Minister **Brinkhorst**: Så fortsætter hr. Bendtsen – Jeg har den engelske tekst foran mig her: I will have therefore regretfully submit a written statement...". Derefter siger han; "The point in that statement would be perceived by us, when this matter is back to the Council after the Parliament has concluded its second reading" Han kommer altså til den konklusion, at det er klogt, at punktet om indholdet kommer tilbage efter den "second reading". Det er helt klart og entydigt udtrykt.

Hr. **Van Dam** (PvdA): Det var bestemt helt klart og entydigt. For at sige det helt klart, den danske minister siger altså: Hvis det ikke kan lade sig gøre, vil jeg ikke stå i vejen for den formelle vedtagelse. Der er altså på dette tidspunkt ingen i Rådet, der gør ham opmærksom på, at der er aftalt bestemte procedurer og at det kan lade sig gøre. Der er ingen, der siger: Hvis De vil, og hvis yderligere to medlemsstater vil det, og andre medlemsstater støtter det, kan det lade sig gøre, og så gør vi det.

Minister **Brinkhorst**: Jeg vil lige skitsere et billede af, hvordan Rådet ser ud. Rådssalen i Bruxelles er cirka halvanden gang så stor som denne mødesal. Der er 21 kabiner med tolke. Der er en ydre ring af embedsmænd. Der er en indre ring af ministre, og derefter er der endnu en indre ring. Afstanden mellem mig og den danske minister er cirka lige så stor som afstanden fra mig til det ærede medlem af VVD, der sidder for enden af denne sal.

Formanden: De skal sige hans navn.

**

Minister **Brinkhorst**: Hr. Szabó. I grunden ville jeg lige se, om han også lytter med. Heldigvis lytter han.

Hr. Bendtsen taler dansk. Det varer i reglen nogle sekunder, før oversættelsen er der. Han fortsætter i reglen med at tale, og når han kommer til slutningen af hans konklusion, kan der stilles spørgsmål. Det ville være meget uhøfligt, hvis 21 medlemsstater afbrød ham undervejs i procedurerne. Det gør vi her, men her taler vi nederlandsk. Minister Bendtsen har altså afsluttet sin speech. Hans sidste ord heri var:

Jeg insisterer ikke, men jeg forsætter, for jeg synes der skal komme en anden behandling. Hvad er der forkert i det? Det er en helt normal procedure. Jeg har problemer med, at der i debatten hver gang bliver antydnet, at der foregår alle mulige mærkelige manipulerende manøvrer, at man prøver at lette ben opad hinanden i Bruxelles. Formand, i Bruxelles bliver der ikke lettet ben i større eller mindre grad, end der gør her i dette hus.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Oh, så forekommer det altså!

Minister **Brinkhorst**: Som I meget godt ved, også i her i huset.

Formand. Hr. Van Dam har egentlig ikke bragt noget nyt på bane. Han har spurgt hvad den luxembourgske regerings upassende argumenter var. Det har jeg nævnt. Det passer virkelig at denne optræden lader formode, at der har fundet en drøftelse sted. Det er der ikke noget forkert i. Jeg ville finde det afskyeligt, hvis jeg måtte konstatere, at hr. Van Dam, når han taler her, ikke har talt om tingene med sin gruppe. Så ville jeg ikke synes, at han talte med megen autoritet.

Formand. Jeg konkluderer, at vi hurtigst muligt skal prøve at finde nye ordninger, og at vi skal beskæftige os med dette her i dette hus, før der kommer EU-bestemmelser om det. På den måde bliver det muligt at føre en bedre dialog. Hvis dette kunne ske, så har debatten her dog været til gavn for noget.

*N

Statssekretær **Van Gennip**: Formand. Jeg kan sige det helt kort. Hr. Bakker sagde, at debatten bør være om indholdet. Også hr. Van Dam refererede til indholdet. Han hævdede, at vi skal sætte punktum for proceduren, så vi kan komme videre med drøftelsen af, hvordan vi finder en balance mellem store virksomheder og små virksomheder. Mit svar derpå er naturligvis "ja gerne, lad os gå videre med indholdet". Som jeg skitserede i går, skal jeg sørge for, at vi i Nederlandene er godt informerede om processen i Bruxelles, og for at parlamentet inddrages i det nederlandske arbejde, således at vi som nederlandsk medlemsstat kan yde et konstruktivt og aktivt bidrag under anden behandling.

Formanden: Det forekommer mig, at vi har behov for en tredjerunde. Jeg foreslår, at der gives mulighed for dette.

**

Dette besluttet.

Mødet udsættes fra 17.05 til 17.10.

*N

Fru **Gerken** (SP): Formand. Jeg er af den opfattelse at procedurerne i EU ikke er fulgt korrekt. Jeg har drøftet dette med ministeren, men han er ikke enig med mig. Jeg finder den måde, som dette er gået til på, uacceptabel. Dette siger jeg ikke kun set i lyset af den nu førte diskussion om softwarepatenter, men især i lyset af alle andre diskussioner i fremtiden, hvor dette stadig kan forekomme. Jeg fremsætter derfor følgende forslag.

*M

Kammeret,

der har hørt rådslagningen,
har

i betragtning af at der vedrørende medlemsstaterne i EU er aftalt procedurer for, hvordan emner behandles i Rådet;

idet vi har konstateret, at de korrekte procedurer ikke blev fulgt på det for nylig afholdte møde i Rådet om konkurrenceevne;

udtalt, at dette ikke er acceptabelt;

og anmoder regeringen om at misbillige denne sagsbehandling og meddele dette skriftligt til Rådet af ministre i Europa,

og går over til dagsordenen.

Formanden: Dette forslag er fremsat af medlemmerne Gerkens, Vendrik og Kraneveldt. Efter mit skøn har de tilstrækkelig støtte.

Den får nr. 88 (21501-30).

**

*N

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Formand. Som jeg allerede har sagt i en afbrydelse af hr. Bakker, er denne elendighed begyndt i dette forår, da Andetkammeret blev fejlinformeret af økonomiministrene. Der forelå pludselig en politisk aftale, uden tilslutning fra et flertal i parlamentet. Dette er faktisk blevet udførligt drøftet. Hr. Bakker gik tilbage i historien. Måske er det derfor klogt lige at genopfriske det punkt, hvor denne elendighed begyndte. Der begyndte det. Heldigvis er vi enige om det.

Derefter har en del af Kammeret i forskellige debatter med disse ministre insisteret på at overtage noget af Kammerflertallets opfattelse, nemlig den opfattelse at softwarepatentdirektivet som det var formuleret i den politiske aftale, ikke skulle have været vedtaget.

Jeg har flere gange opfordret ministrene til at betragte dette med en vis imødekommenhed. Jeg vil endda sige det helt ligeud: vi har hjulpet Dem, prøv også engang at hjælpe os. Normalt er det en dødssynd ikke at informere parlamentet eller informere det forkert. Den imødekommenhed er jeg ikke stødt på i de mange debatter. Jeg takker ministeren og statssekretæren for deres svar i eftermiddag, men også i dette svar mangler der imødekommenhed. De forskellige forslag, som Kammeret har vedtaget, var måske ikke altid lige konsistente på grund af de forskellige partiers optræden, men vi giver ikke op.

Er dette forslag da udført efter dets bogstav? Ja, lige med nød og næppe, men der er ikke handlet efter ånden i Van Dams og Gerkens forslag. Den

imødekommenhed, som skulle være udvist her, har jeg ikke set. Jeg udtrykker min utilfredshed hermed.

Det mest markante punkt i svaret på procedurespørgsmålet var klart synligt: kan man, når der er truffet en politisk aftale, genåbne debatten i Rådet om indholdet af direktivet via en B-procedure? Det længes vi efter; derfor ønsker vi et B-punkt. Ministeren siger, at dette ikke kan lade sig gøre og giver den luxembourgske formand ret i dette. Kammeret havde imidlertid ved et forslag netop besluttet, at dette faktisk hører til mulighederne. Måske er det skik og brug i EU, at en politisk aftale behandles som et A-punkt, der kan afgøres uden yderligere debat, men siden da er der sket noget. Aftalen om proceduren i Rådet er da, at der, over ethvert emne der kan afgøres uden debat, kan oprettes et B-punkt. Dette bør honoreres. De udskrevne love og aftalen om procedurer har helt klart krydset hinanden.

Det ville have været i Gerkens-forslagets ånd, om ministeren havde foretrukket aftalen om proceduren. Hvis Danmark vil det, kære venner i EU, så støtter vi denne anmodning. Så kan vi genåbne debatten om direktivets indhold, for den er yderst nødvendig på grund af den megen modstand. Jeg konkluderer på grundlag af ministerens svar, at han ikke har gjort dette. I virkeligheden er Gerkens-forslaget udført efter dens bogstav, men ikke efter dens ånd. Det udtaler jeg min utilfredshed med. Jeg havde håbet og jeg bliver ved med at håbe på mere imødekommenhed over for dette parlament, for vi er blevet fejlinformeret.

*N

Hr. **Van Dam** (PvdA): Formand. I min forrige taletid har jeg sagt, at vi i dag skal sætte punktum for denne diskussion om, hvordan sagerne foregår rent proceduremæssigt. Dertil hører en bedømmelse af den måde, hvorpå denne minister har opfyldt de ønsker og udført de opgaver, som dette Kammer havde givet ham med.

Hr. Vendrik har sagt nogle sande ord om dette. Det hele er begyndt på det tidspunkt, da denne minister informerede Kammeret forkert og dermed kunne tilslutte sig direktivet, som Kammeret ikke stod bag. Efter alt hvad der siden da er foregået med denne sag, kan man ikke sige at ministeren har bestræbt sig særlig meget for at afhjælpe Kammerets misfornøjelse. Man kan ikke sige, at denne minister har bestræbt sig særlig meget for at tilpasse en politisk aftale som Kammeret ønskede, på noget tidspunkt i proceduren, så der ville komme et afbalanceret direktiv ud af det. Man kan ikke sige, at ministeren har været meget imødekommende i sine bestræbelser.

Dette er temmelig ofte tilfældet med denne ministers optræden over for Kammeret. Vi har allerede talt om det flere gange. I betragtning af den foreliggende information, fremsættelsen i Rådet og de aftaler, som vi har truffet med denne minister, passer den hårdeste dom ikke i dette tilfælde. Dertil er informationen simpelthen ikke sikker nok. Desuden er det helt uklart, hvad der har fundet sted i uformelle kredse.

Jeg vil foreholde ministeren følgende. Vi har allerede tidligere givet ham det gule kort ved i et forslag at konstatere, at han havde fejlinformeret Kammeret. Så efterhånden kalder denne ministers holdning over for Kammeret den nødvendige irritation frem i mig. Jeg vil råde ham til at være mere respektfuld og imødekommende over for det ønske, som dette Kammer giver ham med.

Alt i alt når jeg frem til følgende forslag, som jeg fremsætter, også på medlemmerne Vendriks og Kraneveldts vegne.

*M

Kammeret,

som har hørt rådslagningen,

har

i betragtning af at Kammeret tidligere har konstateret, at det er blevet fejlinformeret om drøftelserne i Rådet om softwarepatenter;

i betragtning af at Kammeret har udtalt, at det ikke står bag den politiske aftale, og kabinettet har anmodet om at undlade at støtte aftalen fra dette tidspunkt;

i betragtning af at ministrene siden da ikke har været imødekommende over for Kammerets ønsker;

udtalt sin misfornøjelse med ministrenes optræden,

og går over til dagsordenen.

Formanden: Dette forslag er stillet af medlemmerne Van Dam, Vendrik og Kraneveldt. Efter mit skøn er der tilstrækkelig støtte for det.

Det får nr. 89 (21501-30).

**

Hr. **Hessels** (CDA): I én af betragtningerne konstaterer De, at Kammeret har udtalt, at det er imod den politiske aftale. Jeg har aldrig læst i et vedtaget forslag, at vi har konstateret, at Kammeret var fejlinformeret.

Hr. **Van Dam** (PvdA): Hr. Hessels må da endnu en gang læse det Van Dam-forslag som er blevet vedtaget for cirka ti måneder siden. Deri står der, at den vedtagne politiske aftale giver utilstrækkelig sikkerhed for at modvirke overdreven softwarepatentering. Det forekommer mig at være en udtalelse fra Kammeret om, at vi ikke er tilfredse med den politiske aftale

Hr. **Hessels** (CDA): Efter min mening var det noget helt andet og stemmer ikke med det.

Hr. **Van Dam** (PvdA): I forslaget står der dog en indholdsmæssig vurdering af det faktum, at teksten til direktivforslaget ikke giver tilstrækkelig sikkerhed for at modvirke overdreven softwarepatentering? Det står der da i den? Det har De da også stemt for dengang? De står altså bag den? Jeg kan ikke rigtig forstå dette spørgsmål.

Formand: Cornielje

*N

Minister **Brinkhorst**: Formand. Ved afslutningen af denne debat er der fremsat to forslag. Jeg vil give en vurdering af dem på regeringens vegne. I forslaget fremsat af Gerken m.fl. udtales, at procedurerne i det forløbne Rådsmøde om Konkurrenceevne ikke var fulgt korrekt. Jeg tror, at vi har diskuteret dette med hinanden i omkring halvanden time. Jeg har i denne halvanden time klart tilkendegivet, at den korrekte procedure er blevet fulgt. Jeg vil nu give en udførlig indholdsmæssig vurdering. Dette forslag er altså, set fra regeringens side, udtrykkeligt uacceptabel. Dette er for regeringen da også den absolutte grund til kraftigt at fraråde Kammeret at vedtage dette forslag.

Den andet forslag slutter til ved begrebet "imødekommenhed" der er blevet fremført af hr. Vendrik. Hverken hr. Vendrik eller hr. Van Dam er med ét ord kommet ind på det udkast, som jeg som medlem af kabinettet har indgivet for at opnå en anden implementering og en anden inddragelse af parlamentet i forarbejdet til disse EU-bestemmelser. Kammeret har selv ofte gang på gang været efterladende med at komme med vurderinger af tilsigtet lovgivning på et tidligere stadium. På denne baggrund finder jeg det mærkværdigt, at ordet "imødekomme" bliver brugt. Det er nu netop min meget udtrykkelige demokratiske indsats at forbedre procedurerne og sørge for at Kammeret bliver inddraget tidligere. Det ses også i den problematik, som vi blandt andet har set her. Jeg forstår således virkelig ikke, hvori hr. Vendrik begrundet sin dom.

Hr. **Vendrik** (GroenLinks): Efter min opfattelse følger vi her en debat om softwarepatentdirektiver og måden, hvorpå der er blevet truffet beslutninger herom i de forskellige organer. En drøftelse om den nye procedure vedrørende implementering af EU-direktiver mener jeg er en anden debat. Det gælder ligeledes ministerens intention. Med al respekt, intentioner interesserer mig ikke så meget. Jeg interesserer mig for, hvad jeg ser, resultaterne. Jeg konkluderer på grundlag af resultaterne af debatterne om måden, hvorpå kabinettet har behandlet Kammerets forslag, hvori der forlanges bestemte handlinger, at der her mangler imødekommenhed. Jeg har da også givet et eksempel på dette, men ministeren er ikke kommet ind på det. Det forekommer mig, ærlig talt, noget mere relevant end spørgsmålet om implementeringen af EU-direktiver som sådan.

Minister **Brinkhorst**: Der var ingen grund til at hr. Vendrik skulle hævde at der er noget forkert med kabinettets optræden i spørgsmålet om softwarepatenter. Denne debat stod i høj grad i de institutionelle relationers tegn. Vi skal arbejde hen imod nye institutionelle relationer. Her henviser også ordet "imødekomme" til. Imødekommenhed har at gøre med en vision for måden, hvorpå man behandler Kammerets ønsker og sørger for, at vi kommer frem til et bedre EU-demokrati.

Jeg kommer nu til min bedømmelse af det forslag, der er fremsat af Van Dam m.fl., bilag 89. Hr. Van Dam har sagt at det ikke er på sin plads med den hårdeste dom, og at der er tale om utilfredshed. Jeg lader bedømmelserne stå for, hvad de er. Sagens kerne er følgende. Før AO fandt sted i Kammeret, i maj sidste år, dvs. for ti måneder siden, er der ikke kun givet undskyldninger men sædvanligvis er der angivet en grund. Jeg husker det meget godt, da den politiske aftale blev opnået i statssekretærens fravær. Der henvises til konklusionen i Van Dam-forslaget. Hvis jeg forstår det rigtigt, er den baseret på den kendsgerning, at der var utilstrækkelig sikkerhed i første runde. Det drejer sig nu om at få en ny udvikling i stand fra den første til den anden runde. Denne udvikling er af indholdsmæssige grunde blevet holdt åben af statssekretæren. I den unilaterale erklæring går man ud fra, at vi går mod en bedre balance mellem de større og

de mindre virksomheder. Dette er særdeles vigtigt. Også derfor må jeg afvise dette forslag på grund af indholdet. Her tages der nemlig ikke i tilstrækkelig grad hensyn til at kabinettet hvad angår indholdet er af den opfattelse at vi kan nå frem til en bedre position. Derfor finder kabinettet dette forslag uacceptabel.

Mødet hæves.

Formanden: Jeg foreslår afstemning om de afgivne forslag på tirsdag i næste uge.
**

Dette beslattes.

Mødet udsættes nogle minutter.

*B

!VOETTEKST!

ONGECORRIGEERD STENOGRAM

(Aan dit verslag kunnen geen rechten worden ontleend)

*0: TK

*1: 2004-2005

*2: 56

*3: WordXP

*4: 56ste vergadering

*5: Dinsdag 8 maart 2005

*6: 14.00 uur

(...)

*B

IVOETTEKST

Aan de orde is het debat over **softwareoctrooien**.

(Zie vergadering van heden.)

*N

Mevrouw **Gerkens** (SP): Voorzitter. Ook Europa moet democratie hoog in het vaandel hebben staan. De gang van zaken tijdens de laatste Europese Raad is een aanfluiting voor de Europese democratie. Wat is er gebeurd? Denemarken wil een onderwerp niet als hamerstuk op de agenda hebben, maar de voorzitter van de Raad drukt het gewoon door. Mijn eerste vraag aan de minister is: hoe kan het dat Nederland met deze gang van zaken akkoord gaat? Wat zijn regels, afspraken en procedures nog waard als de Europese Commissie en de Raad daar gewoon lak aan hebben? Wat heeft de minister gezegd in de Raad Concurrentievermogen?

Ik moet het hebben van berichten in de pers. In Trouw heb ik gelezen dat u blij was met en een compliment hebt gegeven voor het aansturen op het voorlopig akkoord, maar dat was niet wat wij hadden afgesproken conform de motie-Gerkens c.s. U was dus blij, maar toen u aan het woord kwam, is het geluid uitgezet. Waarom was het geluid uit? Er is dus geen verslag. Mag ik u vragen waarom u zo blij bent over deze ondemocratische gang van zaken? Deze gang van zaken schept ook een precedent in de Raad. Waarom hebt u het verzoek om een en ander te agenderen als een discussiepunt, een zogenaamd B-item, actief gesteund, zoals in de motie-Gerkens wordt gevraagd? Wat was het officiële Nederlandse antwoord toen de voorzitter de minister vroeg of hij voor of tegen het verzoek om agendering als B-item was? Vindt de minister dat Luxemburg Denemarken heeft misleid door te zeggen dat het aanvragen van agendering als een B-item procedureel helemaal niet mogelijk is? Wat is uw verdere betoog geweest?

De minister kan in de Raad ook het signaal geven dat hij achteraf gezien niet tevreden is over de ondemocratische gang van zaken, namelijk door de notulen niet goed

te keuren. Dat zou een duidelijk signaal zijn en ik zou dat goed vinden. Als hij dat niet wil, vraag ik hem, de notulen van de Raad van gisteren aan de Kamer te doen toekomen en geen goedkeuring daaraan te verlenen totdat de Kamer van de inhoud daarvan kennis heeft genomen.

De heer **Bakker** (D66): Wat zou het materiële effect zijn van het niet-goedkeuren van de notulen? Misschien weet u dat, en anders zou het goed zijn die vraag aan het kabinet te stellen. Wat betekent het precies?

Mevrouw **Gerkens** (SP): In ieder geval kan de Kamer dan bezien of wat de minister ons hier vandaag vertelt, klopt met de notulen.

De heer **Bakker** (D66): Dat begrijp ik, en ik vind sowieso dat wat er in Europa gebeurt, openbaar moet zijn. U vraagt de regering, die notulen niet te bekrachtigen. Wat is daarvan het eventuele rechts- of beleidsgevolg?

Mevrouw **Gerkens** (SP): Door de notulen niet goed te keuren, zou de minister aan de Raad het signaal geven dat hij achteraf gezien niet blij is geweest met de gang van zaken. Als er andere mogelijkheden zijn, zou ik dat graag van de minister willen horen.

Het was gisteren niet alleen voor de software-innovatie in Europa een zwarte dag, maar ook voor de Europese democratie. Wij spreken met zijn allen de democratische spelregels af, maar als de spelleider zich al niet aan de regels houdt, wat hebben de spelers er dan nog aan? Wat heeft de Europese kiezer er dan aan? Wat is dan nog de waarde van het Europees Parlement en van de nationale parlementen? Ik vind het meer dan jammer dat deze minister zich die implicaties niet heeft willen realiseren.

*N

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Gisteren is de zwaar betwiste richtlijn over in computers geïmplementeerde software en de patentering daarvan als hamerstuk afgehandeld in eerste lezing. Het is een klap in het gezicht van de Europese democratie en het is een zwarte dag voor de innovatie. Het is ook om die reden dat mijn partijgenoten in het Europees Parlement in via de juridische commissie onmiddellijk actie hebben ondernomen en het Luxemburgse voorzitterschap morgen naar het Europees Parlement halen om hier uitleg over te krijgen.

Het is een raar beeld. Veel nationale parlementen zijn tegen en het Europees Parlement is tegen. Kennelijk functioneren de procedures in Europa zo dat er dan toch een richtlijn in eerste lezing wordt aangenomen die overgrote meerderheid van de democratisch gekozen afgevaardigden, nationaal en Europees, niet wilden. Dat is merkwaardig, vreemd. Hoe kan dat?

Ik heb net als mevrouw Gerkens de kranten nageslagen op wat de reactie van de minister van Economische Zaken was. Veel meer hebben wij nog niet. Misschien kan de minister hier de krantenberichten bevestigen of ontkennen, voor zover zij hier ter sprake komen. De reactie die ik lees in de kranten, doet mij de haren te berge rijzen. Hij zegt dat hij blij is. Hoe is het mogelijk, blij zijn over een besluit dat tegen een meerderheid van diverse nationale parlementen en het Europees Parlement ingaat? Ik heb hier het bericht uit het Financieele Dagblad van vanmorgen voor mij liggen. Daarin staat dat de minister zegt: "Het huidige voorstel gaat veel verder in het beschermen van grote bedrijven

dan naar mijn verwachting in het eindresultaat het geval zal zijn. We moeten een goede balans vinden tussen wat wel en niet octrooibaar is, om te voorkomen dat de richtlijn ten koste gaat van het innovatievermogen."

Hier zegt de minister van Economische zaken dus met zoveel woorden: wij zijn akkoord gegaan met een richtlijn die niet goed is. Hoe is het mogelijk? Hoe is het mogelijk dat je eerst ja zegt en vervolgens deze kwalificatie geeft aan de richtlijn waar je zojuist ja tegen gezegd hebt? Het meest springende punt de mate waarin grote bedrijven worden bevoordeeld door deze softwarepatentenrichtlijn. De vraag is in hoeverre triviale patenten -- dat zijn bijna altijd patenten van grote bedrijven -- hierdoor de Europese innovatiemarkt gaan teisteren. Ik wil hier graag uitleg over.

Tot slot heb ik vragen over de procedure. Ik neem toch aan dat de minister de motie van mevrouw Gerkens heeft uitgevoerd en dat hij de Deense minister die heeft verzocht om er een B-punt van te maken en dus het debat in de Raad te heropenen, heeft gesteund. Is dat gebeurd? Heeft Nederland daar actief, door deze minister voorgedragen, de Deense positie verdedigd? Het is ook mij ter ore gekomen dat op het moment dat deze minister daartoe het woord nam, allerlei elektronische versterkingsmiddelen zijn uitgeschakeld. Dat doet inderdaad denken aan allerlei samenzweringstheorieën. Wellicht is er een duistere ambtenaar geweest die dacht: die Brinkhorst, dat moet het Nederlandse parlement niet horen, dus switch off en later zeggen wij dan dat het een probleempje was. Wat is hier gebeurd? Vertel!

Hoe is het met de motie-Örgü gegaan? De motie-Örgü van afgelopen donderdag verzoekt de Nederlandse regering om de Europese Commissie te verzoeken om de hele boel in te trekken. Ook daar zijn er varianten mogelijk. Hoe gaat dat? Tring, de telefoon gaat: "Met het Nederlandse ministerie van Economische Zaken. Willen jullie de richtlijn intrekken?" "Nee", zegt de Commissaris. "Oké, zeg tot maandag dan." Is het zo gegaan? Is er echt sprake van een duidelijk verzoek? Is er gezegd dat dit niet is wat het Nederlandse parlement wil? Ik wil hier graag uitleg over.

Deze hele procedure heeft bij mijn fractie een zeer nare smaak in de mond achtergelaten. Ik vind het tamelijk ongelofelijk dat de minister van Economische Zaken vervolgens zegt: nu kunnen wij het eindelijk weer over de inhoud van de richtlijn hebben. Het debat dat wij hier hebben gevoerd, ging niet anders dan over de inhoud van de richtlijn. Het Nederlandse parlement was in meerderheid ontevreden over het feit dat 41 amendementen van het Europees Parlement door de Europese Commissie eruit zijn gegooid. Daar waren wij ontevreden over. Het ging over inhoud, het gaat over inhoud en dat zal het de komende tijd ook blijven gaan. De beste manier om jezelf een stok tussen de wielen te steken, is op door deze manier om te gaan met nationale parlementen en het Europees parlement. De Europese Commissie, gesteund door de Raad, heeft Europa en ook zichzelf de slechtst denkbare dienst bewezen die men zich kan voorstellen.

*N

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): Voorzitter. Luxemburg heeft als voorzitter van de EU afgelopen maandag acceptatie van de richtlijn voor softwarepatenten op procedurele gronden doorgedrukt. Daar kan men de nodige vraagtekens bij plaatsen. Was dat wel juist? Waar een klein land klein in kan zijn! Dit stemt de LPF-fractie zeer, zeer treurig.

Nu is de grote vraag: hoe heeft de Nederlandse regering zich in de Raad opgesteld? Heeft zij oprecht en met alle middelen geprobeerd, de ter zake door de Kamer aangenomen moties uit te voeren of heeft zij voor de vorm wel wat bezwaar gemaakt, maar verder achterover geleund? Hoe luidde de verklaring van minister Brinkhorst die hij

volgens wat websites die ik gelezen heb, heeft afgelegd? Natuurlijk weten wij niet wat daar echt gebeurd is. Heeft hij alleen de bezwaren van de Tweede Kamer herhaald op een soort graftoon dat niemand luisterde of heeft hij met veel verve de mening van de Kamer verkondigd, zoals wij hem hebben opgedragen? Heeft hij zich er dus echt voor ingespannen om er een B-item van te maken? Wist de minister van de mogelijkheid om het A-punt van de agenda te halen? Dit staat in artikel 3.8. Zo ja, waarom heeft hij daar geen gebruik van gemaakt? Heeft hij de collega's van Denemarken, Polen en Portugal gesteund? Heeft het verzet van de Tweede Kamer tegen de onderhavige richtlijn voor minister Brinkhorst minder zwaar gewogen dan de procedurele argumenten van de voorzitter? Ik heb de indruk dat dit het geval is. Zo die indruk juist is, is dat diep treurig.

Nu is het Europees parlement weer aan zet, maar wij weten allemaal dat wijzigingen in tweede lezing een stuk moeilijker te realiseren zijn dan in eerste lezing. Er is iets grondig mis in Brussel bij de Raad. Voor ons is dat een extra argument om straks de Nederlandse burger op te roepen om bij het referendum over het Europese grondwettelijke verdrag, per abuis altijd de Europese grondwet genoemd, een hartgrondig "nee" te laten horen, alhoewel ...

De voorzitter: Dit heeft volstrekt niets met het onderhavige onderwerp te maken. U moet zich dus beperken tot het debat over de softwareoctrooien. Het debat over de Europese grondwet wordt op een later tijdstip gevoerd.

**

Mevrouw Kraneveldt (LPF): Dit was al mijn laatste zin. Ik maak die af:, alhoewel ik deze week liever dit extra argument niet had gehad.

*N

De heer Bakker (D66): Voorzitter. De gang van zaken omtrent de richtlijn van softwarepatenten is inderdaad geen fraai staaltje van Europese democratie. Daarvoor heb je mijns inziens juist de Europese grondwet nodig, maar dat bespreken wij wel op een ander moment.

Het is dus geen fraai staaltje. Het is ermee begonnen dat het Europees parlement verleden jaar te snel door de Raad opzij is gezet met de 41 amendementen die wij allemaal kennen. Het is slecht voor de innovatie, als dit de richtlijn zou zijn en blijven. Daarover zijn wij het ook allemaal eens.

Het is overigens ook slecht als de huidige situatie voortduurt. Immers, het Europees Octrooibureau verleent op het ogenblik patenten waarvan de rechtsgeldigheid ter discussie staat. Er moet worden gezegd dat de huidige situatie niet gewenst is. Ik meen dat wij het er allemaal over eens zijn, inclusief het Nederlandse kabinet, dat het eindresultaat goed moet zijn voor het innovatievermogen. Bovendien moet dat minimaal niet belemmerd worden.

Voor het overige vind ik het niet zo zinvol om in dit parlement voor de zoveelste keer procedureel wat te stampvoeten en signalen af te geven. Wij zijn er allemaal boos over, dus laten wij er dan met ons allen voor zorgen, zowel in het nationale parlement als via de lijn naar onze Europese fracties, dat er alsnog via de Europese besluitvorming een goede richtlijn komt. Als er een goede meerderheid is in het Europees parlement, kan het wel degelijk. Ik ben dus niet zo pessimistisch als sommige collega's, wanneer ik ze hoor spreken over de mogelijkheden om de richtlijn alsnog te herzien. Het gebeuren verleden voorjaar tussen Europees parlement en Raad heeft geleid tot een

politiek akkoord waarvan iedereen nu moet zeggen dat het niet het goede politieke akkoord is. Volgens mij is er sindsdien zowel bij regeringen als in het Europees parlement en de nationale parlementen een groot bewustzijn ontstaan dat het zo niet moet. Mijn oproep aan de collega's is dan ook: laten wij daarover snel praten en niet blijven stampvoeten.

Overigens heb ik dezelfde vragen over de gang van zaken bij de Raad van gisteren die de collega's hebben gesteld. Ik heb daarover geen oordeel, maar ik wacht graag de antwoorden af.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik ben het met de heer Bakker eens dat de beste manier om hiervoor aandacht te krijgen is het zo te spelen. Iedereen staat op zijn achterste benen. De heer Bakker zei daarnet tot mijn vreugde dat het Europees Parlement hier te vroeg en te snel opzij is gezet. Maar waarom hebben wij dat in deze Kamer dan niet op tijd weten te verzilveren? Toen er moties voorlagen waarin de Nederlandse regering werd opgedragen om er bij de Commissie op aan te dringen het Europees Parlement zijn zin te geven, gaf D66 niet thuis.

De heer **Bakker** (D66): Daarover hebben wij vorige week gesproken. Op dat moment was dat een gepasseerd station. Ik taxeerde de mogelijkheid van de Raad, en daarbinnen de Nederlandse regeringsvertegenwoordiging, als vrij zinloos om de Commissie -- die een zelfstandige positie heeft jegens het Europees Parlement en jegens de Raad -- alsnog te bewegen om dat te doen waarvan zij nu juist expliciet, tot en met Barosso, had besloten het niet te doen. Dat was een andere taxatie van het nut van wat u in die motie vroeg, maar niet een andere taxatie van de vraag of het wenselijk zou zijn geweest dat de Commissie ja had gezegd tegen het Europees Parlement, toen dat vroeg om de zaak in eerste lezing te brengen. Daarover zijn wij het allemaal eens. Vandaar dat ik de motie-Gerkens van enkele weken eerder wel heb gesteund.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Het valt mij op dat de heer Bakker zegt dat wij vooral over de inhoud moeten spreken en dat hij denkt dat er in de tweede lezing veel meer mogelijk is, maar toch met een bijzinnetje zegt de gang van zaken niet goed te vinden. Ik had van een lid van Democraten 66 verwacht dat hij veel hoger van de toren zou blazen tegen zijn minister, die toch een rol heeft gespeeld bij de ondemocratische gang van zaken in Europa. Bent u daar niet geschokt over? Dat schept een precedent. Hoe gaat het bij de volgende richtlijnen? Gaat de Raad dan weer als een dol paard overal doorheen om de zaak maar te laten gaan als iemand een B-item wil? Dat kan toch niet?

De heer **Bakker** (D66): Dat is een relevante vraag, maar het antwoord daarop is afhankelijk van datgene wat wij hierover van de regering horen. Daarom eindigde ik zojuist met de aansluiting bij de vragen die u hierover hebt gesteld. Omdat wij nu dit debat houden, en niet over een dag, hebben wij hierover van de regering nog geen informatie kunnen krijgen. U hebt dit uit de kranten, maar ik wil het graag van de minister en van de staatssecretaris horen. Dan zullen wij in tweede termijn wel zien of ik net zo geschokt ben als u.

*N

De heer **Van Dam** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. Ik stond daarnet te popelen toen mevrouw Kraneveldt begon over de Europese grondwet, maar ik realiseerde mij dat dit eigenlijk buiten de orde is.

Wij hebben veel e-mails ontvangen van mensen die zich hebben beklagd over de inhoud en over de procedure, met de opmerking dat het op ondemocratische en ondoorzichtige wijze verloopt en dat de Europese procedures vreselijk zijn. Ik heb tot nu toe die procedures verdedigd, en ik heb het verwijt gepareerd dat het ondemocratisch zou verlopen. Ik heb daarvan gezegd dat de gang van zaken democratisch is, maar dat helaas – zoals wel vaker in een democratie – de meerderheid een verkeerde opvatting heeft.

Ik ben hierover in de afgelopen twee weken anders gaan denken, en wel door twee gebeurtenissen. Eerst werd het verzoek van het Europees Parlement, onze volksvertegenwoordiging in Europa, om het hele voorstel nog eens te bespreken, afgewezen door de Commissie. Gisteren werd een verzoek van Denemarken om het onderwerp nogmaals te bespreken door het voorzitterschap en door de Raad op een ongelooflijk gemakkelijke manier van tafel geveegd, terwijl wij weten dat er in tal van lidstaten bezwaren zijn gerezen tegen de tekst van de richtlijn, ook na het sluiten van het politiek akkoord.

Dat betekent voor mij wel dat er sprake is van een deuk in het vertrouwen in die procedures en in de democratie in Europa. Het is geen voorbeeld van het democratisch omgaan met dit soort processen als de Europese volksvertegenwoordiging en een aantal nationale volksvertegenwoordigingen zeggen dat het voor de inhoud en de procedure beter en nodig is datgene wat nu voorligt opnieuw te bespreken en dit door het bestuur in Europa desondanks – de commissie en de raad – eenvoudig ter zijde wordt geschoven. Tijdens het vorige debat merkte de staatssecretaris op dat zelfs de wens van één lidstaat moet worden ingewilligd als het dit punt wil bespreken, maar kennelijk werkt het niet op die manier. De staatssecretaris was daar naar mijn idee sinds dat debat overigens ook achter.

Ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Vendrik en mevrouw Gerken wat er in die raad precies is gebeurd en hoe de minister zich daar heeft opgesteld.

De bewindslieden weten dat de Kamer tweemaal een motie heeft aangenomen. De tweede motie, namelijk die van afgelopen donderdag, was het meest verstrekkend. Daarin werd aangegeven dat de richtlijn van tafel moet. Ik vraag mij af hoe het mogelijk is in te stemmen met een richtlijnvoorstel waarvan de Kamer unaniem vindt dat dit van tafel moet.

*N

Minister **Brinkhorst**: Mijnheer de voorzitter. Het verheugt mij om hier een dag na de aanvaarding van het in mei 2004 bereikte politieke akkoord over het software octrooi, als A-punt, in de openbaarheid verantwoording te kunnen afleggen. Dat is inderdaad democratie en zo hoort het ook.

Ik ben verheugd over het feit dat wij eindelijk een debat kunnen voeren over de zuiver institutionele verhoudingen. Ik hoop dat ik met name de heer Van Dam in de loop van dit debat duidelijk kan maken dat er geen sprake was van een ondemocratisch proces. Met name de driehoeksverhouding commissie, raad, Europees parlement is wat ingewikkelder dan de bilaterale verhouding regering en Nederlands parlement. Naar mijn idee komen daardoor veel misverstanden aan de orde. Ik ben het overigens met de heer Van Dam en de heer Bakker eens dat juist dat een reden is om de Europese Grondwet aan te nemen, maar daarop heeft dit debat geen betrekking.

Het debat is gisteren in de openbaarheid gevoerd. Alle camera's stonden aan en iedere suggestie dat er sprake zou zijn van 'kruip door, sluip door' of van het uitzetten van camera's is naar mijn oordeel schadelijk voor de democratie. Daarvoor is namelijk geen spoor van bewijs te vinden. Ik heb als minister, als Europees parlementariër en destijds als Kamerlid met succes hard gevochten voor meer openbaarheid dan ooit te voren op het moment dat het wetgevingsproces aan de orde is.

Tegen mevrouw Gerkens zeg ik dat ik de suggestie van een soort van samenzwering tegen de openbaarheid te min vind voor woorden. Ik herhaal dat het debat in de openbaarheid is gevoerd. Naar mijn idee is het mogelijk de band terug te spoelen om te luisteren wat er is gezegd. Ik ben geschokt door de opmerkingen van mevrouw Gerkens, al gebeurt dat niet snel. Ik ben van mening dat het een kwalijke zaak is dat zij op het punt van de publiciteit het woord "samenzwering" over haar lippen krijgt. Bovendien deed zij de suggestie dat de microfoons werden uitgeschakeld op het moment dat ik het woord nam. Waar haalt zij die onzin vandaan?

Mevrouw **Gerkens** (SP): Ik heb het woord "samenzwering" niet gebruikt.

Minister **Brinkhorst**: Nee, dat woord stond in de e-mail die aan haar was toegestuurd.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Er is geen sprake van een mailbericht. Ik heb hier het woord gevoerd en de minister kan in de Handelingen nalezen wat ik heb gezegd. Als de minister mij verantwoordelijk stelt voor de berichten die aan mij worden gestuurd, maak ik heel veel vreemde opmerkingen.

Ik heb de minister gevraagd wat hij heeft gezegd. Het debat was namelijk niet meer te volgen omdat er geen geluid was. Ik heb niet gezegd dat de microfoons zijn uitgezet, maar ik heb de minister gevraagd wat de reden was van het feit dat er geen geluid was. De minister kan zeggen dat hij daarvan niet op de hoogte was, maar dit zijn de feiten. Meerdere personen uit het Europees parlement hebben meegeluisterd en toen bleek dat het geluid was uitgevallen. Dat kan ik ook niet helpen. De videoverbinding was nog wel in stand.

Minister **Brinkhorst**: Ik ben daarover bijzonder verbaasd. Het zou heel merkwaardig zijn als het geluid werd uitgeschakeld op het moment dat ik het woord nam. Alleen al de suggestie dat het geluid werd uitgeschakeld op het moment dat de minister van Economische Zaken van Nederland het woord nam, is te ridicuul voor woorden. Ik verzoek mevrouw Gerkens dat niet te zeggen, tenzij zij er bewijs voor heeft. De bewijslast ligt bij degene die dit beweert. Ik sprak in alle openbaarheid, met alle camera's erop gericht, juist omdat wij openbaarheid in Europa willen, juist omdat wij met de heer Van Dam vinden dat er in het verleden te weinig openbaarheid was. Mevrouw Gerkens suggereerde dat sprake zou zijn van een vorm van manipulatie.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Nee. Ik wil dat van tafel hebben. Ik doe die suggestie niet. Ik heb het woord manipulatie niet in de mond gehad, noch het woord samenzwering. Ik zei alleen dat ik niet wist wat daar gezegd was, omdat er op dat moment geen geluidsverbinding was. Ik vraag de minister wat hij gedurende die periode heeft gezegd. Als hij zegt dat de geluidsverbinding er wel was, kan hij mij gewoon de geluidsband laten geven. Dan zijn wij klaar.

Minister **Brinkhorst**: Wij zullen dit technische punt laten uitzoeken. Ik ben blij dat het misverstand is opgelost. Ik had de indruk dat mevrouw Gerkens meende dat sprake was van een soort manipulatie.

De staatssecretaris zal meer in detail ingaan op het verdere verloop van de behandeling in Brussel en de totstandkoming van de Nederlandse inzet.

Dit is inderdaad geen zwarte dag voor de software-innovatie of voor de democratie. Ik heb hier het citaat uit het Financieele Dagblad van vandaag, dat de heer Vendrik zojuist verkeerd om heeft geformuleerd: "Het huidige voorstel gaat veel verder in het beschermen van grote bedrijven dan naar mijn verwachting in het eindresultaat het geval zal zijn. We moeten een goede balans vinden tussen wat wel en wat niet octrooibaar is, om te voorkomen dat de richtlijn ten koste gaat van het innovatievermogen." Ik geef daarmee precies aan waarom het gaat. Nu kan het gesprek eindelijk weer inhoudelijk worden. De afgelopen tien maanden hebben wij alleen te maken gehad met institutionele schermutselingen. Dit is geen zwarte dag voor de democratie.

Normaal gesproken wijdt de voorzitter van de Raad voor Concurrentievermogen geen woorden meer aan de individuele A-punten. Nu heeft hij dat wel gedaan. Ik ben erg blij dat de Luxemburgse voorzitter in zijn introductie expliciet heeft aangegeven dat het A-punt kan worden aangenomen om snel over te kunnen gaan tot de tweede lezing. De voorzitter heeft benadrukt dat de Raad het gemeenschappelijke standpunt direct zal overdragen aan het Europees parlement. In de tweede lezing moet men samen met het Europees parlement de inhoud goed bekijken, nu zowel het Europees parlement als veel lidstaten, waaronder Nederland, vragen hebben en verduidelijking vragen. De voorzitter heeft daarmee oog gehad voor lidstaten zoals Nederland, die in tweede lezing aanpassingen en verduidelijkingen willen. Het eindresultaat zal een compromis moeten zijn, dat tegemoet komt aan de belangrijke zorgen.

De Luxemburgse voorzitter heeft in zijn introductie ook aangegeven de wens van Denemarken, om het onderwerp als B-punt te behandelen, om institutionele redenen niet te willen honoreren. Hij zou dat hebben gezien als een ongewenst precedent. Voor het doorvoeren van inhoudelijke aanpassingen is er de tweede lezing en nog meer uitstel daarvan zou onwenselijk zijn geweest. De Deense minister gaf vervolgens aan dat hij liever een B-punt had willen hebben. Hij gaf tevens aan kennis te hebben genomen van de wens van de voorzitter om het punt om institutionele redenen als A-punt te willen afhandelen. Denemarken heeft vervolgens aangegeven dat het de vaststelling van het gemeenschappelijke standpunt niet in de weg zou staan, als het onderwerp niet als B-punt op de agenda zou kunnen. Denemarken heeft wel aangegeven in dat geval een verklaring te zullen toevoegen. In eenvoudig Nederlands: Denemarken is voor het zingen de kerk uitgegaan. Daarmee heeft Denemarken zich bij een aantal andere lidstaten gevoegd, onder meer Nederland, Hongarije, Polen, Letland, Cyprus en Portugal, die een verklaring hebben afgelegd. Ik heb na de interventie van de Deense minister geïntervenieerd, in alle duidelijkheid en zichtbaar voor alle camera's. Dat is in andere landen wel eens niet het geval. Ik heb toen aangegeven dat ik de positie van Denemarken begreep. Zij hebben niet geïnsisteerd op een B-punt. Ik heb toen ook expliciet naar de Nederlandse verklaring gewezen. Vervolgens heeft de voorzitter verklaard dat er steun was voor de aanname van het A-punt. Daarmee was dat punt voorbij. De vraag is nu hoe is omgegaan met de moties.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter, dit deel van de vergadering van de Raad hebben wij door een geluidsstoring niet kunnen volgen.

Minister **Brinkhorst**: U zegt steeds dat er een geluidsstoring is geweest; wie heeft u dat verteld?

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De mensen die de vergadering gevolgd hebben en die mij hierover bericht hebben. Er is verder niets om geheimzinnig over te doen, ik zeg dit alleen om aan te geven dat wij niet hebben kunnen horen wat u gezegd heeft. Wij vinden het altijd jammer als wij niet weten wat u gezegd heeft...

Minister **Brinkhorst**: Ik weet dat u aan mijn lippen hangt, dat waardeer ik ook...

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Vandaar mijn vraag of u namens de regering luid en duidelijk gezegd heeft dat Nederland Denemarken steunde om er ter plekke een B-punt van te maken.

Minister **Brinkhorst**: Dat is nu precies wat ik zei, Denemarken is voor het zingen de kerk uitgegaan. Men heeft daar niet om gevraagd en naar mijn gevoel hebben wij beide moties op dit punt naar de letter en naar de geest uitgevoerd. Denemarken heeft zich erbij neergelegd dat het een A-punt zou blijven omdat het inzag dat er geen ruimte zou zijn om er een B-punt van te maken. Daarom heeft Denemarken daar niet op geïnsisteerd en vervolgens was er dus ook voor Nederland geen aanleiding toe. Zo simpel is het, er is geen woord Frans bij.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dit is in ieder geval niet het naar de geest uitvoeren van de motie op dit punt. Denemarken doet een voorstel en de voorzitter zegt dan dat het niet kan. Vervolgens kiest Denemarken een andere strategie en dan zegt Nederland nog even dat het het op zichzelf wel zou steunen om er een B-punt van te maken. Dat is belletje trekken, iets roepen en dan hard weglopen. Dit stond niet in de motie, u heeft die motie niet uitgevoerd. Op het moment waarom het erom ging, heeft u de Deense regering niet actief gesteund. U heeft de zaak laten lopen en vervolgens heeft u voor de vorm nog even een zinnetje geroepen omdat u een motie moest uitvoeren. Ik vind dit heel min.

Minister **Brinkhorst**: Ik betwist dit, ik heb de motie van mevrouw Gerkens naar de letter en naar de geest uitgevoerd. Als de Deense regering zelf geen B-punt aanmeldt, is er voor een andere lidstaat geen reden om dat wel te doen. Vandaar mijn opmerking dat Denemarken voor het zingen de kerk uit is gegaan. Er is geen sprake van dat Denemarken zou hebben geïnsisteerd om er een B-punt van te maken. Daar gaat het om, vandaar dat ik vind dat uw opmerking absoluut bezijden de werkelijkheid is.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Voorzitter, ik probeer na te gaan wat er precies gebeurd is; misschien wil de minister met mij meedenken. Wij kennen eenzelfde situatie in ons eigen parlement: als er iets als hamerstuk op de agenda staat, is het een hamerstuk totdat er zich een spreker meldt. Nu moet u zich voorstellen dat er zich een spreker meldt, maar dat de voorzitter zegt dat het helemaal niet handig is om erover te spreken. Wat zullen de 148 andere leden dan doen? Zullen zij achteraf zeggen: "als je het woord gevoerd had, zou ik je wel hebben gesteund"? Zo iets doe je toch niet? En het was niet alleen Denemarken, ook Polen en Portugal wilden er een B-item van maken.

Minister **Brinkhorst**: Noch Polen, noch Portugal heeft in de Raad het woord gevoerd. Het was een openbaar debat, dus het is voor eenieder te controleren. Welke beweegredenen Denemarken heeft gehad om voorafgaand aan de Raad duidelijk te maken dat het niet zou insisteren op een B-punt, daar kan ik alleen maar naar raden. De Kamer verzocht de regering in uw motie om zich erbij aan te sluiten als Denemarken zou vragen om er een B-punt van te maken. Dat staat letterlijk in de motie.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Het woord "Denemarken" komt niet in de motie voor, er is sprake van een verzoek om een B-item te steunen of in ieder geval niet dwars te gaan liggen. U zegt nu dat Polen en Portugal niet het woord hebben gevoerd, maar in de verklaring van de Raad zelf staat dat ook Polen en Portugal om een B-item hebben gevraagd. Waarom staat Nederland niet in dat rijtje? Daar gaat het toch om? Waarom staat er niet: Denemarken, Polen, Portugal en Nederland?

Minister **Brinkhorst**: Portugal en Polen hebben in de Raad niet het woord gevoerd. Wij zijn nu langzamerhand bezig met de vraag hoeveel engelen er op de punt van de naald staan. Met de motie wordt de regering verzocht om, indien een andere lidstaat een B-item voor de richtlijn voor octrooiëring aanvraagt, deze lidstaat te steunen dan wel geen bezwaar te maken. Dat is letterlijk gesproken niet de vraag van Denemarken geweest. Ik heb in die zin op geen enkele wijze de motie-Gerkens niet juist uitgevoerd. De motie is in feite niet aan een beoordeling toegekomen, doordat Denemarken voor het zingen de kerk uitgegaan is. Was dat wel het geval geweest, was er misschien een discussie geweest over de vraag of er een meerderheid voor was. Conform artikel 3.8 van het reglement van orde van de Raad kan de voorzitter navragen of er een meerderheid voor of tegen is. Zover heeft Denemarken het echter niet laten komen. Dat is de werkelijkheid en niets anders dan de werkelijkheid.

De heer **Van Dam** (PvdA): Wij weten allemaal dat de Raadsagenda niet in de Raad wordt besproken, maar van tevoren in ambtelijke circuits wordt vastgesteld. Ik vraag daarom aan de minister of Denemarken daarbij het punt heeft ingebracht en, zo ja, hoe Nederland daarop gereageerd heeft. Ik heb hier een transcriptie van wat er in de Raad is gezegd. Daaruit blijkt dat Denemarken weldegelijk twee keer heeft aangegeven het voorstel als B-item in de Raad te willen bespreken. Als de minister zegt dat dat niet zo is, klopt dat in ieder geval niet met de transcriptie van de besprekingen in de Raad. Ik zie in die transcriptie ook dat deze minister pas zijn mond opendeed toen Denemarken zich al had laten overrulen door Luxemburg. Dat is een ongelooflijk slappe opstelling.

Minister **Brinkhorst**: Ik wil graag horen wat de heer Van Dam zegt over de transcriptie waarnaar hij verwijst. Ik heb die transcriptie niet gezien, maar ik herinner mij heel goed wat er gezegd is. Wat de ambtelijke situatie betreft heeft naar mijn weten de Deense minister in de periode tussen de ambtelijke afronding en de behandeling van het A-punt daarover met Luxemburg gediscussieerd. Daar ben ik verder niet bij geweest. Dat is rechtstreeks daaraan vooraf gegaan. In de Raad vindt net als in de Kamer informeel overleg plaats, daaraan is niets ondemocratisch. De Deense minister heeft in de Raad er niet op geïnsisteerd dat het een B-punt was. Voordat het zover was, heeft hij gezegd dat hij begreep wat de situatie was. Het lijkt mij het verstandigst dat de heer Van Dam voorleest wat er staat. Ik heb gezegd wat ik gezegd heb, daarbij was geen woord Frans. Ik kan alleen maar zeggen dat Denemarken het niet zover heeft laten komen. Tegen die

achtergrond is het een heel normale zaak dat de Nederlandse regering verklaart wat zij verklaard heeft.

De heer **Van Dam** (PvdA): Op het moment dat Denemarken met Luxemburg in gesprek ging, wist u waar dat over ging. Op dat moment had u steun moeten verlenen. Dat hebt u niet gedaan. U hebt dat laten gebeuren. Ik citeer uit de transcriptie van de Raad. Namens Denemarken wordt gezegd: "We would like to see this treated on this council meeting as a B-point". Wat u zegt is dus flauwekul.

Minister **Brinkhorst**: De plaatsvervangend PV heeft vrijdagmiddag de staatssecretaris gebeld met het verzoek om een inventarisatie, met name inzake de Deense positie. Het antwoord van de staatssecretaris is toen geweest: zie de motie-Gerkens. Duidelijker kan het niet zijn. Dat was ook bekend bij de Denen. De Denen hebben daar niet bij gepersisteerd. Ik begrijp werkelijk niet waar het nu steeds om gaat. Wat mij betreft is het much ado about nothing, een shakespeareiaans toneelstuk. Iedereen heeft er belang bij dat wij zo snel mogelijk een goede softwareregeling krijgen. Omdat de Denen in de Raad niet om een B-punt gevraagd hebben, was er geen aanleiding om er in de Raad bij te persisteren. Als wel om een B-punt was gevraagd, had het voorzitterschap moeten inventariseren of daar een gewone meerderheid voor was krachtens artikel 3.8 van het reglement van orde. Als de lidstaten die eenzijdige verklaringen hebben afgelegd bij elkaar worden opgeteld, is er geen sprake van een meerderheid. De democratie is geenszins in het geding geweest. Er is geen sprake van stiekemigheid of van manipulatie. Datgene wat noodzakelijk was, is gedaan. De Nederlandse regering heeft zich volstrekt correct binnen de grenzen van de motie-Gerkens bewogen.

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): De minister zei zojuist "much to do about nothing". Ik vind het "much to do about something very, very important". Zijn opmerking vertolkt de slappe houding die dit kabinet al een aantal maanden heeft vertoond ten opzichte van de wens van de Kamer en de doorwerking daarvan in allerlei Europese gremia. Wat staat er in de verklaring die de minister wellicht schriftelijk heeft aangereikt? Is de grondtoon daarvan dat het niet zo'n beste regeling is, die teruggenomen zou moeten worden, hetzij in tweede lezing of als een B-item? Of heeft de minister gezegd: ik hoef er niet voor te gaan liggen? Dan zou gekozen zijn voor de weg van de minste weerstand.

Minister **Brinkhorst**: De staatssecretaris zal verder op de verklaring ingaan. Ik behandel de institutioneel-politieke kwesties. Het had vandaag ook over varkensmest of een ander item kunnen gaan. Er zijn honderden items. De regering volgt één duidelijke lijn. De opmerking over een slappe houding werp ik verre van mij. Het is onze taak om ervoor te zorgen dat de procedures zorgvuldig in acht worden genomen en dat er zo snel mogelijk inhoudelijk resultaten worden bereikt. Ik denk op dat punt dat er grote mate van overeenstemming is tussen Kamer en regering. De staatssecretaris zal daar straks op ingaan. Ik verzet mij ten sterkste tegen de suggestie dat het een zwarte dag voor de democratie was. Ik verzet mij ook krachtig tegen de suggestie dat wij niet correct hebben gehandeld.

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): De minister zegt dat de verschillen tussen het standpunt van de Tweede Kamer en dat van de regering niet zo groot zijn. Dit staat ook in Trouw. Maar waar hebben wij de regering dan al die maanden toe moeten bewegen?

Minister **Brinkhorst**: Ik spreek over de unilaterale verklaring. De staatssecretaris zal op deze vraag straks ingaan.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik krijg graag de toezegging van de minister dat wij op zo kort mogelijke termijn de volledige notulen van de Raad ontvangen, zodat wij kennis kunnen nemen van het debat in de Raad. Nederland heeft op het moment dat het ertoe deed actief steun gegeven aan de wens van de Deense minister om er een B-punt van te maken. Ik neem aan dat de Deense regering vervolgens aan Nederland heeft laten weten hoe zij daarmee om zou gaan. Wat was de reactie van de Deense minister?

Minister **Brinkhorst**: Nog beter is het om de Kamer een bandje toe te sturen, dan kan zij zien hoe levendig een vergadering van de Raad is. Zodra de notulen er zijn, zullen zij aan de Kamer worden gezonden.

Voor de X-ste maal zeg ik dat de Deense regering niet heeft gepersisterd bij de wens van een B-punt in de Raad. Dat is de kern waar het om gaat. Waarschijnlijk dacht zij dat er geen meerderheid voor was, maar ik weet niet wat de motieven van de Deense regering verder waren. Daarna hebben de Deense minister en ik elkaar nog gesproken. Toen is gezegd dat het goed is dat er een tweede lezing komt, omdat dan eindelijk over de inhoud kan worden gesproken. De Kamer kan hierover oordelen zoals zij wil, maar ik denk dat wij volstrekt recht hebben gedaan aan de motie. De grote woorden die u en ook mevrouw Gerkens gebruiken over een zwarte dag en dergelijke: apekool, voorzitter.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Over grote woorden gesproken, maar daar zal ik mijn tweede termijn voor gebruiken. Ik begrijp dat de Nederlandse regering aan de Deense regering heeft gemeld dat zij haar steun zou verlenen, indien zij er een B-item van wil maken of indien zij erin persisteert om het debat in de Raad te heropenen. Vervolgens ging men bij het ministerie van Economische Zaken weer over tot de orde van de dag. Is het ongeveer zo gegaan?

Minister **Brinkhorst**: Nee, maar u verdraait steeds de woorden. U geeft er een andere betekenis aan.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Dan vraag ik om een helder antwoord. De minister herhaalt zijn antwoord van zojuist. Dat is geen antwoord op mijn vraag of hij er achteraan is gegaan. Heeft hij de Denen gevraagd wat zij met zijn steun zouden doen? Heeft hij gevraagd of er steun van andere landen aan zat te komen? Wij wisten uit andere bronnen al dat dit het geval was. Veel meer landen opteerden voor een B-item of wilden dat in ieder geval mogelijk maken, als de Deense regering daarin persisteerde. Wat is het beeld?

Minister **Brinkhorst**: Ik herhaal het voor de laatste keer. Denemarken heeft eenmaal geïntervenieerd langs de lijnen die ik zei. Geen andere lidstaat, geen andere lidstaat, geen andere lidstaat, geen andere lidstaat -- ik lijk wel een grammofoon -- heeft geïntervenieerd. De Nederlandse regering heeft vervolgens geïntervenieerd. Dat is wat de inhoud was. C'est tout.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik wil het toch moeilijker maken. De transcriptie die wij hebben van het debat, die is gemaakt op basis van het bandje waar de minister het over heeft, laat zien dat Denemarken wel degelijk in de Raad naar voren heeft gebracht dat het een B-item zou moeten worden. De minister zegt van niet, maar wij hebben daarvan een officieuze transcriptie. Ik zou graag zien dat wij vandaag nog van de minister een transcriptie ontvangen van wat er in de Raad is gezegd, zodat wij op basis van een officieel document kunnen bediscussiëren of de minister terecht naar voren heeft gebracht dat Denemarken dat verzoek niet heeft gedaan in de Raad. Het lijkt mij verstandig om de tweede termijn morgen te houden op basis van die informatie. Ik wil gewoon weten of wat de minister zegt, overeenstemt met wat er in de Raad is uitgesproken.

Mevrouw **Gerken** (SP): Ik steun dat verzoek en ik vraag de minister of hij de notulen niet wil goedkeuren, totdat dit debat is geweest.

Minister **Brinkhorst**: Het is een technische kwestie of wij vanavond een transcriptie van dat bandje kunnen krijgen. Ik heb die transcriptie niet gezien, dus dat weet ik niet. Ik herhaal nogmaals dat de Deense regering heeft verklaard dat zij het B-item had gewenst, maar dat het Luxemburgse voorzitterschap dat niet gewenst achtte, om de redenen die zij noemden. Vervolgens heeft de Deense regering zich daarbij neergelegd. Er is dus geen sprake van dat er op enigerlei wijze sprake is van manipulatie. Ik krijg hier aangereikt dat Portugal dat evenzeer als ikzelf heeft gedaan, terwijl Polen het woord niet heeft gevoerd.

Afgelopen donderdag heeft de Kamer de motie-Örgü aangenomen, waarin de Commissie werd verzocht om de ontwerprichtlijn terug te trekken. De staatssecretaris heeft daarover contact gehad en de Commissie heeft daar vervolgens op gereageerd.

Dat geeft mij aanleiding om over die driehoek nog wat te zeggen. De heer Van Dam heeft gezegd dat er een situatie is van het bestuur, de Commissie en de Raad, versus het Parlement. Een wezenlijk verschil tussen de democratische, institutionele verhoudingen in Nederland en de meeste lidstaten en de Europese Gemeenschap is dat er in de Europese Gemeenschap sprake is van een driehoeksverhouding. Die driehoeksverhouding is buitengewoon belangrijk, want daardoor is er een zorgvuldig evenwicht tussen het nationale en het communautaire en tussen het bestuurlijke en het parlementaire element.

Waarom heeft de Europese Commissie geïnsisteerd dat eerst de Raad een standpunt inneemt, voordat de Commissie opnieuw een andere positie inneemt? Dat heeft te maken met het evenwicht waar ik het de vorige keer in het AO over had, en met het initiatiefrecht van de Commissie. Ik denk dat Nederland er een groot belang bij heeft dat het initiatiefrecht van de Commissie zuiver gehandhaafd blijft. Wanneer de Commissie eenmaal een voorstel heeft ingediend, heeft zij er recht op dat Parlement en Raad na elkaar een reactie op dat voorstel geven. Daarna zal de Commissie een herziening doen. Als men kan afdwingen dat het voorstel van de Commissie door het Parlement wordt gewijzigd voorafgaand aan het standpunt van de Raad, is het institutionele evenwicht doorbroken. Ik betreur het dat degenen die de meeste kritiek hebben op het kabinet, niet luisteren naar dit punt.

De discussie gaat er in feite over of de Nederlandse regering dat zorgvuldige evenwicht tussen Raad, Commissie en Parlement wenst te handhaven of van de Commissie de ondergeschikte wil maken van het Parlement. Die tendens is altijd aanwezig. Ik ben zelf lid geweest van het Europees Parlement. Natuurlijk probeert iedere instelling het tafellaken zoveel mogelijk naar zich toe te halen. Mijn taxatie is dat de Europese democratie er uiteindelijk het meeste mee gediend is wanneer het initiatiefrecht van de Commissie

ongeschonden overeind blijft en de bevoegdheden van het Parlement tegenover de Raad worden versterkt. Ik richt mij hiermee zeer uitdrukkelijk tot de heer Van Dam.

Ik heb daar vanaf mijn vroege jeugd aan gewerkt en zal daarop insisteren. Vandaar dat woorden die te maken hebben met het slecht omgaan met de democratie in Europa, mij zeer persoonlijk raken. Zoals bekend ligt bij mij een implementatiewetsvoorstel op tafel. Ik streef ernaar om juist de betrokkenheid van het Nederlandse parlement in de voorfase institutioneel te versterken, maar niet ten koste van het institutionele evenwicht in Europees verband, waar juist Nederland buitengewoon veel belang aan hecht. Als enerzijds de rol van het parlement en anderzijds de rol van de Raad worden gewijzigd ten faveure van het parlement, is sprake van een versterking van de Europese democratie. Als de rol van de Commissie wordt verzwakt ten opzichte van de rol van het Europees Parlement, is naar mijn gevoel sprake van een verzwakking van het supranationale element ten opzichte van het intergouvernementele element. Die elementen hangen zeer nauw met elkaar samen. Het is een ingewikkeld proces; vandaar dat de Europese democratie niet goed begrepen wordt. Het kenmerk is als het ware dat het verschilt van de nationale situaties. In alle nationale situaties zijn er een parlement en een regering. Het bijzondere van de Europese situatie is het bestaan van een driehoek, omdat er een zorgvuldig evenwicht is tussen het intergouvernementele en het supranationale en tussen het bestuurlijke en het parlementaire. Ik hoop dat het vertrouwen van de heer Van Dam in de Europese democratie niet is geschaad.

Door de interrupties heb ik al uitvoerig gesproken over de motie van mevrouw Gerkens. Die motie vroeg de regering om, als andere lidstaten een B-item aanvragen, die lidstaten te steunen dan wel geen bezwaar te maken. Ik heb gehandeld zoals ik heb aangegeven.

De motie van de heer Bakker is misschien de belangrijkste motie en is destijds niet aangenomen. Hij vroeg de regering om het nationale parlement in vele opzichten zoveel mogelijk op de hoogte te houden. Ik betreur persoonlijk dat die motie niet is aangenomen, maar dat is uw zaak. Daar kan ik verder dus geen ander oordeel over hebben.

Kortom: er is naar mijn gevoel institutioneel zuiver gehandeld. Wij kunnen nu overgaan tot de orde van de dag. Ik hoop dat de inhoud van de Europese regeling nu eindelijk zo snel mogelijk aan de orde komt. De staatssecretaris zal daarover spreken.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik begrijp dat de minister inmiddels al klaar was met het bespreken van de motie-Örgü, die afgelopen donderdag unaniem is aangenomen. Die motie zegt naar de letter dat de Commissie verzocht moet worden om het voorstel voor softwarepatenten in te trekken. Naar de geest staat daar dus dat het voorstel van tafel moet. Toch hebt u met het voorstel ingestemd. Dat staat dus lijnrecht tegenover de mening van de voltallige Kamer dat die richtlijn van tafel moet. U hebt dus niet gehandeld naar de geest van de motie, die inhoudt dat die richtlijn van tafel moet.

Minister **Brinkhorst**: Wij hebben naar de letter gehandeld. De staatssecretaris heeft schriftelijk dat verzoek gedaan. U hebt een schriftelijke reactie gekregen over wat de Commissie heeft gezegd. Ik heb nu net een tien minuten durend betoog gehouden om aan te geven waarom de Commissie dat gedaan heeft en waarom, toen die positie eenmaal was bereikt, de Raad niets anders te doen stond dan het vaststellen van het standpunt in eerste lezing. Ik weet dat driehoeksverhoudingen altijd gevaarlijk zijn, maar zolang er in Europees verband een driehoeksverhouding bestaat, is het van groot belang dat die

zorgvuldig wordt behandeld. Deze minister zal daarvoor strijden tot de laatste dag dat hij minister is. Wij hebben de opdracht en het verzoek van u behandeld, wetende dat de Commissie daar waarschijnlijk negatief op zou reageren. Dat heeft de staatssecretaris ook gezegd, maar het is wel gedaan. Er is dus volstrekt naar de letter en de geest van de motie gehandeld. Vóór de Raad is daar helderheid over gekomen. In die situatie stond de lidstaat Nederland niets anders te doen dan ofwel in de Raad terug te komen op een eerder ingenomen standpunt -- daarvan heb ik gezegd dat dat nooit onze bedoeling was, want een eenmaal gegeven woord van deze regering telt -- ofwel alsnog institutioneel door te gaan nadat de Commissie iets had gedaan wat naar mijn gevoel niet sterk tot een bevordering van het proces, maar tot een verzwakking van het proces heeft geleid.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik denk dat deze Kamer echt geen college nodig heeft over de driehoeksverhouding in Europa.

Minister **Brinkhorst**: Dat denk ik wel, als ik u hoor.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik heb het idee dat deze minister wel vaker vindt dat hij college moet geven, maar daar gaat het nu niet om. Het gaat erom dat er een motie van deze Kamer lag die unaniem uitsprak dat die richtlijn van tafel moest. De minister zegt dat hij die motie naar de letter en de geest heeft uitgevoerd. Nee, die motie is naar de letter uitgevoerd, maar niet naar de geest. Die motie zegt dat de richtlijn van tafel moet; als u dan instemt met die richtlijn, gaat u lijnrecht in tegen de uitspraak van de Kamer. Zo niet, dan vraag ik u bij dezen hoe ik dan een motie moet interpreteren die zegt dat de richtlijn van tafel moet. Moeten wij die voortaan interpreteren in de zin van: de richtlijn moet van tafel, maar dat belet niet dat je ermee instemt?

Minister **Brinkhorst**: Ik denk dat de indiener van de motie daar ook wat over kan zeggen. In de motie wordt de regering verzocht de Commissie te verzoeken de ontwerprichtlijn voor octrooiering tijdens de tweede lezing zodanig te amenderen enz.

De heer **Van Dam** (PvdA): Dat staat in een motie die vervolgens is vervangen door een motie waarin staat dat de richtlijn moet worden ingetrokken.

De **voorzitter**: De indiener van de motie geeft uitsluitsel.

**

Mevrouw **Örgü** (VVD): Het dictum is in ieder geval uitgevoerd. Wij kunnen nu uitgebreid gaan discussiëren over de vraag welke kant het nu verder moet opgaan, maar mijn voorkeur gaat nu uit naar de tweede lezing waarover wij nog verder moeten spreken. Ik ga ervan uit dat het kabinet zich zal opstellen conform het verlangen van de Kamer.

Minister **Brinkhorst**: Ik ben blij dat de indiener van mening is dat de motie is uitgevoerd. Ik heb geen college willen geven, maar heb duidelijk willen maken hoe de institutionele verhoudingen liggen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dit is het vierde debat in een korte periode, eerst met de staatssecretaris maar nu ook met de minister.

Minister **Brinkhorst**: Dat laatste heeft niets met software octrooien, maar alles met institutionele zaken te maken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat deze minister het parlement vooral erg lastig vindt. Dit voorjaar is onder zijn verantwoordelijkheid het parlement verkeerd geïnformeerd; dat is een doodzonde in dit huis. Zou dat geen aanleiding zijn voor deze minister om wat ruimhartiger en toeschietelijker te reageren op zorgen die in het parlement leven? Dit voorjaar is hij nogal goed weggekomen.

Minister **Brinkhorst**: De Kamer moet zich realiseren dat haar werkelijke bevoegdheden in de sfeer van de voorbereiding en niet in de sfeer van de uitvoering liggen. Al talloze keren is het parlement te laat wakker geworden als er Europese wetgeving tot stand is gekomen. Wat betreft de uitvoerende fase hebben wij ons uitvoerig as over het hoofd gestrooid. Er is volstrekt te goeder trouw gehandeld. Nog voor het debat in juni heeft de Kamer een brief gekregen waaruit bleek dat er is gehandeld op grond van onjuiste informatie. Als de Kamer het wenst, wil ik nogmaals as over mijn hoofd uitstrooien, maar dat heeft niets te maken met een verkeerde mentaliteit. Ik ben bereid om altijd op een ruimhartige wijze om te gaan met het democratisch proces. Dit is een kwetsbaar punt en daarom is het van groot belang dat de Kamer weet dat ik ervoor sta.

*N

Staatssecretaris **Van Gennip**: Voorzitter. De minister heeft al het nodige gezegd over beide moties. De brief van afgelopen vrijdag is duidelijk en dat geldt ook voor de reactie van mevrouw Örgü. De minister heeft aangegeven hoe hij in de Raad voor Concurrentievermogen is omgegaan met de motie van mevrouw Gerkens. Ter verduidelijking wil ik daaraan nog toevoegen dat de vertegenwoordiger van de Deense minister onze vertegenwoordiger vrijdagavond heeft gevraagd wat er zou gebeuren als hij om een B-item zou vragen. Onze vertegenwoordiger heeft hem toen de motie meegegeven. De vraag van de Deense minister was echter bedoeld als een inventarisatie en geen verzoek om hem te steunen. Wij hebben de motie meegegeven om hem duidelijk te maken wat de Kamer de regering heeft opgedragen. De Denen wisten dus waar ze aan begonnen.

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): U hebt de Denen dus de tekst van de motie gegeven zonder aan te geven wat u zou doen als de Denen om een B-item zouden vragen?

Staatssecretaris **Van Gennip**: Er is een vraag gesteld aan onze permanente vertegenwoordiger ten behoeve van een inventarisatie. Die inventarisatie is uitgevoerd door de Deense permanente vertegenwoordiger in Brussel. Onze vertegenwoordiger heeft de motie overhandigd en gezegd dat in de motie de opdracht van het Nederlandse parlement aan de regering staat. Hij is daarover heel duidelijk geweest.

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): Heeft hij alleen de tekst van de motie doorgegeven of heeft hij gezegd op welke manier de regering de opdracht uit deze motie wilde uitvoeren? Heeft hij gezegd dat de Nederlandse regering ervoor heeft gekozen om geen bezwaar te maken tegen het voorstel van de Denen of om de Denen actief te steunen?

Staatssecretaris **Van Gennip**: De minister heeft uitgelegd hoe hij met de motie is omgegaan. Hij heeft ook al gezegd dat de Denen een dergelijk verzoek niet hebben gedaan. Als de Denen wel met dat verzoek naar ons toe waren gekomen, hadden wij naar de motie kunnen verwijzen. De Denen kenden de inhoud van de motie en toch hebben ze het verzoek niet gedaan. U moet zelf maar uit deze gang van zaken afleiden wat er in de hoofden van de Denen is omgegaan; ik kan daar niets over zeggen.

Mevrouw **Gerkens** (SP): De Denen wisten dus dat ze op de steun van Nederland konden rekenen. Dat hadden ze uit de motie kunnen afleiden. Toen het punt in de Raad werd behandeld, heeft Nederland echter niet tegen de Denen gezegd: u kent de motie en weet dus dat wij u zullen steunen.

Staatssecretaris **Van Gennip**: De minister heeft al duidelijk gemaakt hoe het in de Raad is gelopen. U weet dus wat de Deense inzet was, waarnaar de voorkeur van de voorzitter uitging en hoe de minister daarop heeft gereageerd.

De **voorzitter**: Dit punt is inmiddels van alle kanten belicht. Ik denk dat wij het interpretatieverschil tussen regering en parlement vanavond niet meer kunnen oplossen. Ik stel daarom voor om deze discussie nu verder te laten rusten en de staatssecretaris haar betoog te laten afronden.

**

Staatssecretaris **Van Gennip**: Voorzitter. Nederland heeft een unilaterale verklaring het licht doen zien. Deze verklaring is in december naar de Kamer gestuurd. Deze duidelijke verklaring is ingebracht. Overigens hebben andere lidstaten vergelijkbare verklaringen ingebracht.

Hoe stelt de regering zich in de tweede lezing op? De regering wil met de Kamer in gesprek blijven over de inhoud van het voorstel. Omdat wij nu, onder meer in dit spoeddebat, enigszins achter de feiten aanlopen, zal ik schetsen hoe vanaf nu het proces in Brussel zal verlopen.

De kern van de unilaterale verklaring, waarover in verschillende algemene overleggen is gesproken, is dat de richtlijn moet waarborgen dat niet-technische, niet-innovatieve uitvindingen, "business methods" en pure software worden uitgesloten van octrooiering. Dat betekent dat wij een balans moeten vinden tussen de belangen van grote en kleine bedrijven. Langzamerhand zet een aantal lidstaten daarop in via het Europees Parlement. Er is dus een brede basis om erover verder te spreken. Er is ook een brede basis om met een nieuwe richtlijn te komen. De huidige praktijk van rechtsonzekerheid en verschillen in interpretatie behoeft namelijk verbetering. Dat was de reden waarom wij aan de richtlijn begonnen.

Wat staat ons de komende maanden in de tweede lezing te wachten? Ik zal de Kamer uiteraard informeren over de ontwikkelingen in Brussel. Bovendien informeer ik de Kamer over onze inhoudelijke inzet daar. Ik moet er wel het volgende bij zeggen. Als het de Nederlandse inzet is, zal hij in samenwerking met de 25 andere lidstaten als raadsinzet verdergaan. Dat komt naar voren in de onderhandelingen met het EP. De eerste stap in de tweede lezing is dat het Europees Parlement bepaalt of het de eerste lezing wil verwerpen, goedkeuren of amenderen. Het behandelend comité, JURI, brengt daarover advies uit aan het Europees Parlement. De plenaire vergadering neemt daarna

een besluit over het standpunt van het EP. Dat alles moet binnen vier maanden gebeuren. Als het EP de weg volgt van de amendering, maakt het JURI de amendementen. Het is gebruikelijk dat een comité dat de richtlijn behandelt om tijd te besparen maar ook om een conciliatie te vermijden -- oftewel die derde stap -- in de praktijk al in de eerste fase van de tweede lezing met de Raad onderhandelt over de amendementen. De EP-rapporteur, in dit geval Michel Rocard, en de voorzitter van de raads werkgroep komen bijeen om de amendementen te bespreken die het EP-comité in concept voorstelt. De voorzitter van de raads werkgroep, in dit geval een Luxemburger en als de zaak na 1 juli doorloopt een Engelsman, koppelt terug aan de leden van de raads werkgroep. In die werkgroep zit een van de Nederlandse ambtenaren. Er zitten vertegenwoordigers van de lidstaten in. Als voorbeeld wijs ik erop dat bij oneerlijke handelspraktijken drie van dergelijke uitwisselingen zijn gehouden. In het AO hebben wij het daarover gehad.

Tijdens de tweede lezing houd ik de Kamer op de hoogte van de ontwikkelingen in de raads werkgroep. Ik wil namelijk dat in het parlement goed wordt gesproken over de inhoud. Hoewel de Kamer de motie-Bakker in dat verband niet heeft aangenomen, wil ik haar natuurlijk betrekken bij het formuleren van de Nederlandse inzet in de raads werkgroep. Om ons voor te bereiden op de inzet in de tweede lezing, zal ik voordat de eerste inhoudelijke raads werkgroep over dit onderwerp bijeenkomt, een voorstel doen voor de Nederlandse inzet. Uiteraard zal die zijn gebaseerd op de ronde tafel van november en een eventueel vervolg op die ronde tafel. Uiteindelijk bepalen Kamer en ik samen wat de Nederlandse inzet is. Dat lijkt mij een werkbaar voorstel voor de tweede lezing. Ik spreek graag met de Kamer af dat wij het zo doen.

De voorzitter: Ik dank de minister en staatssecretaris voor hun antwoord in eerste termijn. Ik constateer dat er nog een aantal verschillen van mening is over de steun van Nederland aan Denemarken. De minister heeft zijn punt gemaakt. Er is verwezen naar de transcriptie en de band. Die twee zouden moeten worden bekeken en naast elkaar moeten worden gezet. Ik stel voor het debat nu te schorsen en het Onderzoeks- en Verificatiebureau van de Kamer de band en de transcriptie te laten verifiëren, zodat wij daarvan morgen een verslag krijgen. Dat kan dan worden betrokken bij de tweede termijn van de Kamer. Alle feiten zullen in dat geval duidelijk zijn. Morgenavond kunnen wij het debat dan volledig afronden. Kunnen de woordvoerders daarmee instemmen?

**

Mevrouw Gerkens (SP): Daarmee kan ik van harte instemmen. Ik ga er dan wel van uit dat de minister lopende het debat de notulen niet goedkeurt.

De voorzitter: Dat is een werkwijze die wij vaker toepassen. Wellicht kunnen de minister en de staatssecretaris gedurende de tijd die rest nog schriftelijke informatie verstrekken.

Ik constateer dat de Kamer met de voorgestelde procedure kan instemmen.

**

Minister Brinkhorst: Ik wil enige helderheid geven: het A-punt is afgehandeld. Ik weet niet precies wat bedoeld wordt met het goedkeuren van de notulen, want ik heb nog nooit notulen van een Raad goedgekeurd, hoewel ik er een stuk of honderd heb bijgewoond. De notulen worden in Europese procedures goedgekeurd. Ik heb vele jaren Europa achter de rug, maar het is iedere keer weer een verrassend punt. Dat is het boeiende van Europa. Ik zal eens bezien wat er gebeurt met de notulen, maar het besluit staat vast, daarover is geen discussie mogelijk.

De **voorzitter**: Dat laatste wordt hier niet betwijfeld, want de vergadering heeft inmiddels plaatsgevonden. Waar het om gaat is dat er een duidelijk verschil van opvatting is over de vraag hoe een en ander is gelopen. Dat moet worden opgehelderd en daarvoor hebben wij de verificatie van de gegevens nodig. Ik denk dat het goed is dat wij dit eerst tot ons nemen en dan het debat afronden.

**

De heer **Bakker** (D66): Volgens mij toont dit aan dat het niet verstandig was om vandaag een spoeddebat te houden. Wij hadden van het kabinet eerst informatie moeten krijgen, inclusief band, notulen en dergelijke. Die krijgen wij. Ik heb goed zitten luisteren en volgens mij zijn alle argumenten uitgewisseld en komt het verder neer op nakaarten en onszelf werk verschaffen, terwijl wij zouden moeten praten over softwarepatenten. Als de voorzitter van de Kamer procedureel gaat stampvoeten met het deel van de Kamer dat dit allemaal nodig vindt, moet het maar. Wat mij betreft is het echter niet nodig.

De **voorzitter**: Het is duidelijk dat u het niet nodig vindt. Ik heb duidelijk de mogelijkheden aangegeven. Als de Kamer het niet nodig vindt wat ik voorstel, maken wij nu de tweede termijn af en zijn wij klaar met het debat. Ik doe mijn voorstel als voorzitter.

**

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter, ik steun u van harte, niet om te stampvoeten, maar om dit debat op fatsoenlijke wijze af te ronden.

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): Ook wij steunen uw voorstel.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

Minister **Brinkhorst**: Ik heb morgenavond verplichtingen tot een uur of acht. Ik ben hier dan samen met de premier voor een algemeen overleg. Ik hoop dat u de voortzetting van het debat daarop wilt laten aansluiten.

De **voorzitter**: Wij gaan dat op een goede manier regelen.

**

Mevrouw **Gerken** (SP): De minister wees op het feit dat hij niet wist hoe de procedure rond de notulen in elkaar steekt. Ik ga ervan uit dat gedurende het debat de notulen niet worden goedgekeurd. Ik wil dat graag bevestigd krijgen. Hoe dat procedureel in elkaar zit, moet de minister dan maar uitzoeken.

Minister **Brinkhorst**: Wat gezegd is, is gezegd en wordt niet teruggenomen. Dat is evident. Ik kom nu niet voor de zoveelste keer terug op wat er wel en niet gezegd is. Gelukkig wordt er in openbaarheid vergaderd, en de Kamer krijgt daar de bandopname van. Die opname is bepalend, en wie daar dan verder teksten van maakt is een andere zaak.

De **voorzitter**: De heer Bakker heeft volstrekt gelijk dat het inderdaad beter was geweest om eerst de gegevens op tafel te hebben, alvorens een debat te houden.

**

Mevrouw **Gerken** (SP): Voorzitter...

De **voorzitter**: Neen, neen, wij krijgen de gegevens en wij spreken nu af dat wij morgen het debat zullen afronden op een tijdstip waarop dat uitkomt.

**

De beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 18.04 uur tot 19.25 uur geschorst.

*B

!VOETTEKST!

ONGECORRIGEERD STENOGRAM

(Aan dit verslag kunnen geen rechten worden ontleend)

*0: TK

*1: 2004-2005

*2: 58

*3: WordXP

*4: 58ste vergadering

*5: Donderdag 10 maart 2005

*6: 10.15 uur

(...)

*B

!Software-octrooien!

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **de brief van de minister van Economische Zaken over software-octrooien (21501-30, nr. 86).**

(Zie vergadering van 8 maart 2005.)

De beraadslaging wordt heropend.

De **voorzitter**: U hebt inmiddels een brief van de minister van 9 maart jongstleden ontvangen. Die brief heeft twee bijzondere bijlagen, namelijk cassettebanden. De leden van de Kamer hebben verder een notitie ontvangen van het Onderzoeks- en verificatiebureau van de Tweede Kamer. Ik neem aan dat de bewindslieden hiervan een afschrift hebben ontvangen.

Tijdens de eerste termijn van dit debat golden spreektijden van twee minuten. Ik stel u voor in deze termijn de spreektijden te beperken tot een of anderhalve minuut.

**

Aldus wordt besloten.

*N

Mevrouw **Gerken** (SP): Voorzitter. Ik wil beginnen met een woord van dank aan het adres van de medewerkers van het Onderzoeks- en verificatiebureau voor hun grondige en snelle onderzoek. Het was niet gemakkelijk om alles te achterhalen.

Uit de tekst die wij hebben ontvangen, blijkt in de eerste plaats dat de band inderdaad is uitgezet gedurende de periode dat onder meer de minister van Economische Zaken het woord heeft gevoerd. De minister heeft zich hierover in eerste termijn in stevige bewoordingen uitgesproken. Hij zei onder meer dat de suggestie alleen al dat het geluid werd uitgeschakeld op het moment dat hij het woord nam "te ridicuul voor woorden was". Hij verzocht mij dit niet te zeggen tenzij ik daar bewijs voor had. Nu hij zelf ook heeft

ondervonden dat mijn bewering feitelijk juist is, zou ik het netjes vinden als de minister zijn verontschuldiging uitspreekt voor deze woorden.

In mijn ogen hebben zich vreemde zaken afgespeeld. In het verslag staat dat de voorzitter zegt dat ook Polen en Portugal een B-item wilden. Deze beide landen hebben tot op dat moment nog niet het woord gevoerd. Hoe wist de voorzitter dit dan? Is dit voorafgaand aan de Raad besproken?

Hetzelfde geldt voor de beslissing van Denemarken. Denemarken geeft aan dat het niet zal insisteren op een B-item, omdat de voorzitter dit afraadt. Dat zegt Denemarken nadat het punt als A-item aan de orde is geweest. Minister Brinkhorst zei in eerste termijn dat hij alleen kan raden naar de redenen van Denemarken om voorafgaand aan de raad niet te insisteren op een B-item.

Als ik dit alles bij elkaar optel, kan ik geen andere conclusie trekken dan dat er vooroverleg is geweest. Ik kan de minister nu natuurlijk vragen of hij aanwezig was bij dit vooroverleg en wat zijn opstelling dan is geweest, maar laten wij eerlijk zijn, van de hoed en de rand zullen wij nooit weten. Het is wel vreemd dat deze procedures buiten de Raad om worden afgekaart. Dit is de minister nu misschien wel welgevallig, omdat hij op weg wilde naar de tweede lezing, terug naar de inhoud zoals hij steeds zegt.

Wat zegt dit echter over andere richtlijnen of andere politieke akkoorden? Wat zegt dit nu als Nederland een volgende keer zelf een B-item wil hebben? Zal de minister dan opstaan voordat de voorzitter het als A-item behandelt? Zal hij dan van de voorzitter eisen dat hij een verzoek om B-item behandelt zoals het hoort, namelijk door te vragen of er bezwaren zijn tegen het B-item? Zal hij dan zeggen, zoals de staatssecretaris keer op keer heeft verklaard: voorzitter, als een land om een B-item vraagt, dan wordt het een B-item "unless the council decides otherwise" en niet "unless the presidency decides otherwise".

Als het antwoord van deze minister van Democraten '66 hierop volmondig ja is, en dat mag ik hopen, kan hij mij dan uitleggen waarom hij het deze keer niet nodig vond om op te komen voor de democratie in de Raad en waarom hij zijn mond heeft gehouden? In dit licht gezien is het vreemd dat de minister niet heeft gezegd dat hij het verzoek van Denemarken steunt, maar ook dat hij geen bezwaar heeft gemaakt tegen deze gang van zaken. Ik zou graag nu van hem willen horen wat hij vindt van de gang van zaken in de Raad en van het feit dat de procedures niet zijn gevolgd.

Het is voor mij nu moeilijk te beoordelen of mijn motie juist is uitgevoerd, omdat het overleg over mijn motie kennelijk niet in de raad aan de orde is geweest. Ik herhaal de woorden van de minister: "Welke redenen Denemarken heeft gehad om voorafgaand aan de Raad niet te insisteren op een B-item, kan ik enkel raden.". Ik kom tot het oordeel dat de juiste procedures niet zijn gevolgd en dat deze minister zich heeft niet geroerd toen dit gebeurde.

Ik vind dat treurig en het baart mij zorgen voor de toekomst. Ik ben daarom benieuwd of ook de minister wil verklaren dat de juiste procedures niet zijn gevolgd. Afhankelijk van zijn antwoord zal ik hierover wel of niet een motie indienen.

*N

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Ik bedank het OVB voor zijn snelle werk.

De bewindslieden van Economische Zaken hebben gezegd dat Denemarken de vrijdag voorafgaande aan de Raad voor het Concurrentievermogen is medegedeeld dat Nederland Denemarken zou steunen als Denemarken zou persisteren in de behandeling

van de richtlijn als B-punt. Op de maandag van de Raad blijkt Denemarken voor het zingen de kerk uit te zijn gegaan. Ik heb begrepen dat de Deense minister na het horen van deze kwalificatie in woede is ontstoken, maar dat moet het Deense parlement verder maar uitzoeken.

Wat is er tussen vrijdag en maandag gebeurd? Is hierover op enig moment of door de bewindslieden of door daartoe gemachtigde ambtenaren in Den Haag of Brussel gesproken en, zo ja, met wie hebben zij dan gesproken? Is door de bewindslieden of door hun ambtenaren gepersisteerd, ter uitvoering van de motie van mevrouw Gerkens, dat ook Nederland vindt dat dit punt als B-punt behandeld had moeten worden? Nederland had zich moeten aansluiten bij het verzoek van Denemarken. Dat verzoek was immers gedaan. Ik kan mij namelijk niets anders voorstellen dan dat de Denen in het weekend nog eens rondgekeken hebben en dat zij hun wens duidelijk gemaakt hebben.

De Nederlandse regering of daartoe gemachtigde ambtenaren hadden op elk relevant moment tussen vrijdag en maandag moeten aangeven dat zij Denemarken zouden steunen als dit land zou doorzetten. Dat werd namelijk in de motie-Gerkens gevraagd. Is dat ook daadwerkelijk gedaan?

De heer **Bakker** (D66): De heer Vendrik suggereert dat de regering de opdracht had om voor een B-punt te pleiten. Dat stond echter in de niet-aangenomen motie van mevrouw Gerkens. In de motie die wel is aangenomen, de tweede motie van mevrouw Gerkens, wordt de regering alleen maar gevraagd om in een verzoek van een ander land om er een B-punt van te maken te bewilligen. Alleen de tweede motie van mevrouw Gerkens zat dus in de achterzak van de regering.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. In de door het OVB vertaalde notulen is te lezen dat de Luxemburgse voorzitter om institutionele redenen persisteerde in de behandeling van de richtlijn als A-punt. Dit is ook bevestigd door de minister van Economische Zaken. Dat is een opvatting, maar het was geen kwestie van kunnen: het was een kwestie van willen.

Waarom hebben de landen die voorstander waren van behandeling als een B-item - daarin gesteund door Nederland, zie de motie-Gerkens -- niet gepersisteerd? Zij hadden toch zeker allemaal de behoefte aan een inhoudelijk debat en wilden het niet als een procedureel puntje afhandelen. Zij wilden een inhoudelijke discussie over de vraag of dit de softwarerichtlijn is die Europa nodig heeft. Waarom is dat niet gebeurd? Waarom is het geen B-item geworden? Waarom is de Luxemburgse voorzitter niet tegengesproken en is hem niet aangegeven dat deze landen gelijk hadden moeten krijgen.

In het transcript van de uitgesproken tekst van de Luxemburgse voorzitter -- zie pagina 5 van het document van het OVB -- staat: ik weet dat sommige van de lidstaten die ik heb genoemd -- Denemarken, Polen en Portugal -- wilden dat het punt dat wij behandelen, een voorwerp van discussie werd zoals punt-B in onze Raad. Ik begrijp niet goed waarom de voorzitter toen niet voor de volledigheid heeft gemeld dat Nederland dit verzoek steunt. Waarom heeft hij dat niet gedaan? Ik begrijp ook niet waarom de minister van Economische Zaken deze omissie toen niet onmiddellijk heeft rechtgezet?

De **voorzitter**: U moet gaan afronden in deze heel korte tweede termijn.

**

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Nadat de voorzitter met instemming van alle leden al had geconstateerd dat het als A-punt zou worden behandeld, kwam de tekst van de minister waarvan wij geen verslag hebben. Wij moeten de minister op dat punt dus geloven dat hij alsnog melding heeft gemaakt van het feit dat hij begrip heeft voor de positie van zijn Deense collega, of woorden van gelijke strekking. Ik zeg het voorzichtig, maar dat is geen ruimhartige uitvoering van de motie-Gerkens.

*N

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): Voorzitter. In het eerste deel van het debat op dinsdag heb ik er bij beide bewindslieden geen vinger achter kunnen krijgen hoe zij zich qua woorden, taal en toon hebben ingezet om de wens van de Kamer, verwoord in de motie-Gerkens, uit te voeren. Er lagen twee opties, namelijk actief steunen of in ieder geval niet dwarsliggen. Dat kun je heel minimaal invullen en dat is ook gebeurd. Er is nergens sprake geweest van actief steunen. Van niet dwarsliggen is wél sprake geweest. Je kunt niet dwarsliggen door je mond te houden en te zeggen dat je begrip hebt voor Denemarken, maar je zou ook kunnen zeggen: wij hebben opdracht van het parlement om niet dwars te liggen, dus geven wij Denemarken actief te kennen dat wij ons dat voorstel kunnen voorstellen en er geen moeite mee hebben. Je kunt zwijgen en alles maar op zijn beloop laten, maar je kunt ook actief het een en ander zeggen.

Ook ik heb een aantal vragen die mevrouw Gerkens en de heer Vendrik al hebben gesteld.

De **voorzitter**: Als u dezelfde vragen hebt, dan hoeft u ze natuurlijk niet te herhalen.

**

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): Ik zal heel kort zijn. Wat is er vóór het weekeinde bij de permanente vertegenwoordiging gebeurd? Heeft de minister alleen gezegd "wij hebben hier een motie-Gerkens en hier is ie" of heeft hij ook gezegd hoe hij de motie zou gaan uitvoeren? Dat heb ik vorige keer ook gevraagd en toen heb ik geen goed antwoord gekregen. Heeft Nederland in de persoon van minister Brinkhorst of staatssecretaris Van Gennip deelgenomen aan het diner dat voor de Raadsvergadering is gehouden? Is dit onderwerp daar ter sprake gekomen en hoe dan?

De Kamer heeft de banden van de Raadsvergaderingen opgevraagd en laten transcriberen en verifiëren. De conclusie luidt helaas dat wat de minister in de Raad heeft gezegd, niet meer precies te achterhalen valt. Er valt niet met zekerheid vast te stellen of en in hoeverre de minister voor een B-punt heeft gepleit. Dat is natuurlijk hoogst onbevredigend en knap frustrerend. De indruk dat beide bewindslieden op dit dossier op wel zeer minimale wijze met de motie-Gerkens zijn omgegaan, kan bij mij dus niet worden weggenomen. Dat vind ik jammer, want dat ik graag gezien. Ik vind het eigenlijk nog veel erger dat de minister zich, even los van het onderwerp software octrooien, niet heeft laten horen toen de Luxemburgse voorzitter op wel zeer ondemocratische wijze de wens van het Europees Parlement naast zich neerlegde en dat A-item erdoor drukte. Vindt de minister dat de Luxemburgse voorzitter democratisch en procedureel juist heeft gehandeld? Heeft de minister erbij gezeten en gezwegen of heeft hij toch nog iets gezegd over de gang van zaken?

De heer **Bakker** (D66): Toen het Luxemburgse voorzitterschap deed wat het deed, legde het toch geen wens van het Europees Parlement naast zich neer? Er lag daar toch geen wens van het Europees Parlement op tafel? Het was hooguit een wens van het Deense parlement.

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): Wij weten allemaal dat het Europees Parlement heeft gezegd: wij moeten artikel 55 in werking roepen, want het is niet goed gegaan en wij willen het nog een keer doen. Een paar weken geleden konden wij ons natuurlijk niet voorstellen dat de Luxemburgse voorzitter het erdoor zou drukken. Dit is toch gebeurd en dat vind ik knap ondemocratisch. Ik vraag de mening van de minister daarover.

De heer **Bakker** (D66): Wij kunnen daarover allemaal gefrustreerd zijn, maar dat was het punt daar gewoon niet.

De **voorzitter**: Ik vind het in deze korte tweede termijn ook niet bijdragen aan de geschiedenis van Europa als de heer Bakker en mevrouw Kraneveldt hierover uitgebreid spreken. Mevrouw Kraneveldt gaat dus door.

**

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): De minister heeft in de krant en afgelopen dinsdag gezegd dat kabinet en Kamer eigenlijk altijd al hetzelfde hebben gewild. Ik heb gezegd dat ik dat een beetje raar vind, want als dat waar zou zijn, dan hadden wij hier geen tig debatten met elkaar hoeven hebben. Het kabinet had dan veel actiever moeten opereren, de Deense collega's actief moeten steunen en ervoor moeten zorgen dat wij niet zouden zijn geconfronteerd met de huidige situatie. Als het gaat om de motie-Gerkens, dan geldt voor dit kabinet op dit dossier niet "wie zwijgt stemt toe", maar "wie zwijgt laat het eigenlijk lelijk afweten". Ik hoop dat het Nederlandse bedrijfsleven, vooral het MKB, daarvan niet de dupe wordt.

*N

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter. In het debat over de softwarepatenten worden al weken de Europese institutionele verhoudingen, de opvattingen over de softwarepatenten als zodanig, de procedures en op de achtergrond zelfs nog de grondwet door elkaar gehaald. Een deel van de Kamer heeft ook een absoluut wantrouwen in het verdere parlementaire proces, zowel dat in Europa als dat in Nederland. Wij gaan nu de tweede lezing in. Er worden nieuwe amendementen ingediend, ook op nieuwe onderwerpen. De Raad is in tal van opzichten van mening veranderd. Er is een beweging zichtbaar in de richting van een goede richtlijn. Er zal worden onderhandeld en daar zal men goed uitkomen. Als dat niet gebeurt, hebben wij reden om heel boos te zijn. Het gaat om het innoverend vermogen van de Europese industrie. Daar hoort het debat over te gaan.

Alles wijst erop dat de tweede motie-Gerkens, die is aangenomen, is uitgevoerd. Daarin werd gevraagd om er niet voor te gaan liggen. Er is voor het weekend aan Denemarken te kennen gegeven dat die motie er was. Daaruit bleek dat de Nederlandse regering het verzoek zou hebben gesteund als het op een stemming zou zijn aangekomen. Het kwam niet op een stemming aan, want Denemarken persisteerde niet na enige Luxemburgse druk. Het Deense parlement heeft vastgesteld dat de Deense

minister heeft gedaan wat het parlement van hem wilde. Daarmee is volgens mij de kous af.

Men kan wel procedureel blijven stampvoeten, maar ik heb eerlijk gezegd zo langzamerhand volstrekt genoeg van het procedurele gedram. Als ik de mails lees die ik de afgelopen dagen hierover heb gekregen, vanuit het kamp-Gerkens zal ik maar even zeggen, zit daar nog een hele cryptocampagne tegen de grondwet achter ook. Als wij die grondwet hadden gehad, hadden wij meer transparantie en meer democratie gehad. Er is dus alle reden om in Europa de democratie te versterken en de transparantie te verbeteren. De software moet niet worden gebruikt om Europa zwart te maken.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Ik wil dat u die woorden terugneemt. Ik u twee e-mails gestuurd, namelijk de moties die ik medeondertekend had willen hebben. Een kamp-Gerkens, ik weet niet dat dit bestaat. De heer Brinkhorst had het er in het vorige debat ook al over. Waarom stelt u mij steeds verantwoordelijk voor mails die anderen versturen? Ik heb het woord "grondwet" in de hele discussie niet in de mond genomen. Het gaat mij puur en alleen om wat er is gebeurd in de Raad voor het Concurrentievermogen afgelopen maandag en om de gevolgen daarvan voor het democratische proces in Europa. Ik wil dat u die suggestie van tafel haalt.

De heer **Bakker** (D66): Het is mij de afgelopen vier of vijf weken waarin wij steeds procedureel over dit onderwerp hebben gesproken opgevallen dat u hetzelfde naar voren brengt als wat ik lees in de mails van de antisoftwarepatentenlobby, die ik overigens inhoudelijk steun. Ik vind dat een parlement dat het heeft over softwarepatenten niet allerlei procedureel gedram of andere zaken van lobbyisten moet meenemen, maar zelf een verstandige afweging moet maken tussen wat verschillende lobby's doen. Wij moeten nu overgaan tot die verstandige afweging. Ik vind het echt belachelijk dat een minister met een band, met het menu van het informele etentje en liefst met de notulen van wat daar is besproken voor de Kamer moet staan. Wij moeten het over de inhoud hebben. Het is echt over wat mij betreft. Dat was mijn laatste zin. Tenzij er werkelijk wezenlijk nog nieuwe feiten zijn die hier zouden blijken, is het ook echt het laatste dat ik erover hebt gezegd. Als u nu volgende week weer komt, en dat zal wel, zeg ik u nu al: ik hou ermee op.

Mevrouw **Gerkens** (SP): U schuift mij allerlei dingen in de schoenen. Ik heb het in mijn termijn net niet gehad over het diner. Het zou kunnen dat u mails krijgt over het diner en de notulen daarvan.

De heer **Bakker** (D66): Ik had het over uw kamp.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Ja, dat snap ik. U schuift mij dus dingen in de schoenen die helemaal niet bij mij horen.

De heer **Bakker** (D66): Jawel, want in het vorige debat is het bij u en ook bij anderen trouwens...

Ik heb er eerlijk gezegd spijt van -- niet omdat ik er niet achter stond, maar om alles wat erop is gevolgd -- dat ik destijds uw motie heb gesteund. Ik wat het met de motie eens dat de Raad de ruimte moest bieden aan de Commissie om positief te reageren op het verzoek van het Europees Parlement. Dat is echter niet gebeurd.

En dan kunt u vervolgens wel alle Europese gebruiken, instituties en afspraken, alsook regels overboord willen gooien uit drammerigheid over de softwarepatenten in plaats van een beetje vertrouwen hebben in de kracht van twee parlementen: in Brussel en hier. Daar houd ik mee op!

Mevrouw **Gerkens** (SP): Dat is precies mijn punt. Dat wil ik ook aan de heer Bakker voorleggen. Het gaat mij al lang niet meer om het onderwerp softwarepatenten, hoe belangrijk dat ook is. Het gaat mij om de juiste procedures in de Raad. Volgens mij moeten wij daar met ons allen achter staan. Ik denk aan een volgende keer met een andere richtlijn. Als wij in dit parlement allemaal zeggen dat wij een B-item willen en als er hetzelfde gebeurt, welke kracht hebben wij dan nog? Welke kracht hebben wij dus, als wij niet achter onze eigen democratisch afgesproken regels staan?

De heer **Bakker** (D66): Daar ben ik het zeer mee eens. Dit betekent om te beginnen dat wij moeten voorkomen dat zo'n debat ontstaat. Wij moeten dus veel eerder voorkomen dat er een politiek akkoord ontstaat. Eerlijk gezegd, hebben wij daarover al met elkaar van gedachten gewisseld. Er moet dan geen B-punt op de rol komen te staan op basis waarvan deze discussie kan ontstaan. U weet heel goed om welke reden de Denen niet hebben gepersisteerd in hun standpunt. Als de procedure was gevolgd en als er gestemd zou zijn, was daar namelijk geen meerderheid voor geweest van Portugal, Polen, Denemarken en Nederland conform de motie-Gerkens II. Dan houdt het op.

Mevrouw **Gerkens** (SP): U hebt het mis. Er hoeft niet over gestemd te worden. De staatssecretaris heeft mij keer op keer laten weten dat, als enig land vraagt om een B-item, het ook een B-item is "unless the Council decides otherwise". Er hoeft dus niet vóór gestemd te worden; er moet dan tegen gestemd worden. Mijn vraag is alleen: waarom is er in die Raad niet gezegd "ik wil een B-item en wie wil dat niet"? Waarom is die procedure niet gevolgd?

De heer **Bakker** (D66): Waarom gebeurt er in de gemeenteraad van Amsterdam wel eens iets wat wij niet begrijpen?

Mevrouw **Gerkens** (SP): Het gaat nu niet over de gemeenteraad van Amsterdam.

De heer **Bakker** (D66): Wij zijn daar ook geen partij. Wij zijn een partij om deze regering te beoordelen. Waar gaat het over? Dat is de vraag of de motie uitgevoerd is. Hoe men in het Brusselse in dezen met elkaar omgaat? Normaal gesproken wordt een A-punt nooit een B-punt. Dat is op basis van een politiek akkoord dat maanden daarvoor is afgesloten. Men wil politieke akkoorden niet voor eeuwig onmogelijk maken door elke keer politieke akkoorden open te breken. Dat feit laat u nu wel buiten beschouwing.

Laten wij nu dus praten over de zaken waar het om gaat en niet dit elke keer weer opblazen, alsof alleen u voor innovatie bent en wij allemaal voor Philips en zo. Dat is flauwekul.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Volgens mij is de enige reden dat dit debat in zekere zin uit de hand is gelopen, dat het Nederlandse parlement onjuist is geïnformeerd en dat er vervolgens een politiek akkoord is gesloten dat geen meerderheid heeft gevonden in dit parlement. En

De heer **Bakker** (D66): Dan hebben wij het over ...

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Misschien mag ik mijn zin afmaken?

De heer **Bakker** (D66): U praat er ook doorheen. Dan hebben wij het dus over mei 2004. Dat debat hebben wij hier verleden jaar vele malen gevoerd. Nu wordt het tijd om ons af te vragen hoe wij een betere richtlijn tot stand kunnen brengen. U kunt wel elke week weer op uw poot gaan staan, maar dat heeft geen zin. Dat is toch al allemaal erkend en al zeventien keer besproken?

De **voorzitter**: Ik hoor het ook zeventien keer achter elkaar. Ik maak nu echt een einde aan de discussie met de heer Bakker. Ik geef het woord aan de heer Van Dam.

**

*N

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Ik ben echt hoogst verbaasd. Dat die partij die al ongeveer veertig jaar zegt te strijden voor de democratie, zegt: het interesseert mij eigenlijk geen bal of u dat in Brussel in de grijze, informele circuits bespreekt; het interesseert mij geen bal hoe dat gaat en hoe de procedures zijn of zouden moeten zijn; het interesseert mij geen bal dat de hele besluitvorming wordt onttrokken aan elke vorm van democratische controle. Dat interesseert mij, Bert Bakker van D66, geen ene bal!

De heer **Bakker** (D66): Wat moet ik hier nu op zeggen?

De heer **Van Dam** (PvdA): Niets.

De heer **Bakker** (D66): Ik mag hier van u, voorzitter, ongetwijfeld niet uitgebreid op reageren, maar dit is natuurlijk wel een provocatie. Ik zeg hier dat Europa democratisch onder andere transparant moet zijn. Dan moeten wij het daar ook over hebben! Daar moeten wij ook aan werken. Wij moeten niet de procedure voor softwarepatenten tot het einde misbruiken om hier een nummertje te maken. Die plaat is grijs gedraaid. Laten wij het nu over de softwarepatenten praten. Laten wij opnieuw erkennen dat het verleden jaar hierbij op Europees niveau fout is gegaan. Laten wij ook erkennen dat wij het op Europees niveau allemaal liever anders hadden gezien. Wij kunnen dus wel stampvoeten, maar wij kunnen er beter voor zorgen dat het beter wordt. Daarover verschillen wij niet van mening. Ik vind het dus echt flauwekul en heel flauw, een soort jij-bak, om het op deze manier naar voren te brengen, alsof het ons niet zou interesseren. Kom nou, zeg!

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Voor alle helderheid: het is niet flauw. Het moet vandaag in dit debat nu juist over gaan over de vraag in hoeverre besluitvorming over dit onderwerp in Brussel op een transparante wijze heeft plaatsgevonden. Wie het verslag van de Europese Raad leest, kan alleen maar tot de conclusie komen dat de echte zaken gedaan zijn buiten de vergadering. De echte zaken zijn geregeld in het informele circuit. Zij zijn onttrokken aan elke vorm van democratische controle. Dat is naar mijn mening de inzet van het debat dat wij nu voeren. Ik ben het eens met de heer Bakker dat wij samen zij aan zij strijden voor de Europese grondwet omdat die het allemaal zal verbeteren. Laten wij niet vergeten dat dit voorstel er nooit door was gekomen wanneer de Europese

grondwet al van kracht was geweest, omdat er ongetwijfeld vier lidstaten waren geweest die zich ertegen zouden hebben verzet.

Ik ben het met de heer Bakker eens dat dit debat ook de gelegenheid biedt om een punt te zetten achter de procedure tot nu toe en een einde te maken aan de hele discussie over de eerste lezing. Vorige week spraken wij al over de mogelijkheid dit onderwerp opnieuw te agenderen op de Europese Raad. Dat zou verstandig zijn geweest omdat wij er dan voor zouden hebben kunnen zorgen dat een politiek akkoord tot stand was gekomen waarin de belangen van de industrie, de kleine softwareontwikkelaars en de opensource-ontwikkelaars met elkaar in balans worden gebracht. In de tweede lezing wordt dat een stuk lastiger.

Ik heb er alle vertrouwen in dat het Europees Parlement het voorstel ingrijpend zal amenderen. Daarover hebben mij al signalen uit Brussel bereikt. Het zou veel makkelijker zijn geweest als het in de Europese Raad in een goed akkoord was gegoten. Helaas ontbrak door het gedraai van D66 een Kamermeerderheid om het onderwerp als B-item op de agenda te plaatsen. Wij hebben alleen maar gezegd dat de regering een verzoek van een andere lidstaat moest steunen.

De afgelopen twee dagen hebben wij ons kunnen buigen over de vraag of dit gebeurd is. Wie zich beperkt tot de besprekingen in de Europe Raad moet constateren dat de minister zich rijkelijk laat mengt in de discussie die ontstaat over de agendering als B-punt. Nu wij de door het Onderzoeks- en Verificatiebureau vertaalde exacte tekst van de Denen in handen hebben, blijkt dat de Denen hun verzoek niet op krachtige wijze naar voren hebben gebracht. Zij hebben zich door de Luxemburgse voorzitter laten overrulen. Het komt mij voor dat, zoals ook mevrouw Gerkens heeft opgemerkt, de Luxemburgse voorzitter daarbij oneigenlijke argumenten heeft aangevoerd. Het stelt mij zeer teleur dat de minister de voorzitter daarop niet heeft aangesproken. Waarom niet, beste minister? Het zou voor de hand hebben gelegen tegen de achtergrond van de moties die de Kamer eerder heeft aangenomen. Toch is het allemaal best verklaarbaar. De minister heeft gemeld dat al op vrijdag ambtelijk contact heeft plaatsgevonden met de Denen.

Net als de heer Vendrik wil ik weten of tussen vrijdag en maandag nog andere contacten hebben plaatsgevonden. Ik vermoed dat dit het geval is. Hier komt het diner op zondagavond weer om de hoek kijken. Het gedrag van de verschillende ministers in de Europese Raad doet vermoeden dat voorafgaand aan de bespreking in de raad enige afstemming heeft plaatsgevonden. Wie kan nu nog zeggen of dit contact gericht was op een serieuze agendering van het onderwerp als B-item of dat de bedoeling ervan was een mooi theaterstukje op te voeren in de raad om al die lastige parlementariërs weer tevreden te stellen.

Dat is de ellende van Europa op dit moment. Voor controlerende volksvertegenwoordigers valt niet na te gaan wat in de informele, grijze Europese circuits gebeurt. Ik zou wensen dat wij allen daartegen zouden knokken en zouden proberen om de besluitvorming in alle transparantie te laten plaatsvinden.

Voor de beoordeling van de opstelling van de minister kunnen wij alleen maar kijken naar de gebeurtenissen in de Europese Raad. Dan constateer ik dat de Denen een slap voorstel hebben gedaan en dat de minister daarop slap heeft gereageerd. Dat past in het gedrag van de minister in dit dossier tot nu toe. Hij gaat niet ruimhartig om met de wens van de Kamer. Ik laat mijn oordeel hierover afhangen van de beantwoording door de minister.

Tot slot wil ik nog een opmerking maken over de motie Örgü die door deze Kamer is aangenomen. Ik heb al enige malen gesteld dat de meest voor de hand liggende

interpretatie van een motie die uitspreekt dat een richtlijn moet worden ingetrokken, is dat het kabinet vervolgens niet meewerkt aan een verdere procedure rondom die richtlijn. Mevrouw Örgü heeft in eerste termijn gezegd dat wij dit niet zo moeten interpreteren. Zij meende dat de motie eigenlijk was uitgevoerd, terwijl er feitelijk vrijwel niets mee is gebeurd. Blijkbaar hoeven wij de moties van mevrouw Örgü niet serieus te nemen.

De **voorzitter**: Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van de tweede termijn van de Kamer. Ik geef het woord aan de minister van Economische Zaken.

**

*N

Minister **Brinkhorst**: Voorzitter. Het verheugt mij dat de Kamer zo snel heeft kunnen werken. Ik ben blij dat de feiten zijn zoals ik ze had aangegeven. De stevige woorden die ik in dit verband gebruikt heb, waren natuurlijk gebaseerd op de manier waarop met name mevrouw Gerkens en de heer Vendrik zich hebben uitgelaten. Zij gebruikten termen als "een zwarte dag voor de democratie, voor de software" en met de uitlating dat er iets uitgeschakeld zou zijn, hebben zij op z'n minst de suggestie gewekt dat er gemanipuleerd zou zijn op het punt van de openbaarheid. Ik laat dit verder zoals het is, ik houd alleen staande dat er honderdvijftig mensen in die zaal waren en dat die allemaal precies gevolgd hebben wat er gebeurd is. Juist deze openbaarheid kenmerkt de Raad, in tegenstelling tot het verleden.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Wij hebben het er in eerste termijn ook al even over gehad; ik heb het woord "samenzwering" niet in de mond genomen en ook het woord "manipulatie" heb ik niet gebruikt. Ik heb alleen gezegd dat het geluid werd uitgeschakeld en dat ik daardoor niet wist wat de minister had gezegd. Ik heb niets gezegd over hoe het kwam dat het geluid werd uitgeschakeld, ik heb ook niets geïnsinueerd. U doet nu weer alsof ik dat zou hebben gedaan. U heeft grote woorden gebruikt, u heeft gezegd dat u mij uitdaagde om het te bewijzen. Nu ligt het bewijs op tafel; wees dan ook zo eerlijk om te zeggen dat u het bij het verkeerde eind had.

Minister **Brinkhorst**: Wij kunnen het over die feiten eens zijn, het spijt me dat het zo gebeurd is. Maar ik verontschuldig mij er niet voor dat ik heb gezegd dat zowel de heer Vendrik als u de suggestie heeft gewekt dat er hierbij gemanipuleerd zou zijn. Dat heb ik verworpen, maar goed, ik zal nu tot de zaak zelf komen.

Mevrouw **Gerkens** (SP): Ik wil dit van tafel hebben, want ik heb die suggestie niet gedaan. Leest u de Handelingen erop na, ik heb die suggestie niet gedaan, ik heb u gewoon een vraag gesteld.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): En for the record, ik herinner me nog heel goed dat ik er een grap over heb gemaakt en ik herinner me ook nog heel goed dat u er erg om moest lachen. En dan dit met terugwerkende kracht als een serieuze beschuldiging aanmerken dat er iemand in een duistere hoek op een strategisch moment een knop zou hebben omgedraaid? Kom nou, minister...

Minister **Brinkhorst**: Voorzitter, ik zal hierop reageren met dezelfde lach als die van de heer Vendrik. Zo is het geweest.

Maar nu de zaak zelf. Ik denk dat de gang van zaken aangeeft dat er helemaal geen sprake is van een grijze situatie. Ik zal in detail uitleggen wat er aan de hand was. Mevrouw Gerkens en de heer Vendrik vroegen zich af of er vooroverleg is geweest. Maar natuurlijk, zoals ook in iedere fractie in het parlement. Absolute openbaarheid is hetzelfde als absolute geheimhouding. Het gaat om openbare verantwoording, in dit huis en elders. De spelregels zijn in de Europese Unie soms wat anders, maar natuurlijk gaat het om openbare verantwoording. Stel je voor dat de fractie van de SP of die van GroenLinks alle standpunten in de openbaarheid zou voorbereiden, inclusief alle discussies die ermee verband houden. Zo is het niet, dat weten wij allemaal. En dit heeft niets te maken met een grijze tussenfase in Brussel, het gaat mij om dit suggestieve woordgebruik.

Wat is er gebeurd? Vrijdag in de namiddag heeft Denemarken om een inventarisatie gevraagd, men heeft geen verzoek gedaan om er een B-punt van te maken. Bij die inventarisatie is er namens de Nederlandse regering gezegd – de staatssecretaris is erbij betrokken geweest – dat zij het zou steunen als de Deense regering om een B-punt vroeg, geheel conform de tweede motie-Gerkens. Het Luxemburgse voorzitterschap heeft uiteraard als belangrijkste taak, de procedures goed te laten verlopen en ervoor te zorgen dat processen niet belemmerd, maar bevorderd worden. De situatie is dat er al tien maanden geleden een akkoord is bereikt en dat het proces om een betere wetgeving op het gebied van software te maken, al tien maanden wordt opgehouden. Het voorzitterschap heeft zich dan ook afgevraagd of het wel verstandig zou zijn, er een B-punt van te maken terwijl er nog geen nieuwe positie van de Commissie in het geding is; dat kan ook pas in tweede lezing.

Dat is geen manipulatie. Dat is een afweging die te maken heeft met de wenselijkheid om tot nieuwe besluitvorming te komen. Het voorzitterschap heeft daarbij een taak. Ik ga zelfs een stap verder en daarbij wil ik mij niet beperken tot een bepaald beleidsterrein. Het doet er dan dus niet toe of het over dit onderwerp, over de varkensmest of over een ander onderwerp gaat. De opmerking van de heren Van Dam en Vendrik was in dit verband terecht. Het gaat namelijk om het proces van besluitvorming en de voorzitter moet zich afvragen waarmee dat het meest is gediend. Het voorzitterschap heeft dat gedaan.

Heb ik bij dat proces een rol gespeeld? Jazeker. Op zondagavond hebben wij een diner gehad. Tijdens zo'n diner worden informele gesprekken gevoerd. Ik heb aan de Deense minister, mijn collega Bendtsen, gemeld dat als Denemarken het verzoek zou doen, Nederland dat zou steunen. Dat is de situatie. De Luxemburgse voorzitter zei toen: wij zouden het waarderen als wij een eenmaal gesloten politiek akkoord – nogmaals, een akkoord van mei 2004 – kunnen afronden, zodat wij tot de tweede lezing kunnen overgaan. Met vertegenwoordigers van andere lidstaten heb ik geen gesprek gehad. Niemand had erg veel belangstelling voor dit onderwerp. De Portugezen en de Polen heb ik er niet over gehoord.

Wat is er vervolgens gebeurd? Er is nader overleg geweest. Daar is niets verkeerd aan. Iemand kan op zijn standpunt terugkomen. De Deense minister heeft toen gezegd: alles afwegende meen ik dat wij betere resultaten kunnen bereiken in de tweede termijn als wij nu niet persisteren bij het b-punt. Ik ondersteun nu de opmerking van de heer Bakker krachtig. Als het tot stemming was gekomen op grond van artikel 3.8 had een grote meerderheid van de lidstaten tegen het opnieuw opvoeren van een b-punt geweest. Het voorzitterschap is de enige die in zo'n proces alle lidstaten kan beoordelen en het

heeft de juiste afweging gemaakt. Dat neemt niet weg -- ik ben blij dat dat door verschillende afgevaardigden wordt gezegd -- dat de Nederlandse regering volstrekt volgens de letter heeft gehandeld door datgene te doen wat zij heeft gedaan.

Voorzitter. Het punt dat mevrouw Gerkens te berde bracht is eigenlijk een algemeen punt. Deze gang van zaken toont inderdaad aan dat het hoog tijd is dat de Tweede Kamer en de regering tot nieuwe afspraken komen over het voortraject van Europese wetgeving. Hierover heb ik dinsdag ook gesproken. Economische Zaken heeft voor de Tweede Kamer een pilotproject bedacht. Met dat project willen wij nagaan of met de implementatiewetgeving van Economische Zaken tot een betere balans kan worden gekomen, zodat de Kamer in het voortraject van Europese wetgeving beter bij het proces wordt betrokken. Daarvoor zullen de spelregels nog nader moeten worden bepaald. Ik merk in dit verband op dat de gang van zaken met de softwareoctröoien mij niet erg enthousiast heeft gemaakt, maar dat is een andere zaak. Wij moeten nagaan hoever wij kunnen komen. In het natraject, als de richtlijn eenmaal tot stand is gekomen, zouden wij dan via de executieve lijn, via een AMvB, tot regels moeten komen. Het ontwerp voor deze procedure is bij de Kamer ingediend. Ik heb dit vooral gedaan omdat ik op dit punt ervaring heb met het Nederlands parlement, het Europees parlement, de Europese Commissie, de Europese Raad en de Nederlandse regering. Het zou mij een lief ding waard zijn als het Nederlandse parlement zich wat meer aantrok van de Europese wetgeving op het moment dat dat er nog wat toe doet. Er is nu sprake van een collectieve nalatigheid. Daarop spreek ik niemand persoonlijk aan. De Nederlandse regering en ook het Nederlands parlement hebben boter op hun hoofd. Dat geldt voor alle politieke partijen, ongeacht of zij nu wel of niet deel uitmaken van de regering. Laat daarover geen twijfel bestaan. Dit is dus mijn inzet en ik vind nog steeds dat ik hiermee de weg heb aangegeven.

De heer Vendrik heeft nog een paar speciale punten aan de orde gesteld. Wat is de afweging van de Deense regering geweest? Overigens, de Deense collega is absoluut niet in woede ontstoken. De opmerking daarover is een canard. Gistermiddag heb ik nog met hem gesproken en dat was een zeer aangenaam gesprek. Hij vroeg mij wat de vertaling voor is van "voor het zingen de kerk uitgaan"?

De **voorzitter**: Ik meen dat wij de heer Vendrik een bordje moeten geven met daarop het woord "ironie", zodat hij dat af en toe kan opsteken. Dat zou de communicatie verbeteren.

**

Minister **Brinkhorst**: Wij moeten duidelijkheid verschaffen, want ik wil niet dat er ook maar iets verborgen blijft bij deze gang van zaken. De heer Bendtsen vroeg dus wat de vertaling was van "voor het zingen de kerk uitgaan." Toen heb ik verteld hoe het er in de protestantse kerk aan toeging en hoe in de katholieke kerk. De conclusie was in ieder geval dat hij vanmorgen om half acht een speciale zitting had met het Deense parlement. Hij is ongeschonden uit het debat gekomen. Hij heeft gemeld dat hij daarna met vakantie is gegaan en ik verwacht dat het nu rustig is in Denemarken. Ik hoop dat het na dit debat ook in Den Haag rustig is.

De heer Vendrik heeft mij ook gevraagd wat ik vind van het Luxemburgs voorzitterschap. Ook mevrouw Kraneveldt heeft hierover gesproken. De heer Van Dam heeft mij verweten dat ik dat "collegeachtig" deed, maar afgelopen dinsdag heb ik gezegd dat sprake is van een fundamenteel verschillende positie tussen de driehoeksverhouding Commissie-Raad-Parlement en de tweezijdige verhouding in het nationale kader. Waarom

heeft het Luxemburgse voorzitterschap de institutionele plicht om tot afronding van de besluitvorming te komen? Omdat, voordat het komt tot een nieuwe interventie van de Commissie, zij institutioneel verplicht is eerst het eigen proces af te ronden. Om die reden heeft de Commissie negatief gereageerd toen de staatssecretaris vrijdagmiddag de vraag op tafel legde of de Commissie bereid was haar voorstel terug te nemen. Daar is niets ondemocratisch aan. Het is alleen een andere procedure dan in dit huis en in de meeste andere parlementen gebruikelijk. Als dit parlement zich in de komende tijd wat meer met Europa bezighoudt in een tijd dat dat ertoe doet, omdat de Europese democratie wezenlijk is, zal het ervaren dat dit een heel goede procedure is, die ertoe kan leiden dat besluitvorming snel wordt afgerond.

Waarom heb ik dit niet rechtgezet? Omdat de vraag niet aan de orde was.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik heb het antwoord niet helemaal begrepen. Ik heb gevraagd waarom de minister niet ter plekke tegen de voorzitter heeft gezegd: wij steunen het verzoek van Denemarken, Portugal en Polen om hier een B-punt van te maken.

Minister **Brinkhorst**: Omdat die vraag niet aan de orde was. Het was een zeer uitzonderlijk debat. De vergadering wordt geopend door de voorzitter, die de agenda en vervolgens de lijst van A-punten vaststelt. A-punten zijn punten waarover op het niveau van Coreper, het comité van permanente vertegenwoordigers, overeenstemming is bereikt. In dit specifieke geval heeft de voorzitter de situatie geïnventariseerd. Vóór de raad was hij tot conclusie gekomen dat er geen meerderheid zou zijn, of Nederland nu voor of tegen had gestemd. Om tijd te besparen heeft de Deense regering gereageerd zoals zij gereageerd heeft. In die context was het evident dat mijn verklaring, die door 150 personen is aangehoord, was zoals zij was.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De minister vond het nodig om die verklaring af te leggen, maar het klinkt een beetje als mosterd na de maaltijd. De voorzitter zegt dat sommige van de lidstaten die hij noemde, Denemarken, Portugal en Polen, wilden dat dit punt een B-punt zou worden. Daar had dan toch bij moeten worden gezegd dat dat gesteund werd door Nederland?

Minister **Brinkhorst**: De voorzitter sprak van "onder andere". Impliciet gaf hij aan dat er geen meerderheid was om er een B-punt van te maken. In die situatie vind ik het heel begrijpelijk dat de Deense vertegenwoordiger niet heeft gepersisteerd bij zijn verzoek om er een B-punt van te maken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Er wordt niet gesproken van "onder andere". Het gaat over Denemarken, Polen en Portugal. De voorzitter zegt dat hij niet aan de wens kon voldoen. Punt.

Minister **Brinkhorst**: Op grond van zijn consultaties heeft hij moeten concluderen dat een aantal lidstaten een wens had, maar dat hij het toch anders moest doen.

Mevrouw **Gerkena** (SP): U zei net dat u het belangrijk vindt dat dit stukje van het debat openbaar te volgen is met beeld en geluid, omdat er sprake moet zijn van transparantie en helderheid. In het reglement staat verder onder 3.8 dat als iemand een A-item vraagt

Minister **Brinkhorst**: Een B-item vraagt.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Er staat: een A-item.

Minister **Brinkhorst**: Er staat: als iemand van een A-item een B-punt wil maken.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Zo kun je het vertalen, maar het staat er anders. Er staat: als iemand een A-item vraagt, dan gebeurt het gewoon, tenzij de Raad bezwaar maakt. De staatssecretaris heeft dit hier ook al een paar keer gezegd. Waarom hebt u echter geen bezwaar gemaakt tegen die rare zin van de voorzitter? Hij zei: ik kon niet aan uw wens voldoen. In het Frans staat er: je n'ai pas pu l'accepter; ik heb het niet kunnen accepteren dat iemand een B-item heeft gevraagd. Dat is toch vreemd? Als iemand een B-item vraagt, moet de voorzitter gewoon zeggen dat dit er komt. Vervolgens kunnen lidstaten daar bezwaar tegen maken en kan de voorzitter inventariseren of een meerderheid daar bezwaar tegen maakt. Dat zou een goede procedure zijn geweest. Waarom hebt u zich niet ingezet voor de transparantie en hebt u niet gezegd dat u die procedure helder wilde hebben?

Minister **Brinkhorst**: Omdat het niets met transparantie te maken heeft. Wij gaan nu weer terug naar af. Het voorzitterschap heeft op grond van de overwegingen die ik net heb aangegeven, geconcludeerd dat het verstandig was om door te gaan. De Deense minister, die in eerste instantie aan zet was, heeft om hem moverende redenen gemeend, te moeten afzien van het vragen van een B-punt. En dat is precies het punt waar de heer Van Dam het over had.

Mevrouw **Gerkena** (SP): De Deense minister heeft duidelijk gezegd dat hij een B-item wilde, maar dat hem verteld was dat dit om procedurele redenen niet kon. Dat is echter onzin.

Minister **Brinkhorst**: Hij komt tot de conclusie dat het verstandig is om niet te persisteren. Als hij dat niet had gedaan, was zijn verzoek vervolgens afgestemd en hadden wij nog weer vijftien minuten verloren. Dat was de situatie. Nogmaals, ik ga daar niet over. Het waren de overwegingen van de Luxemburgse voorzitter en de Deense regering. Ik zeg alleen dat het Luxemburgse voorzitterschap volgens mij een correcte procedure heeft gevolgd. Wat de motivatie van de Deense minister is geweest om niet te persisteren bij een B-punt, is zijn zaak.

Mevrouw **Gerkena** (SP): Hoe kunt u nu zeggen dat er een volstrekt correcte procedure is gevolgd? De voorzitter zegt: ik kan niet accepteren dat iemand een B-item vraagt, want dat is slecht voor het politiek akkoord. Hoe kunt u dat accepteren?

Minister **Brinkhorst**: Misschien mag ik het nog een keer uitleggen? In de EU bestaat de situatie dat het voorstelrecht van de Europese Commissie is uitgewerkt op het moment dat het voorstel is gedaan. Vervolgens onderhandelt enerzijds de Raad en anderzijds het Parlement. Dat is de driehoeksverhouding. Het voorzitterschap was van mening dat de voortgang van het dossier inzake het softwareoctrooi er het meest bij gediend is dat de procedure zo snel mogelijk in tweede lezing wordt afgerond. Dat heeft echter niets te

maken met een gebrek aan democratie of een kwalijke reuk waarin de Brusselse besluitvorming staat. Dat is een normaal proces. Ik heb ook al gezegd dat ik, als dit onder het Nederlandse voorzitterschap was gebeurd, waarschijnlijk precies dezelfde positie had ingenomen. Wat mij betreft, is de kous daarmee af. Wij kunnen daar nog lang over praten, maar dat zijn de feiten. De heer Van Dam heeft, naar mijn gevoel terecht, al twee dagen geleden geconcludeerd dat de motie naar de letter is uitgevoerd.

Mevrouw **Gerken** (SP): Daarmee zegt u dat de bepaling in het reglement dat, als enige lidstaat verzoekt om een onderwerp als A-item van de agenda te halen, dit verzoek wordt ingewilligd tenzij de Raad anders besluit, overruled kan worden als de voorzitter in zijn wijsheid besluit dat het tijd is om door te gaan.

Minister **Brinkhorst**: Dat zeg ik niet. Ik begrijp niet waarom het voor mevrouw Gerken zo vreselijk ingewikkeld is om dat te horen. Als de lidstaat Denemarken had gepersisterd en had gezegd dat het toch een B-punt moest worden, dan had het voorzitterschap dit in stemming gebracht. In dat geval was ik waarschijnlijk een van de eersten geweest om te zeggen dat ik het daarmee eens was. Ik zou daar ook vóór gestemd hebben. Het voorzitterschap heeft evenwel anders besloten. Ik weet niet hoe het in de SP-fractie gaat, maar in mijn toenmalige fractie hadden wij van te voren altijd een discussie. Als een paar leden dan tegen bleken te willen stemmen, gingen wij met elkaar praten om te bekijken of wij er gezamenlijk uit konden komen. Soms lukte dat, soms niet. In de D66-fractie duurde zo'n discussie vaak wat langer, want zij bestaat uit individualisten.

De **voorzitter**: Wilt u zich tot de softwarepatenten beperken?

**

Minister **Brinkhorst**: Ik wil alleen maar duidelijk maken dat het over een vorm van besluitvorming gaat. Mevrouw Gerken heeft daar ook een aantal jaren ervaring mee. Het verbaast mij dat zij, zodra het over de Brusselse besluitvorming gaat, het gevoel heeft dat er kwade geniussen aan het werk zijn geweest. Er is een volstrekt normale procedure gevolgd.

Mevrouw **Gerken** (SP): Bend Bendtsen zegt dat hij hier graag een B-item van wil maken. Hij vervolgt dan: ik heb van uw opmerking notitie genomen dat u dit niet kunt accepteren omdat er slechts sprake is van de formele bevestiging van de politieke eensgezindheid van mei vorig jaar zodat de zaak verder kan in het Europees Parlement. De voorzitter heeft hem verteld dat hij niet kan vragen om er een B-item van te maken. Tot twee keer toe merkt hij op toch van mening te zijn dat het een B-item moet zijn. Die procedure was niet correct. Het is niet gegaan volgens de afspraken in de Raad. Ik vraag mij af waarom u zich hierin niet geroerd heeft.

Minister **Brinkhorst**: Dat heb ik uitvoerig uiteengezet. Er is geen B-punt gevraagd door Denemarken.

De heer **Van Dam** (PvdA): Dit punt intrigeert mij. Mevrouw Gerken zei al dat dit over meer gaat dan alleen dit dossier. Wij hebben in dit geval te maken met de wijze waarop de Europese besluitvorming verloopt. Het lijkt mij goed om het daar eens met elkaar over te

hebben, juist in de komende maanden. De voorzitter van de Raad zegt dat sommige lidstaten dit punt graag als B-item willen agenderen. Die lidstaten moeten dat dus kenbaar hebben gemaakt. Alleen als een meerderheid van de Raad dat blokkeert, gebeurt dat niet. Vervolgens zegt de voorzitter: dat kan allemaal wel zo zijn, maar wij doen het toch niet. Waarom hebt u, als democraat, niet gezegd: wacht eens even, er is afgesproken dat een dergelijk verzoek in stemming wordt gebracht als ook maar één lidstaat daarom vraagt? Nu hebben drie lidstaten aangegeven het opnieuw te willen agenderen. U als democraat heeft zich echter niet geroerd.

Minister Brinkhorst: Ik laat de verschillende invectieven voor rekening van de heer Van Dam. Hij suggereert nu dat de Deense minister daarna niet het woord heeft genomen. Hij heeft dat wel gedaan en gezegd, er verder van af te zien. Hij wilde alleen nog een schriftelijke verklaring afleggen.

De heer Van Dam (PvdA): Dat klopt volgens mij niet. De Deense minister geeft nogmaals aan dat hij graag zou zien dat het punt als B-item op de agenda komt.

Minister Brinkhorst: Het spijt mij zeer, maar ik heb daar een andere interpretatie van. U hebt trouwens zelf gezegd dat de motie naar de letter is uitgevoerd. De Deense minister kwam tot de conclusie dat er geen meerderheid zou zijn, ongeacht de vraag of Nederland, Polen en Portugal iets zouden doen. Vervolgens wil hij een verklaring afleggen. Hij heeft dat natuurlijk zo gedaan op basis van vooroverleg. Om die reden heb ik ook naar de besluitvorming in dit huis verwezen. Natuurlijk wordt er tevoren over het stemgedrag gesproken. De voorzitter weet dat een grote meerderheid eindelijk eens over de softwarepatenten zelf wil praten en niet langer over procedures. Het is dus volstrekt begrijpelijk dat mijn Deense collega zegt dat hij een verklaring af wil leggen. Ik begrijp nog steeds dat de heer Van Dam dat niet wenst te accepteren.

De heer Van Dam (PvdA): Voor het verslag het volgende. U zegt steeds dat ik geconcludeerd heb dat de motie naar de letter is uitgevoerd, maar dat ging over een andere motie. Nu hebben wij het over de motie-Gerkens en ten aanzien daarvan heb ik die conclusie niet getrokken. Ik heb al gezegd dat ik mij een mening hierover zal vormen naar aanleiding van dit debat.

De Deense minister zegt: zoals u weet, is het de wens van Denemarken dat het voorstel betreffende het patenteren van computergeïmplementeerde uitvindingen als B-punt op de Raadsvergadering wordt behandeld. Even later zegt hij: ik vind het nog steeds het beste, de zaak als een B-punt te behandelen, maar als dat niet kan, zal ik het formele aannemen van het voorstel niet in de weg staan. Hij zegt niet: als de Raad mij dat niet toestaat. Toen had u moeten zeggen: Dat kan best, maar dan moeten wij het nu even in stemming brengen.

Minister Brinkhorst: Dan gaat de heer Bendtsen door – ik heb hier de Engelse tekst --: "I will have therefore regretfully submit a written statement...". Vervolgens zegt hij: "The point in that statement would be perceived by us when this matter is back to the Council after European Parliament has concluded its second reading." Dus hij komt tot de conclusie dat het verstandig is dat het punt van de inhoud terugkomt na de "second reading". Daar is geen woord Frans bij.

De heer **Van Dam** (PvdA): Daar was zeker geen woord Frans bij. Voor alle helderheid, die Deense minister zegt dus: als het niet kan, zal ik formele aanname niet in de weg staan. Er is dus op dat moment niemand in die Raad die hem erop wijst dat er bepaalde procedures zijn afgesproken en dat het wel kan. Er is niemand die zegt: als u dat wil, als nog twee lidstaten dat willen en als andere lidstaten dat steunen, kan dat en dan gaan wij dat doen.

Minister **Brinkhorst**: Ik zal even beeldend schetsen hoe die Raad eruitziet. De raadszaal in Brussel is ongeveer anderhalf keer zo groot als deze vergaderzaal. Er zijn 21 cabines met vertalers. Er is een buitenring van ambtenaren. Er is een binnenring van ministers en daarnaast is er nog een binnenring. De afstand tussen mij en de Deense minister is ongeveer zo ver als de afstand van mij tot het geachte lid van de VVD dat aan het eind van deze zaal zit.

De **voorzitter**: Nu gaat u zijn naam zeggen.

**

Minister **Brinkhorst**: De heer Szabó. Eigenlijk wilde ik even kijken of hij ook meeluisterde. Hij luistert gelukkig mee.

De heer Bendtsen spreekt in het Deens. Dan duurt het meestal een aantal seconden voordat de vertaling er is. Hij spreekt gewoon verder door en aan het eind van zijn conclusie kunnen er vragen gesteld worden. Het zou heel onbeleefd zijn als 21 lidstaten hem tussen die procedures door zouden interromperen. Dat doen wij hier wel, maar wij spreken hier Nederlands. Minister Bendtsen heeft dus zijn speech afgerond. Zijn laatste woorden waren: ik insister niet, maar ik ga door want ik vind dat er een tweede reading moet komen. Wat is daar verkeerd aan? Het is een volstrekt normale procedure. Ik heb er problemen mee dat in dit debat iedere keer de suggestie wordt gewekt dat er allemaal vreemde manipulatieve bewegingen zijn, dat men elkaar in Brussel probeert beentje te lichten. Voorzitter, er wordt in Brussel niet meer en niet minder beentje gelicht dan in dit huis.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Oh, dus het gebeurt wel!

Minister **Brinkhorst**: Zoals u heel goed weet, ook in dit huis.

Voorzitter. De heer Van Dam heeft eigenlijk niets nieuws te berde gebracht. Hij heeft gevraagd wat de oneigenlijke argumenten van de Luxemburgse regering waren. Die heb ik genoemd. Het klopt inderdaad dat het gedrag doet vermoeden dat er afstemming heeft plaatsgevonden. Daar is niets verkeerd aan. Ik zou het afschuwelijk vinden als ik zou moeten constateren dat de heer Van Dam als hij hier spreekt geen dingen heeft afgestemd met zijn fractie. Dan zou ik niet denken dat hij met veel gezag spreekt.

Voorzitter. Ik concludeer dat wij zo snel mogelijk moeten proberen met elkaar tot nieuwe regelingen te komen en dat wij in dit huis, voordat Europese wetgeving tot stand komt, daaraan aandacht besteden. Zo is er een betere dialoog mogelijk. Als dat zou kunnen gebeuren, is dit debat toch nog voor iets goed geweest.

*N

Staatssecretaris **Van Gennip**: Voorzitter. Ik kan heel kort zijn. De heer Bakker zei dat het debat over de inhoud hoort te gaan. Ook de heer Van Dam refereerde aan de inhoud. Hij stelde dat wij een punt moeten zetten achter de procedure, zodat wij verder kunnen gaan met de discussie hoe wij de balans vinden tussen grote bedrijven en kleine bedrijven. Mijn antwoord daarop is natuurlijk "ja graag, laten wij verder gaan met die inhoud". Zoals ik gisteren heb geschetst zal ik ervoor zorgen dat wij in Nederland goed op de hoogte zijn van het proces in Brussel en dat het parlement bij de Nederlandse inzet is betrokken, zodat wij als Nederlandse lidstaat een constructieve en actieve bijdrage kunnen leveren in die tweede lezing.

De **voorzitter**: Het is mij gebleken dat er behoefte is aan een derde termijn. Ik stel voor hiertoe gelegenheid te geven.

**

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 17.05 tot 17.10 uur geschorst.

*N

Mevrouw **Gerkens** (SP): Voorzitter. Ik ben van mening dat de procedures in Europa niet op de juiste wijze zijn gevolgd. Daarover heb ik een debat gevoerd met de minister, maar hij is het niet met mij eens. Ik vind de manier waarop het is gegaan niet acceptabel. Dat zeg ik niet alleen in het licht van de nu gevoerde discussie over softwarepatenten, maar vooral in het licht van alle andere discussies in de toekomst waarbij zich dit nog voor kan doen. Ik dien daarom de volgende motie in.

*M

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er door de lidstaten in Europa procedures zijn afgesproken op welke wijze onderwerpen behandeld worden in de Raad;

constaterende dat op de afgelopen Raad van concurrentievermogen niet de juiste procedures zijn gevolgd;

spreekt uit dat dit niet acceptabel is;

verzoekt de regering deze gang van zaken af te keuren en dit de Raad van ministers in Europa schriftelijk te laten weten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Gerkens, Vendrik en Kraneveldt. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 88 (21501-30).

**

*N

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Zoals ik al in een interruptie tegen de heer Bakker zei, is deze ellende volgens mij dit voorjaar begonnen, toen de Tweede Kamer door de bewindslieden van Economische Zaken verkeerd is geïnformeerd. Er lag ineens een politiek akkoord, zonder instemming van een meerderheid van het parlement. Dat is inderdaad uitvoerig besproken. De heer Bakker ging terug in de geschiedenis. Misschien is het daarom verstandig om het beginpunt van deze ellende nog even te memoreren. Daar is het begonnen. Gelukkig zijn wij het daarover eens.

Nadien heeft een deel van de Kamer in verschillende debatten met deze bewindslieden erin gepersisterd dat zij iets van de opvatting van de Kamermeerderheid zouden laten terugkomen, de opvatting namelijk dat de softwarepatentenrichtlijn zoals die in het politiek akkoord was verwoord, niet aangenomen had mogen worden.

Ik heb de bewindslieden verschillende keren ertoe opgeroepen daarin een zekere ruimhartigheid te betrachten. Ik zal het even heel plat zeggen: wij hebben u gematst, doet u het ook eens andersom. Normaliter is het niet informeren of het onjuist informeren van het parlement een doodzonde. Die ruimhartigheid ben ik in de vele debatten niet tegengekomen. Ik dank de minister en de staatssecretaris voor hun antwoord van vanmiddag, maar ook in dat antwoord ontbreekt die ruimhartigheid. De verschillende moties die de Kamer heeft aangenomen, waren misschien niet altijd even consistent door de opstelling van de verschillende partijen, maar het blijft erg peuteren.

Is de motie dan wel naar de letter uitgevoerd? Ja, met de hakken over de sloot, maar naar de geest van de moties van Van Dam en van Gerkens is niet gehandeld. De ruimhartigheid die dat betracht, heb ik niet gezien. Ik spreek hierover in politieke zin mijn ongenoegen uit.

Het meest markante punt in de beantwoording over de procedurekwestie was duidelijk zichtbaar: mag je, als een politiek akkoord is gesloten, het debat in de Raad over de inhoud van de richtlijn via een B-procedure heropenen? Daar snakken wij naar; daarom willen wij een B-punt. De minister zegt dat dit niet kan en geeft de Luxemburgse voorzitter daarin gelijk. De Kamer had echter juist per motie besloten dat dit wel degelijk tot de mogelijkheden behoort. Misschien is het in Europa de gewoonte dat een politiek akkoord als A-punt, als hamerstuk, wordt afgehandeld, maar sindsdien is er wat gebeurd. De procedurele afspraak in de Raad is dan, over elk hamerstuk in wording, dat daarvan een B-punt gemaakt kan worden. Dat dient gehonoreerd te worden. Het gewoonterecht en de procedurele afspraak hebben elkaar kennelijk gekruist.

Het was in de geest van de motie-Gerkens geweest als de minister had gekozen voor de procedurele afspraak. Als Denemarken dat wil, beste vrienden in Europa, dan steunen wij dat verzoek. Dan kunnen wij het debat over de inhoud van de richtlijn heropenen, want dat is broodnodig gelet op het vele verzet. Ik leid uit het antwoord van de minister af dat hij dat niet heeft gedaan. Inderdaad, de motie-Gerkens is naar de letter uitgevoerd, maar niet naar de geest. Daar spreek ik mijn ongenoegen over uit. Ik had gehoopt en ik blijf hopen op meer ruimhartigheid tegenover dit parlement, want wij zijn onjuist geïnformeerd.

*N

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. In mijn vorige termijn heb ik gezegd dat wij vandaag een punt moeten zetten achter de discussie over de procedurele gang van zaken. Daarbij hoort een oordeelsvorming over de wijze waarop deze minister invulling heeft gegeven aan de wensen en opdrachten die hem zijn meegegeven door deze Kamer.

De heer Vendrik heeft daarover ware woorden gesproken. Het is allemaal begonnen op het moment dat deze minister de Kamer verkeerd informeerde en daardoor akkoord kon gaan met een richtlijn waar de Kamer niet achter stond. Na alles wat zich sindsdien met dit dossier heeft voorgedaan, kun je niet zeggen dat de minister zich bijzonder heeft ingespannen om tegemoet te komen aan het ongenoegen van de Kamer. Je kunt niet zeggen dat deze minister zich bijzonder heeft ingespannen om de wens van de Kamer, een politiek akkoord zodanig aan te passen, op welk moment dan ook in de procedure dat er een gebalanceerde richtlijn tot stand zou komen. Je kunt niet zeggen dat de minister die inspanning ruimhartig heeft gepleegd.

Dat is vaker het geval bij deze minister bij zijn opstelling jegens de Kamer. Wij hebben daarover al vaker gesproken. Gezien de voorliggende informatie, de inbreng in de Raad en de afspraken die wij met deze minister hebben gemaakt, past in dit geval niet het zwaarste oordeel. Daarvoor is de informatie simpelweg niet hard genoeg. Bovendien is volstrekt onduidelijk wat in het informele circuit heeft plaatsgevonden.

Ik wil de minister het volgende voorhouden. Wij hebben hem al eerder een gele kaart gegeven door in een motie te constateren dat hij de Kamer onjuist had geïnformeerd. Zo langzamerhand roept bij mij de houding van deze minister jegens de Kamer de nodige irritatie op. Ik raad hem aan, respectvoller en ruimhartiger om te gaan met de wens die deze Kamer hem meegeeft.

Al met al kom ik tot de volgende motie die ik mede namens de leden Vendrik en Kraneveldt indien.

*M

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de Kamer eerder heeft geconstateerd dat zij verkeerd is geïnformeerd over de besprekingen in de Raad over softwarepatenten;

overwegende dat de Kamer heeft uitgesproken niet achter het politieke akkoord te staan en het kabinet heeft verzocht zijn steun aan het akkoord vanaf dat moment te onthouden;

overwegende dat de bewindslieden sindsdien niet ruimhartig zijn omgesprongen met de wensen van de Kamer;

spreekt haar ongenoegen uit over de opstelling van de bewindslieden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Dam, Vendrik en Kraneveldt. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 89 (21501-30).

**

De heer **Hessels** (CDA): In een van de overwegingen constateert u dat de Kamer heeft uitgesproken tegen het politieke akkoord te zijn. Ik heb dat nooit in een aangenomen motie gelezen, wel dat wij hebben geconstateerd dat de Kamer onjuist was voorgelicht.

De heer **Van Dam** (PvdA): De heer Hessels moet de motie-Van Dam dan nog maar eens nalezen die een maand of tien geleden is aangenomen. Daarin staat dat het aangenomen politieke akkoord onvoldoende waarborgen biedt om de excessen van softwarepatentering tegen te gaan. Mij lijkt dat een uitspraak van de Kamer dat wij niet tevreden zijn met het politieke akkoord.

De heer **Hessels** (CDA): In mijn opinie was dat heel iets anders en komt daarmee niet overeen.

De heer **Van Dam** (PvdA): In de motie staat toch een inhoudelijk oordeel over het feit dat de voorgestelde tekst van de richtlijn onvoldoende waarborgen biedt om excessen van softwarepatentering tegen te gaan? Dat staat er toch gewoon in? U heeft daar toen toch voor gestemd? U staat er dan toch achter? Ik begrijp deze vraag niet zo goed.

Voorzitter: Cornielje

*N

Minister **Brinkhorst**: Voorzitter. Aan het eind van dit debat zijn twee moties ingediend. Ik zal daarover namens de regering een oordeel geven. In de motie-Gerkens c.s. wordt uitgesproken dat de procedures in de afgelopen Raad Concurrentievermogen niet juist zijn gevolgd. Ik denk dat wij ongeveer anderhalf uur met elkaar gediscussieerd hebben. Ik heb in die anderhalf uur duidelijk aangegeven dat de juiste procedures zijn gevolgd. Ik zal nu niet een uitvoerige inhoudelijke beoordeling geven. Deze motie is dus, vanuit de regering gezien, uitdrukkelijk niet aanvaardbaar. Dat is voor de regering dus ook de absolute reden om de Kamer de aanvaarding van deze motie ten krachtigste te ontraden.

De tweede motie sluit aan op het begrip "ruimhartigheid" dat door de heer Vendrik naar voren is gebracht. Met geen woord is noch de heer Vendrik noch de heer Van Dam ingegaan op het ontwerp dat ik als lid van het kabinet heb ingediend om te komen tot een andere implementatie en een andere betrokkenheid van het parlement in het voorwerk bij de Europese wetgeving. De Kamer is zelf vaak keer op keer nalatig om oordelen over voorgenomen wetgeving in een eerder stadium tot stand te brengen. Tegen die achtergrond vind ik het merkwaardig dat het woord "ruimhartig" wordt gebruikt. Het is nu juist mijn zeer uitdrukkelijke democratische inzet om tot een verbetering van procedures te komen en ervoor te zorgen dat de Kamer eerder betrokken wordt. Dat is

mede ingegeven door de problematiek zoals wij die onder andere hier gezien hebben. Ik begrijp dus werkelijk niet waar het oordeel van de heer Vendrik op gebaseerd is.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Volgens mij voeren wij hier een debat over softwarepatentrichtlijnen en de wijze waarop daar in de afgelopen maanden in de verschillende gremia over besloten is. Een discussie over de nieuwe procedure rond de implementatie van Europese richtlijnen vind ik een ander debat. Ik heb het ook niet over de intentie van deze minister. Met alle respect, intenties interesseren mij niet zoveel. Ik heb het over wat ik zie, over resultaten. Ik concludeer op grond van de resultaten van de debatten over de wijze waarop het kabinet is omgegaan met de moties van de Kamer waarin werd gevraagd om bepaalde daden, dat daar de ruimhartigheid ontbreekt. Ik heb daar ook een voorbeeld van gegeven, maar daar is de minister niet op ingegaan. Dat lijkt mij, eerlijk gezegd, iets relevanter dan de kwestie van de implementatie van Europese richtlijnen als such.

Minister Brinkhorst: Er was geen enkele aanleiding voor de heer Vendrik om de suggestie te wekken dat er iets verkeerd was met de opstelling van het kabinet rond de kwestie van softwarepatenten. Dit debat stond heel sterk in het teken van institutionele verhoudingen. Wij moeten naar nieuwe institutionele verhoudingen toe. Daar slaat ook het woord "ruimhartig" op. Ruimhartigheid heeft dus te maken met een visie op de wijze waarmee je omgaat met wensen van de Kamer om ervoor te zorgen dat wij tot een betere Europese democratie komen.

Ik kom nu bij mijn oordeel over de motie-Van Dam c.s. op stuk nr. 89. De heer Van Dam heeft gezegd dat er geen plaats is voor het hardste oordeel en dat er sprake is van ongenoegen. Ik laat die oordelen nu even voor wat ze zijn. De kern van de zaak is als volgt. Voordat in mei jongstleden, dus tien maanden geleden, het AO in de Kamer plaatsvond, zijn niet alleen verontschuldiging aangeboden maar is ook gewoon aangegeven wat de basis is geweest. Ik herinner mij dat heel goed, omdat het politieke akkoord in afwezigheid van de staatssecretaris is bereikt. Er wordt verwezen naar het dictum in de motie-Van Dam. Als ik het goed heb, is dat gebaseerd op het feit dat er onvoldoende waarborgen in eerste termijn waren.

Het gaat nu om het tot stand brengen van een nieuwe ontwikkeling van de eerste naar de tweede termijn. Die ontwikkeling is door de staatssecretaris om inhoudelijke redenen opengehouden. In de unilaterale verklaring wordt ervan uitgegaan dat wij naar een nieuwe balans gaan tussen de grotere en kleinere bedrijven. Dit is erg belangrijk. Daarom ook moet ik om inhoudelijke redenen deze motie afwijzen. Daarin wordt namelijk onvoldoende rekening gehouden met het feit dat het kabinet op inhoudelijke gronden van mening is dat wij tot een betere positie moeten geraken. Daarom vindt het kabinet deze motie onaanvaardbaar.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter:** Ik stel voor, volgende week dinsdag te stemmen over de ingediende moties.

**

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

*B

!VOETTEKST!